

Kadına Yönelik Şiddetle, Mücadele Etmek: Destek Hizmetlerinin Minimum Standartları

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Etmek: Destek Hizmetlerinin Minimum Standartları

Londra Metropolitan Üniversitesi Çocuk ve Kadına Yönelik Cinsel
İstismar Çalışmaları Bölümü, Kadına Yönelik Şiddet Kürsü Başkanı Prof.
Liz Kelly ve Lorna Dubois

İngilizce baskı: "COMBATING VIOLENCE AGAINST WOMEN:
MINIMUM STANDARDS FOR SUPPORT SERVICES"

Avrupa Konseyi Yayın Dairesinin Notu:

Bu çalışmada ifade edilen görüşler yazarın sorumluluğundadır ve Avrupa Konseyi'nin resmi politikasını yansıttığı anlamına gelmemektedir.

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü Halkla İlişkiler ve Yayınlar Dairesi, İletişim Müdürlüğü'nün (F-67075 Strazburg Cedex) veya (publishing@coe.int) yazılı izni alınmaksızın – elektronik (CD-Rom, Internet vb.) ve mekanik yöntemler, fotokopi ve kayıt işlemi veya herhangi bir başka bilgi depolama veya erişim sistemi kullanılarak – hiçbir şekilde ve hiçbir yolla çoğaltılamaz veya dağıtılamaz. Bu dokümanla alakalı diğer her türlü iletişim için Cinsiyet Eşitlik Birimine; gender.equality@coe.int email adresi üzerinden veya aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz:

Gender Equality and Anti-Trafficking Division
Directorate General of Human Rights and
Legal Affairs Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex

© Avrupa Konseyi , 2008

© Türkçe Baskı, 2021, Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği, İstanbul, Türkiye
www.cinselsiddetlemucadele.org
info@cinselsiddetlemucadele.org

Çeviri: Yeminli Tercüman Özge Gökpınar, ozgegokpinar@gmail.com

Bu Türkçe Baskı, Avrupa Konseyinin izniyle, ücretsiz olarak dağıtılmak üzere Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği tarafından hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Çeviriden kaynaklanabilecek herhangi bir hatadan Avrupa Konseyi sorumlu tutulamaz.

Bu belge Etkiniz AB Programı kapsamında Avrupa Birliği finansal desteği ile çevrilmiştir. Bu belgenin içeriğinden yalnızca Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Avrupa Konseyi

Avrupa Konseyi, üye ülkeler arasında daha fazla işbirliğini teşvik etmek amacıyla 5 Mayıs 1949'da imzacı 10 Avrupa ülkesi tarafından kurulmuş siyasi bir konseydir. Şu anda Avrupa Konseyi'ne üye 47 ülke bulunmaktadır.¹

Konseyin temel amaçları demokrasiyi, insan haklarını ve hukukun üstünlüğünü teşvik etmek ve üye devletlerdeki siyasi, sosyal, kültürel ve hukuki sorunlara ortak çözümler üretmektir. Konsey, 1989'dan bu yana, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin çoğunu bünyesine dahil etmiş; bu ülkeleri, siyasi, hukuki ve idari reformları uygulamaları ve güçlendirmeleri süreçlerinde desteklemiştir.

Avrupa Konseyi'nin daimi merkezi Strazburg'da (Fransa) yer almaktadır.

Tüzüğüne(Statüsüne) göre, iki karar organı vardır: 47 üye ülkenin dışişleri

1. Arnavutluk, Andora, Ermenistan, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Bosna Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Gürcistan, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Moldova, Monako, Karadağ, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, San Marino, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Kuzey Makedonya, Türkiye, Ukrayna, Birleşik Krallık.

bakanlarından oluşan Bakanlar Komitesi ile, 47 üye ülkenin meclislerinden seçilen milletvekillerinin yer aldığı Parlamenter(ler) Meclisi. Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ise, üye ülkelerdeki yerel ve bölgesel yönetim birimlerini temsil eder.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ise, kişiler, dernekler veya diğer taraf devletler tarafından başka bir devlete karşı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ihlali gerekçesiyle yapılan şikayetleri karara bağlamakla yetkili yargı organıdır.

Avrupa Konseyi ve kadın erkek eşitliği

Temel bir insan hakkı olarak görülen kadın ve erkek eşitliğinin gözetilmesi, Kadın Erkek Eşitliği Yürütme Komitesinin (CDEG) sorumluluğundadır. Komiteyi oluşturan uzmanlar, (her üye

devletten bir kişi) etkili biçimde eşitliğin sağlanması adına, ülkeleri ulusal düzeyde ve Avrupa Konseyinde harekete geçmeye teşvik etmekle görevlendirilmiştir. Bu amaçla, CDEG,

analiz, araştırma ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirir, stratejik ve siyasi tedbirleri tanımlar ve gerektiğinde ise uygun hukuki araçları geliştirir.

Avrupa Konseyi'nin kadın erkek eşitliği alanındaki faaliyetleri hakkında daha fazla bilgi için lütfen iletişime geçin:

Toplumsal Cinsiyet ve İnsan Ticaretiyle Mücadele Birimi
İnsan Hakları ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü
Avrupa Konseyi
F-67075 Strasbourg Cedex

Tel. +33 3 88 41 20 00
E-mail: dg2.equality@coe.int
<http://www.coe.int/equality/>

İçindekiler

Giriş: Kapsamın Belirlenmesi 7	Avrupa minimum standartlarının geliştirilmesi 22	İnsan hakları çerçevesi 30
Neden minimum standartlar? 8	Cinsiyetlendirilmiş şiddet anlayışı 22	Yasal olarak bağlayıcı uluslararası yükümlülükler. 30
Minimum standartlar üzerine bir çalışma . 9	Güçlendirme kültürü 23	Bağlayıcı olmayan uluslararası yükümlülükler . . 32
Metodoloji 9	Çatışan/çakışan ilkeler 23	Özet ve tavsiyeler 34
Kavramlar ve tanımlar 10	Bütüncül hizmet sunumu 23	Minimum standartlar 36
Avrupa çapında servisler/ hizmet sunumu 12	Erişim ve ayrımcılık yapmama 23	Anahtar temalar ve kapsayıcı ilkeler. 36
Hizmet/servis türleri 12	Hizmet faydalanıcıları olarak çocuklar . 24	Tavsiye edilen minimum standartlar 36
Hizmetlerin dağılımına bakış 15	Kurumlar arası işbirliği 24	Hizmet sunumunun düzeyi 37
Güncel tavsiyeler 16	Uzun vadeli destek ihtiyacı 24	Temel minimum standartlar 39
Standartlar için kaynak temini. . . 17	Taslak öneriler 24	Hizmete/servise özgü standartlar 42
Ev içi şiddet sonrası hizmetler 17	Çevrimiçi istişare anketi. 24	Terimler Sözlüğü 59
Cinsel şiddet sonrası hizmetler 19	Avantajlar, tehlikeler ve gereklilikler . . 25	Görüşmeler ve istişare anketine dair tablolar. 60
Diğer hizmetler 20	Standartların belirlenmesi 27	Kaynakça. 63
Potansiyel durumlar ve zorluklar 21	Kapsayıcı ilkeler 27	
	Hizmet sunumunda minimum düzey . . 28	

Giriş: Kapsamın Belirlenmesi

Kadına yönelik şiddet, doğası gereği kadınları temel özgürlüklerinden mahrum bırakan bir insan hakları ihlalidir. Genellikle kadınları diğer istismar vakalarına karşı savunmasız bırakır ve toplumdaki kadın-erkek eşitsizliğinin giderilmesinin önünde büyük bir engel teşkil eder. Kanun, politika ve uygulamalardaki olumlu gelişmelere rağmen, aile içi veya ev içi şiddet Konsey'e üye devletlerin tümünde görülmektedir.

Devletlerin, tüm vatandaşlarının insan haklarına saygı gösterme, koruma ve gözetme sorumluluğu vardır. Bu nedenle devletler, aile içi veya ev içi de dahil olmak üzere kadına yönelik her türlü şiddeti önlemek, soruşturmak ve cezalandırmak için tüm makul önlemleri almış olmalıdır. Kadına yönelik şiddet, özellikle ev içinde meydana geldiğinde karmaşık bir konudur ve kadınların destek almak için başvurduğu yetkililerin yaklaşımı ile daha da karmaşıklaşabilir.

Avrupa Konseyi'nin Mayıs 2005'teki Üçüncü Zirvesi'nde, Avrupa Konseyi, Devlet Başkanları, ev içi şiddet dahil, kadına yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasına yönelik taahhütlerini yeniden teyit etmişlerdir.

Ev İçi Şiddet Dabil Olmak Üzere Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kampanyasının başlatılmasını ve aynı minvalde bir Görev Gücünün oluşturulmasını öngören ilgili eylem planını benimseyerek, Avrupa Konseyi'nin gelecek faaliyetlerini de belirlemişlerdir.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve şiddetle mücadele alanında sekiz uluslararası uzmandan oluşan *Ev İçi Şiddet Dabil Olmak Üzere Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Görev Gücü*, Kampanya taslağını geliştirmiştir. Bu belge, Kampanyanın uygulanması için bir yol haritası görevi görmektedir ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından onaylanmıştır. Kampanyanın uygulanmasına yönelik amaç, hedef, mesaj ve faaliyetlerin yanı sıra kadına yönelik şiddetin tanımını da içerir.

Görev Gücü, Kampanya boyunca üye devletleri ilerleme kaydetmeye teşvik etmek amacıyla dört temel hedef seçmiştir.

- Hukuki ve politik tedbirler
- Şiddete maruz bırakılanlar için destek ve koruma
- Veri toplama
- Farkındalık yaratma

Bu çalışma, ikinci temel amaç olan şiddete maruz bırakılanlara destek ve koruma sağlanmasına odaklanır. Bu minvalde, üye ülkelerin mevcut kaynaklarını bu hizmetten kaliteli ve eşit şekilde faydalanılmasını sağlamak adına kullanmaları beklenir.

- 24 saat açık ücretsiz yardım hatları
- güvenli sığınma evleri/sığınaklar
- destek ve müdafilik (avukatlık) hizmetleri;
- özellikle henüz ülkeye giriş yapmış göçmen, mülteci, etnik azınlık gruplarından kadınlar ve engelli kadınlar gibi toplumdan dışlanmış kadınlar için erişilebilir hizmetler
- mali desteğe, barınma hizmetine, ikamet hakkına ve eğitime, eğitime erişim; uzman STK'lar arasında ağ oluşturma;
- çok kurumlu koordinasyon;
- çalışanlara yönelik, kadına yönelik şiddet vakalarını insan hakları çerçevesinde ele alan eğitim müfredatı;
- Kadınların güvenliğinin sağlanması ve korunmasına yönelik, faillere yönelik çalışmalar

Bu çalışma, destek hizmetleri için minimum standartlar: bunların kapsamı ve sınırları, temel ilkeler ve uygulamalar hakkında standardizasyon sağlanmasını amaçlamaktadır.

Bölüm 1. Neden minimum standartlar?

"Kadınlar ve erkekler, şiddet korkusu duymaksızın onurlu bir biçimde kendi hayatlarını yaşama ve çocuklarını yetiştirme hakkına sahiptirler" [Birleşmiş Milletler Genel Kurulu BinYıl Bildirgesi 55/2 Parag. 6].

Kadınların korunma, adalete erişim, tazminat, rehabilitasyon haklarına erişmelerine olanak tanıyan destek hizmetlerine duyulan ihtiyacın artık geniş ölçüde bilinmesinde ve sığınma evleri/sığınaklar gibi belirli hizmet sunum türlerine duyulan ihtiyaç konusunda artan farkındalık söz konusuyken, bu hizmetlerin sunulma biçimi ve kalitesi, ülkeler içinde ve ülkeden ülkeye önemli ölçüde farklılık göstermektedir. Kadınların gerçek anlamıyla şiddetten uzak yaşama hakkına erişmeleri için, ülkeler arasında, sağlanması gereken hizmetlerin kapsam ve içeriğinin temelde aynı olması gerekir. Minimum standartların geliştirilmesinin nedeni de budur.

14 yıl önce yayımlanan, Birleşmiş Milletler'in, Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirgesine göre, ülkeler *"Mevcut kaynaklarının ışığında mümkün olan azami derecede ve gerektiğinde uluslararası işbirliği çerçevesinde, şiddete maruz kalmış kadınların ve uygun olduğunda çocuklarının uzmanlaşmış yardım almalarını sağlamaya çalışmalıdırlar."*²

Buradaki "uzmanlaşmış yardım" önemlidir; kadın örgütlerinde (STK'lar) onlarca yıl boyunca inşa edilen ve bazı devlet kurumları tarafından benimsenen politikalar ve çözümlere ışık tutan bilgi birikimi burada açıkça tanınmıştır. O zamandan bu yana, kadına yönelik şiddet,

2. G.A. res. 48/104, 1993 (DEVAW) Madde 4 (g).

bir dizi insan hakkını ihlal eden bir ayrımcılık biçimi olarak geniş ölçüde kabul edilmiştir. 1992'de CEDAW Komitesiyle başlayarak, yargı kurumunun korunma, adalete erişim ve rehabilitasyon haklarına ilişkin özen yükümlülüğü anlayışı genişletilmiştir.³

Mağdurlara⁴ destek hizmetleri tarihsel olarak kadın örgütleri tarafından sağlanmıştır ve burada bu STK'lara kadına şiddetle mücadelede uzmanlaşan sektör olarak değinilmektedir. Belirtildiği gibi, BM tarafından hayati öneme sahip olduğu belirlenen uzmanlaşmış destekler bu örgütler tarafından sağlanmaktadır. Kaynaklara erişimleri genellikle kısıtlı olan bu gruplar, yalnızca yeni üretmekte değil, aynı zamanda ulusal ve uluslararası gündemlerde sorunu ve uzmanlıklarını ortaya koymak için büyük engeller aşımlardır. Yetersiz kaynağa sahip, ancak kendini adayarak çalışan bu örgütler uluslararası ve ulusal yasaları doğrudan ve çeşitli şekillerde değiştirmiş (Merry, 2006); ve güvenlik inşa eden pek çok yol

3. CEDAW Komitesinin 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı, 11^{inci} Oturum, 1992 parag. 9, ve bkz. Ertürk, Yakın, (2006) Kadına Karşı Şiddet, Nedenleri ve Sonuçları Özel Raportörü Türkiye Raporu, E/CN.4/2006/61, BM İnsan Hakları Komisyonu

4. Bahsi geçen destek hizmetlerinin çoğunda "hayatta kalan" terimi kullanılıyor olsa da, suçun mağduru olanların hukuki statüsünü belirtmek için bazı yerlerde "mağdur" terimi kullanılmaktadır.

Ç.N.: Bu çeviride "victim" teriminin karşılığı olarak "mağdur" kelimesi yerine ise, ÇŞMD'nin feminist yaklaşımına uygun olarak "şiddete maruz bırakılan" ile "hayatta kalan" terimleri kullanılmaktadır.

sunarak sayısız kadın ve çocuğun sosyal refah ve iyilik halini pekiştirmiştir. Ayrıca, hizmet sunumunun gelişmesine yön veren de kadına yönelik şiddetle mücadelede uzmanlaşan sektördür. Avrupa Konseyine üye ülkelerde alınan tedbirlere dair envanter çalışmasına göre (Envanter çalışması olarak anılacaktır)⁵ ancak az sayıda üye ülkenin şiddete maruz bırakılanlar için yeterli kaynak ayırdığını ortaya koymuştur. Ayrıca, cinsel şiddete değil ev içi şiddete daha fazla vurgu ile, zarar veren geleneksel uygulamalara karşı az sayıda hizmet sunulması da tutarsızlık yaratmıştır. Bu eksiklikler, yenilikçi bir metodoloji kullanılarak, Avrupa'daki en kapsamlı hizmeti sunan üye ülkelerden biri olan Birleşik Krallık'ta (Coy, Kelly & Foord, 2007) haritalandırılmıştır.

Destek hizmetlerine dair araştırmalar, değerlendirmeye, mevcut hizmetlerin haritalandırılmasına ve ümit vaat eden uygulamalara odaklandığından, kadına yönelik şiddetin yaygınlığına dair araştırmalar kadar kapsamlı değildir. Bugüne kadar az sayıda çalışmada, şiddet eylemlerini soruşturmak ve cezalandırmak, şiddete maruz bırakılanlara koruma sağlamak ve kadına yönelik şiddeti en başından önlemek için gereken uluslararası özen yükümlülüklerini yerine getirmek için hükümet ve hizmet sağlayıcıların gerçekleştirmesi/uygulaması gereken minimum standartlar ele alınmış olup bu manada bu, emsal bir çalışmadır.

5. İlgili envanter çalışması için bkz. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Genel Müdürlüğü, CDEG(2006)3, Strazburg, 2006 (Combating Violence Against Women: Stocktaking study on the member States, measures and actions taken in Council of Europe)

Minimum standartlar üzerine bir çalışma

Avrupa Konseyi, şiddette maruz bırakılan kadınları desteklemek ve onlara yardımcı olmak amaçlı yaklaşımların mevcut bilgi düzeyini genişletmeyi amaçlar. Bu amaçla, bu çalışma aşağıdaki sorulara işaret etmektedir:

- Hangi hizmetler erişilebilir olmalı ve nüfus ve coğrafya açısından bunların dağılımı nasıl olmalıdır?
- Kimler hizmet sağlayıcısı olmalıdır?

- Hangi minimum standartlar tüm Avrupa'da benimsenmelidir?

Araştırmanın sonucu, kadına yönelik şiddetin tüm türlerine yönelik minimum standartlar için bir dizi tavsiye sunacak, ancak insan ticaretinin önlenmesine ilişkin Avrupa Konseyi eylem planı tarafından kapsamlı bir şekilde ele alındığı için insan ticaretini konusu burada hariç tutulacaktır. Hükümetler ya da sivil toplum tarafından

sağlanacak hizmetler, minimum düzeyde şunları içermelidir: telefon yardım hatları; danışmanlık ve müdahale hizmetleri; sığınak/barınma hizmeti/sığınma evleri; cinsel saldırı sonrası yönlendirme ve tecavüz kriz merkezleri. Çalışmanın metodolojisinde kilit paydaşlarla istişareye dahil edilmiştir. Yaklaşımımız, üye ülkeler arasındaki girdileri ve standardizasyonu en üst düzeye çıkarmak amaçlı tasarlanmıştır.

Metodoloji

Çalışma, her aşaması öncekilerin üzerine inşa edilen aşamalı bir yaklaşım kullanılarak tasarlanmıştır. Başlangıcından itibaren 2007'nin sonundaki konferansta raporlanmasına kadar arada beş ay geçmiştir. Fazlardan oluşan çerçeve ve orijinal zaman çizelgesi Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.1: Projenin fazları ve zaman çizelgesi

Faz	Görevler
1	Hizmet türlerini standartlaştırmak, insan hakları örgütlerini ve mevcut standartlar ve tavsiyeleri geliştirmek amaçlı masa başı araştırma.
2	Avrupa Konseyi'nin Ev içi Şiddet dahil olmak üzere Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kampanyası çerçevesinde görevlendirilecek ulusal irtibat noktalarına ¹ yönelik, hizmet sunumuna ve mevcut standartlara ilişkin kısa bir anketin tasarlanması, görüşmelerinse telefonla yapılması.
3	Mevcut standartlar ve bunlarla ilgili görüşlerini, Avrupa Konseyi tavsiyelerinin neler içermesi gerektiğini belirlemeye yönelik şemsiye ağlar dahil uzman STK'lara yönelik eş zamanlı bir anket Standartlar konusunda beş uzmanla telefon görüşmeleri
4	Tavsiye edilen minimum standartların taslağını oluşturmak üzere verilerin analizi
5	Hem tavsiyeleri iyileştirmek hem de destek oluşturmak için hükümet ve sivil toplumdaki katılımcıların katılacağı bir haftalık çevrimiçi istişare, 1-6 arası faz ve safhalardan yararlanılarak, Aralık 2007'de Strazburg'da yapılacak konferansta sunulacak temel minimum standartlar ve mesleki ve etik ilkeler için tavsiyeler içeren raporun tamamlanması.
6	
7	

¹ İrtibat noktaları, Avrupa Konseyi'nin Ev içi Şiddet Dahil Olmak Üzere Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kampanyasını ulusal düzeyde uygulamak için seçilen tüm üye ülkelerden hükümet temsilcileridir.

Faz 2-4 arası çalışmalar için sürenin uzatılması nedeniyle, temel minimum standartlar için önerge ve tavsiyeler konferansta taslak halinde sunulmuştur.

Konferansı takiben Ocak 2008'de gerçekleşen çevrimiçi istişare anketi iki hafta sürmüştür. Bu süreçte standartlar büyük ölçüde yeniden değerlendirilmiştir. Aşağıdaki bölümler, çalışmanın nasıl yürütüldüğünü, üye ülkelerin, STK'ların ve uzmanların katılım sürecini daha ayrıntılı olarak özetlemektedir.

Faz 1-4

Masa başı araştırmasının çıktısı olarak, insan hakları belgeleri ve mevcut önerilerden yola çıkılarak, standartlara yönelik sunulan tüm önerge ve tavsiyeleri tabloşturan 100 sayfalık bir metin oluşturulmuştur. Bölgesel uygulama için tasarlanan standartlar, tekrar eden yapıda ve çok kapsamlı olduğu için burada sunulmamaktadır.

Görüşmelerin örnekleme, Kampanyanın tüm ulusal irtibat noktaları, her üye ülkeden bir STK ağı veya STK'lardır. Proje İngilizce olarak yürütülmüştür. İlgili STK'lar için ek araştırmalar yapılmış olsa bile, bazı ülkelerde uygun katılımcı bulmakta zorlanılmıştır. 12 üye ülkeden yanıt alınamamış, 35 ülke katılım göstermiştir (Ayrıntılar için bkz. Ek-2).

Katılımcı sayısı 52' dir: 23 STK ve 27 ulusal irtibat noktası. 13 ülkeden hem irtibat noktaları hem STK'lar; 15 ülkeden yalnızca irtibat noktaları ve 7 ülkeden yalnızca STK'lardan yanıt gelmiştir. Sorular, standartların var olup olmadığı veya planlanıp planlanmadığı, katılımcıların standartlar hakkında ne düşündükleri ve neleri temel gereksinimler olarak gördükleri ile mevcut hizmetleri ölçmüştür. Katılımcılar ya anketi kendileri doldurup online teslim etmiş ya da telefon görüşmesi ile ankete yanıt vermişlerdir. 27 katılımcı görüşme yapmayı tercih etmiş ve yanıtları kayıt altına alınıp anket formuna kaydedilmiştir⁶.

⁶ Görüşmecilerin onayıyla gerçekleştirilmiştir

Çevrimiçi anketlerdeki, net olmayan yanıtlar, mümkün olduğunca e-mail ve/veya telefon yoluyla açıklığa kavuşturulmuştur.

Hem irtibat noktasının hem de STK'nın katılım gösterdiği durumlarda, aynı sorulara verilen yanıtlarda, örneğin mevcut hizmetlerin sunumuna dair, tutarsızlıklar görülmüştür. Bu, Avrupa'daki destek hizmetlerine ilişkin mevcut bilginin sınırlı olduğunun ve en temel verilere ilişkin önemli boşluklar olduğunun başka bir kanıtıdır (ayrıca bkz. Envanter çalışması).

Üç STK ağı ve iki akademisyen ile uzman görüşmeleri yapılmıştır. Buradaki en ayrıntılı katkılar, kendi yerelleri ve bölgesel kullanımları için hizmet standartlarını geliştiren çalışmalarda yer almış olan Avrupa Şiddete Karşı Kadınlar Ağı (WAVE), Women's Aid England and the Rape Crisis Network tarafından gerçekleştirilmiştir.

Faz 5-7

Orijinal araştırmanın 3. ve 4. Fazlarındaki mevcut belge ve görüşmelerden gelen tüm öneriler tablo haline getirilmiş ve buradan çıkan bir dizi temel ilke ve tavsiye standartlar Aralık 2007'de Strazburg'da 'Şiddet Mağduru Kadınlara Yönelik Destek Hizmetleri Avrupa Konseyi Konferansı'nda sunulmuştur. Konferansa katılanlar, belirli önerilere ilişkin bazı ek açıklamalar talep ederken bu standartlar projesini ve getirdiği ilkeleri yaygın olarak desteklemiştir.

Çevrimiçi istişare anketine çok daha yüksek katılım gösterilmiştir. Faz 3'teki tüm görüşülen kişiler ve Konferans katılımcıları iki haftalık bu çevrimiçi istişareye katılmaya davet edilmiştir. Toplantı öncesinde, katılımcılardan taslak standartların bir kopyasını önlerinde bulundurmaları istenmiştir. Projeye destekleri değerlendirilmiş ve projenin her

faz ve aşamasına değinilmiştir. Çok fazla/ çok az standardın olduğu yerlere, boşluklara ve revizyon önerilerine daha fazla seçenek getirilerek genel durum araştırılmıştır. %42'si STK ağırları; %28'i irtibat noktaları; %23'ü kamu görevlisi olan 91 kişinin katılım göstermesi⁷ bu metodolojinin etkililiğini kanıtlamıştır. Katılımcıların hepsi bilgi sahibidir ve üçte ikisinden fazlası (%67) taslak standartları

7. Sadece sekiz Avrupa Konseyine üye ülke katılmamıştır: Andora; Ermenistan; Hırvatistan; İtalya; Litvanya, Kuzey Makedonya, Monako, Rusya Federasyonu.

önden detaylıca okumuşlardır.

Tüm proje boyunca sadece dört üye ülke hiçbir katkı yapmamıştır (*bkz.* Ek 2). Çevrimiçi süreci geliştirmek hazırlık gerektirse de, bu yalnızca araştırmacılar için daha fazla zaman kazandırmakla kalmamış, aynı zamanda itinalı bir işi sürecine de yol açmıştır. Tüm yanıtlar kaydedilmiş ve tablolastırılmıştır.

Katılımcıların çoğu, önerge ve tavsiyeleri memnuniyetle karşılamış, bazıları yerel bağlamlarla bağlarını ve uygulamalarını genişleten öneriler sunmuşlardır. Tüm değişiklik önerileri atıfta bulundukları

standartlara göre ayrıştırılmış ve kaydedilmiştir, böylece ortak endişe ve anlaşmazlıkların görüldüğü alanlar belirginleşmiştir. Her önerge üzerinde çalışılarak, ne ölçüde açıklık sağladığı veya önemli eklemeler yaptığı, üye ülkeler arasında uygulanabilirliği, mevcut uluslararası standartlar ve diğer katılımcılar tarafından yapılan değerlendirmelerle çakışıp çakışmadığı değerlendirilmiştir. Bunlar, önerilen değişikliklerin kabul edilip edilmeyeceğine karar vermek için kullanılan kriterlerdir. Kabul edilen değişiklikler, burada sunulan standartların son şeklinin verilmesine katkı sağlamıştır.

Kavramlar ve tanımlar

Bu bölümde, çalışmanın temelini oluşturan tanımlar ana hatlarıyla belirtilmiş olup, bunlardan bazıları katılımcılara sunulan belgelerde de yer almıştır.

Kadına Yönelik Şiddet

Avrupa Konseyi tarafından kadına yönelik şiddet "ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ızdırıp veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama ve keyfi olarak özgürlüğünden yoksun bırakma" olarak anlaşılmaktadır. Buna: ev içi ve cinsel şiddet, cinsel taciz, namus adına işlenen namus saikli suçlar, kadın sünneti ve zorla evlendirmeler gibi kadınlara zarar veren diğer geleneksel uygulamalar" da dahildir⁸. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri' nin raporu, 1993 Tarihli Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Bildirgede yer alan "kadına yönelik şiddet, bir kadına kadın olduğu için uygulanan herhangi bir toplumsal cinsiyet temelli şiddet ve kadınları orantısız şekilde etkileyen şiddet eylemi olarak anlaşılmalıdır" şeklindeki ifadeyi hatırlatmaktadır (s.12).

Destek hizmetleri, hizmet sağlayıcılar ve faydalanıcıları

Kişiler, enformel ağ üyeleri, özellikle (kadın) arkadaşlar ve aile dahil olmak üzere çeşitli kaynaklardan desteğe erişirler (Kelly, 1999; Wilcox, 2000). Bunlar desteğe ihtiyaç duyan herkesin erişeceği

"hizmetler" değildir, ancak bu sıradaşların tepkisi geniş çapta destek arayışındaki kişiyi cesaretlendirebilir ya da caydırabilir. Örneğin, tecavüz vakalarında, polise bildirimde bulunmak ve/veya sağlık hizmetine başvurmak genellikle başkaları tarafından teşvik edilmekle mümkün olmuştur (Lovett, vd., 2004). "Destek hizmeti" terimi, kadınlara güvenlik sağlayan, adalet arayışlarına ve şiddetin hasarlarını ortadan kaldırmalarına olanak tanıyan bir dizi seçenek sunan kuruluşları kapsamaktadır. Bu seçenekler: dinleme; (hukuki) tavsiye verme; müdafilik (avukatlık) desteği; barınma hizmeti; özyardım; danışmanlık, koruma ve kovuşturma; ve aktivizme erişimdir. Bu hizmetler, "hizmet sağlayıcılar(ı)" denilen STK'lar veya devlet kurumları tarafından sağlanabilir. Şiddetle mücadelede uzmanlaşan bu sektörün bilgi seviyesi ve donanımından daha önce bahsedilmiştir. Şiddeti devlet kurumlarına bildirirken, kadınlar şanslı/düzgün uygulamalarla da karşılaşabilirler; çünkü bunlar genellikle kendini adanmış ve uzman kişilerin bilgi ve empatisine bağlı ilerleyen süreçlerdir. "Hizmet faydalanıcıları" destek/müdahale arayışında olan kadın ve çocuklardır.

Uzmanlaşmış hizmetin kökeni STK/ gönüllü sektöre dayanır. Otuz yılı aşkın bir süredir kadın örgütleri, tek başlarına ve ortak deneyimleriyle, yalnızca kadınların şiddet deneyimlerini adlandırıp tartışabileceklerini hissettikleri farklı eksenler yaratmakla kalmamış, aynı zamanda önceden gizlenen, özel sayılan ve normalleştirilmiş uygulamalar için de yaygın bir görünürlük sağlamışlardır (Kelly, 2005). Bu süreçte, şu anda bir dizi sosyal soruna temel yanıt olarak kabul edilen yenilikçi hizmet biçimleri oluşturulmuştur: sığınaklar/sığınma evleri,

yardım hatları; öz yardım grupları ve müdafilik (avukatlık) desteği gibi. Bu desteğin kökeni 1970 yılına, tecavüz ve ev içi şiddete tabandan yükselen seslere dayanır (Schechter, 1982; Bevacqua, 2000; Dobash & Dobash, 1992). Bu destek hizmetlerinin temel ilkesi, kadınların kendilerini rahatça ifade edebilecekleri, kendilerine inanıldığı ve saygı duyulduğu ve seçeneklerini keşfetme olanağına sahip oldukları alanlar sağlamaktır. Hizmete erişim, herhangi bir hukuki veya diğer gerekliliğe bağlı değildir, ihtiyaç anında ücretsiz hizmet, gizlilik ve güçlendirme ilkelerine dayanır (WAVE, 2002). Uluslararası bilgi ve uygulamalar, uzmanlaşmış STK'lar tarafından sağlanan hizmetlerin, şiddetten hayatta kalan kadınlara en duyarlı hizmetler olduğunu ve bu nedenle hükümetler tarafından desteklenip tanınması gerektiğini öne sürmektedir. Devlet kurumları tarafından, özellikle kolluk kuvvetleri/kanun uygulayıcılar ve hukuk sistemi tarafından daha etkili müdahalelerin geliştirilmesinde çekirdek hizmet sağlayıcıları ve kilit ortaklar olmalıdırlar.

Minimum standartlar

Minimum standartlar, tüm ülkelerin ve hizmetlerin ulaşmayı hedeflemesi gereken en düşük ortak payda veya temel standartlardır. Standartlar – ülkeler ve hizmet sağlayıcıları için – mevcut olması gereken hizmetlerin kapsamı ve biçimleri, bunları kimin sağlaması gerektiği ve uymaları gereken ilkeler ve uygulamalar açısından kıyaslamalar sağlar. Pek çok ülkenin gerekli hizmet büyüklüğüne henüz sahip olmadığı ve bazı hizmetlerin mevcut politika, uygulama ve kaynaklar dahilinde tüm standartları henüz karşılayamadığı durumlarda aşamalı (istendik) standartlar olup, yine de,

8. Bu tanım, Avrupa Konseyi'nin Bakanlar Komitesi'nin üye devletlere kadınların şiddete karşı korunmasına ilişkin Rec(2002)5 sayılı Tavsiye Kararı'na Ek içinde yer almaktadır

Avrupa’da kadınların erişmesi için yalnızca olması gereken hizmet düzeyini gösterir. En iyi uygulamalar ise bu minimum standartları kapsamalı, ancak bunların ötesine geçerek erişim düzeyini, kalitesini ve olumlu sonuçları en üst düzeye çıkarmayı hedeflemelidir.

Bu, Avrupa Konseyi’nin bu alandaki minimum standartlarla ilgili ilk çalışması olduğu için, mevcut standartların bilgisi bu nedenle bölge dışından temin edilmiştir. Avrupa’da sığınma evleri ve müdahale projeleri için bir dizi standart vardır, ancak yalnızca İrlanda ve Birleşik

Krallık, cinsel şiddet sonrası hizmetlerin standartları üzerine çalışmaya başlamıştır. Katılımcılar tarafından atıfta bulunulan belgelerin çoğu İngilizce olarak mevcut değildir ve bu nedenle ayrıntılı olarak analiz edilememiştir.

Bölüm 2. Avrupa çapında servisler/hizmet sunumu

Bu bölüm, kendi yetki alanlarındaki mevcut hizmete dair tahminlerine ilişkin verilerin yanı sıra, katılımcılardan gelen önerilerle birlikte sunulması gereken hizmet türlerine ilişkin yönlendirmeler de sağlar. Yanıt verenlerin yalnızca az bir bölümü sayısal veri sağlayabildiğinden kesin sayılar verilmemektedir. Bunun yerine, hangi tür hizmet sunumunun yaygın olup olmadığı, kadına yönelik şiddetin hangi türlerinde uzmanlaşıldığı ve alandaki boşluklara dair bilgiler ele alınmıştır. Bu hizmet biçimlerinin tanımları Ek 1'de yer alan terimler sözlüğünde mevcuttur.

Uluslararası toplum, kadına yönelik şiddetle mücadele için gereken hizmet türlerine dair yönlendirme sağlamıştır.

Hizmet/servis türleri

Barınma/sığınak/sığınma evi

Pekin Platformu, sığınma evlerini desteklemenin yanı sıra, bunların maddi açıdan desteklenmeleri ve erişilebilir olmaları gerektiğini vurgulamıştır. Yakın tarihli bir dava kararına göre, acil korumaya erişim sağlanamaması (bu durumda hayatta kalanın sığınma evine erişememesi ve güvenlik inşası için hukuki veya diğer yolların olmaması), devletin Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Her Türlü Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Sözleşmenin ihlali anlamına gelir (*AT vs. Macaristan*¹⁷).

Ev içi şiddet ile ilişkili olmakla birlikte, sığınma evleri şiddete maruz bırakılan herhangi bir kadına açık olmalı

17. CEDAW Komitesinin 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı, parag. 24 (r) (iii); Pekin Platformu Stratejik Hedefler D1 parag. 125 (a), BM Genel Sekreteri raporu, s.80; CEDAW/C/32/D/2/2003 (2005)

Bunlar, CEDAW Komitesi⁹, the Beijing Platform for Action¹⁰ ("Pekin Platformu") ve kadına yönelik şiddete dair BM Genel Sekreteri tarafından yapılan derinlemesine araştırmadan ortaya çıkmıştır¹¹. Müdahale projeleri gibi bazı Avrupa ülkelerinde bütüncül yaklaşım için hayati önem taşıyan ek hizmetler de dahil edilmiştir. İnsan hakları belgeleri, ayrıca hizmetlerin dilsel ve kültürel açıdan göçmen kadınlar ve kız çocuklarının erişimine uygun olmasını¹² ve engelli

9. CEDAW Komitesinin 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı 11^{inci} Oturum, 1992 parag. 9.

10. A/CONF.177/20, 1995.

11. 2006 A/61/122/Add.1, Ülkelerin "iyi uygulama"; olarak benimsemeleri gereken hizmet sunum ve standartlarının özetinde yukarıdaki araçlara atıfta bulunmaktadır.

kadınlar¹³, çatışma sonrası yerinden edilmiş kadınlar¹⁴, mülteci kadınlar ve kırsalda yaşayan kadınlar için de uygun olmasını gerektirmiştir¹⁵. İstismarın tespit edildiği kurumlar ve ailelerden kadınlar dahil olmak üzere, istismara maruz kaldığı tespit edilen kadınların danışmanlık ve destek alma hakkı vardır¹⁶.

12. Pekin Platformu Stratejik Hedefler, D1 parag. 125 (b), BM Genel Sekreterinin raporu, s. 80

13. Pekin Platformu Stratejik Hedefler, parag. 125

14. Pekin Platformu Stratejik Hedefler E.5. parag., 147 (n).

15. CEDAW Komitesinin 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı, parag. 24 (o.)

16. Pekin Platformu Stratejik Hedefler D1 para 126 (c); CEDAW Komitesinin 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı, parag. 24 (r) (v).

ya da şiddetin diğer biçimleri konusunda uzmanlaşmış, kadın sünnetine, zorla evlendirmelere, namus saikli işlenen suçlara, kız çocuklarına yönelik cinsel istismar veya sömürü gibi cinsel şiddet vakalarına karşı koruma sağlamalıdır. Bu tür koruma ise nadiren sağlanır.

Sığınma evleri/barınma hizmeti şüphesiz en yaygın hizmet biçimi iken, çoğu kişi daha fazla hizmetin olması gerektiğini düşünmektedir. Bazı sığınma evleri yalnızca güvenli barınma hizmeti sunarken, birçok aşağıdakilerden oluşan çeşitli hizmetler sağlar: sosyal yardım; müdafilik (avukatlık) desteği; tavsiye;

danışmanlık; yeniden yerleştirme; takip desteği; çocuk hizmetleri. Buradaki temel mesaj, başkent/büyük şehirlerde yeterli oranda hizmet sağlanması veya her bir belediye/bölge veya kantonda en az bir sığınma evi

bulunması gerektiğidir. Ülkedeki nüfus ve yaygınlık tahminlerine göre ise, aileye sağlanan yer oranının da geliştirilmesi gerektiğini vurgulayanlar mevcuttur.

Danışmanlık/psikososyal hizmet

Bir çok uluslararası belgede, şiddetin yol açtığı hasarların ortadan kaldırılması için daha uzun vadeli desteğe ihtiyaç duyulduğu vurgulanmaktadır ('rehabilitasyon desteği'¹⁸). Örneğin Pekin Platformu, ruh sağlığı hizmetlerinin "temel sağlık hizmetleri" ve diğer uygun sistemlere entegre edilmesini önermektedir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin raporuna göre, Belgrad Otonom Kadın Merkezi üç temel ilke üzerinden iyi uygulama örneği teşkil eder: "hayatta kalanı dinlemek, deneyimine güvenmek ve beyanını esas almak;

18. CEDAW Komitesinin 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı, parag. 24 (k) ve (r) (iii).

hayatta kalanı suçlamamak ve öğüt vermek yerine, kendi kaderini tayin etmesini teşvik etmek”¹⁹.

Yeterli sayıda merkez ve bunların ülke içinde yeterli oranda dağılımına ihtiyaç olmakla beraber, danışmanlık desteği mevcuttur. Yine, bunların kadınlara yönelik belirli şiddet biçimlerini ele alıp almamaları ya da çeşitli biçimleri ele alıp alamayacakları konusunda katılımcılar arasında fikir farklılıkları olmuştur: ikinci argümanı destekleyecek şekilde, hasarın devamlılık arz ettiği, kadınların çoğu zaman birden fazla istismar türü nedeniyle zarar gördüğüne dair argümanlar vardır.

Cinsel Saldırıyla Mücadele Merkezi gibi sağlık (tıbbi) hizmetleri

Pekin Platformu gereği taraf ülkelerde "özel eğitilmiş sağlık çalışanları" bulundurulmalı/desteklenmelidir.²⁰ Birinci basamak sağlık çalışanları, "silahlı/ silahsız çatışmadan, özellikle ev içi şiddet, cinsel istismar veya diğer türler gibi herhangi bir şiddet türünden hayatta kalan her yaştan kız çocukları ve kadınları teşhis etmek ve hizmet sağlamak için eğitim almış olmalıdır"²¹. BM Genel Sekreterinin raporu, eğitim protokollerinin iyi uygulamalar olduğunu ve Cinsel Saldırıyla Mücadele Merkezlerinin sağlık hizmetleri sistemine entegre edilmesi ve sağlık hizmetleri, danışmanlık, sığınak ve kolluk kuvvetleri gibi ilgili sektörleri birbirine bağlayan yönlendirme sistemlerinin kurulması, failer için programların oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır.²² Bu, koruma, travma tedavi, danışmanlık hizmetlerine erişimi tanımlayan CEDAW Komitesi²³, tavsiyelerinde de sunulmuştur. Ayrıca, aydınlatılmış onam, insan onuru, gizlilik ve seçme hakkı için de ek standartlar getirilmiştir.²⁴

Hukuki ve diğer tavsiyeler

Ceza ve adalet sistemlerine başvurmamak her durumda karmaşıktır, ancak şiddetin ardından daha da zorlaşır. Ancak bu ve diğer sistemler - barınma, sürdürülebilir gelir gibi - kadınların insan haklarından

faydalanmasında önem arz eder.²⁵ Bu nedenle tavsiyeye erişim ücretsiz sağlanmalıdır. Yakın zamanda haklardan faydalanmakta müdafiliğin rolü vurgulanmıştır (Kelly & Humphreys, 2001) ve Birleşik Krallık'taki ev içi ve cinsel şiddetle mücadelede (İçişleri Bakanlığı, 2007) kilit unsur haline gelmiştir. Müdafilik (avukatlık) hizmeti, kadınların haklarını bilmesini/ faydalanmasını sağlayan 'tek nokta' olarak tanımlanabilir; burada bilgi, güçlenmeye giden bir yoldur. Görüşmecilerin ifadelerinde, (hukuki) tavsiye ve müdafilik (avukatlık) hizmetlerinin, ev içi ve cinsel şiddetle karşı, erken müdahale imkânı, davalar yoluyla destek, uygulama desteği ve haklardan faydalanılmasını sağlaması gerektiğine dair fikir birliği mevcuttur. Eşit dağıtılmış, ücretsiz, hayatta kalan etnik gruplar, göçmen ve engelliler için erişilebilir durumda olan bu tür hizmetlere daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır.

Destek/yardım hatları

Bu türden hizmet artık birçok ülkede hizmetlerin standart bir bileşeni olarak kabul edilmektedir", BM Genel Sekreteri'nin raporunda, " birçok kadın destek istemekte tereddüt ettiği için" anonim ve açık erişimin önemi vurgulanmaktadır: "En azından, bilgi, müdafilik , destek ve kriz danışmanlığı sunan 24 saat açık ulusal acil yardım hattı, iyi uygulama teşkil edecektir". Yardım ve destek hatları mahremiyeti ve gizliliği korur, ücretsiz bilgi sağlar ve çoğu zaman diğer hizmetlere giden ilk adımdır.

Ayrıca kırsal kesimde yaşayan kadınlar için de önemli bir kaynaktır. Kanada'da taşra topluluklarına ve işitme engelli kadınlara yönelik hizmetlerde, desteğe erişim sağlamanın başka bir yolu olarak anlık mesajlaşma uygulaması kullanılmaya başlanmıştır.

En az bir ulusal, 24 saat ücretsiz yardım hattının gerekliliği konusunda güçlü bir fikir birliği vardır; bazı ülkeler bunu ev içi şiddetle sınırlarken, diğerleri cinsel şiddetle mücadele için de genişletilmiş hizmete ihtiyaç duyulduğunu düşünürken, diğerleri kadına yönelik her türlü şiddet için uygulanması gerektiğini öngörmüştür. Bütüncül çeviri hizmetleri aracılığıyla yardım hatlarının göçmen ve etnik azınlıktan kadınlar için erişilebilir hale getirilmesi gerektiği de bazı katılımcılar tarafından vurgulanmıştır.

Özyardım grupları

Diğer kadınların kadınlar tarafından desteklenmesi, söylem ve bakış açısı getirilmesi, kadına yönelik şiddetle mücadelede feminist girişimlerin bir parçası olmuştur ve özyardım grupları bu bağlamda önemli bir hizmet biçimidir. Bu gruplar kısa vadeli yerel hizmet biçiminde olabilir veya tecavüz kriz merkezi, sığınma evi ve kadın merkezi gibi kuruluşlar aracılığıyla organize edilebilir. BM Genel Sekreteri'nin raporu, "özerkliklerine saygı gösterirken ve bağımsız karar vermelerini teşvik ederken kadınlara destek sağlamak" konusundaki bu grupların oynadığı role dikkat çekmiştir.²⁶

Tecavüz kriz merkezleri

Tecavüz kriz merkezleri, yakın zamanda veya geçmişte saldırıdan hayatta kalan kadın ve kız çocuklarını desteklemek için yardım hattı, danışmanlık, müdafilik ve özyardım hizmetleri sunan STK'lardır. Devlet kurumlarına bildirimde bulunmanın kadınların tercihine bırakılması uygulamalı bir ilke olmuştur. Bu nedenle, polise bildirimde bulunmamayı seçenler ve yakın zamanlı veya geçmişteki istismar travmasıyla mücadele edenler gibi, Cinsel Saldırıyla Mücadele Merkezlerinden (SAC) çok daha geniş bir hizmet faydalanıcısı gruba hizmet sağlarlar.

Bu hizmetlerin halihazırda sınırlı olarak sağlanması ve rollerinin farkında olunmaması, katılımcıların yalnızca az bir bölümünün daha fazla hizmete ihtiyaç duyulduğunu ifade etmesine yol açmıştır. Katılımcılardan biri şiddetle kesiştiği halde cinsel şiddet sonrası herhangi bir hizmet bulunmadığını, dolayısıyla bunun çok sayıda kadını tavsiye veya destekten yoksun bıraktığını ifade etmiştir.

Öz savunma ve eğitim-öğretim

Pekin Platformu, ülkelere "şiddetle karşı kendilerini ve başkalarını koruyabilmeleri için mağdurlar ve potansiyel mağdurlarla eğitim sağlanmasını" tavsiye etmiştir ve eğitimin olmadığı yerde, Kadınların Öz Savunması, bazı Avrupa ülkelerinde önemli bir mücadele biçimi teşkil eder (Seith & Kelly, 2003). Ayrıca ülkelerin, erken tespit ve müdahalede kilit unsur olabilecek ara kurumların rolünü desteklediğini ve teşvik ettiğini ifade etmiştir²⁷. Pek çok düzeyde eğitim - genel olarak toplum ve yardım arayışında olan kadınlar için ve çalışanlar için, kadına yönelik şiddetle müdahale etme ve bunları önlemede önem arz eder.

19. CEDAW Komitesinin 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı, parag. 24 (r)(iii); Pekin Platformu Stratejik Hedefler C1 parag. 61 (q); BM Genel Sekreterinin raporu. s.91 parag. 328.

20. Stratejik Hedefler D1 parag.125 (a); CEDAW Komitesinin 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı, parag. 124 (k).

21. Stratejik Hedefler C1 parag. 61 (q).

22. s. 91 parag. 322.

23. Sözleşmenin 12. maddesi, CEDAW Komitesinin 24 Sayılı Genel Tavsiye Kararı, (20inci oturum, 1999) parag. 15 (b) ve 31 (f). parag. 16 ve 25.

24. A.y. parag. 31 (e).

25. Pekin Platformu Stratejik Hedefler D1 parag. 125 (a), BM Genel Sekreterinin raporu, parag. 329

26. BM Genel Sekreteri (2006) s. 93.

27. Stratejik Hedefler D1 parag. 125 (g) ve (f).

Bazı katılımcılar, buradaki eksikliklerin mevcut hizmetlerin en zayıf unsurlarından olduğunu vurgulamıştır. Yine de neredeyse her uluslararası belgede, çalışanlar için de eğitimin önemine atıfta bulunmaktadır. Dolayısıyla, dolaylı olarak, standartlar bu kritik konuyu da ele almalıdır.

Faillere yönelik programlar

Ev içi şiddet faillerini şiddetten sorumlu tutmak ve cinsiyet ilişkilerine yönelik algılarını değiştirmeye çalışmak CEDAW Komitesi, Pekin Platformu ve BM Genel Sekreteri'nin raporu tarafından desteklenen girişimlerdir.²⁸ İşlevsel olması beklenen standartlar, kadın ve çocukların güvenliğini ön planda tutmaktadır. Cinsel suç faillerine yönelik programlar, psikolojik ve düzeltme programlarıyla ve hüküm giymiş azınlık gruplarla sınırlıdır dolayısıyla burada ele alınmamıştır.

Yukarıda belirtildiği gibi, Avrupa'daki girişimler daha kapsamlıdır ve aşağıda belirtilen hükümler, devletlerin kadına yönelik şiddetle mücadele hizmetlerinin temel unsurlarıdır.

Müdahale projeleri

Bu kurumlar arası projeler ilk olarak Avusturya'da ortaya çıkmıştır ve Almanca konuşulan yerlerde ve bazı Doğu Avrupa ülkelerinde giderek yaygınlaşmaktadır. Sistem düzeyinde çalışarak, protokoller oluşturarak ve proaktif müdahililik sağlayarak, bu projeler, kadınların ve çocukların daha iyi korunmasını ve kurumların "fon seti" sağlamasını sağlar (Sen, 1998).

Sosyal yardım

Sosyal yardım, proaktif bir yaklaşımdır; bu sayede bir proje veya hizmet, toplum bağlamlarında hizmete henüz erişememiş mağdurların kim olduğunu belirlemeye

çalışır. Sıklıkla "ulaşılması zor" gruplarla iletişim kurmak için kullanılır. Bu anlamda sosyal yardım, göçmen kadınlar, engelli kadınlar, kırsal kesimden kadınlar, seks işçisi kadınlar ve mahpus kadınlar için gerçek anlamda erişim sağlamaları anlamında bir yol sunar.

Avrupa'daki mevcut hizmet türleri

Bu çalışmanın temel amaçlarından biri, Avrupa çapında mevcut destek hizmetlerinin nasıl sunulduğunu özetlemektir. Var olan hizmetler ile standartlara ihtiyaç duyulan alanları tespit etmenin temelini oluşturur. İrtibat noktalarına ve STK'lara yalnızca bir dizi hizmetin verilir vermediğini değil, aynı zamanda bu tür hizmetlerin sayısı da sorulmuştur. Görüşülen kişilerin çoğu, ülkelerindeki hizmetlerin kapsamını tahmin etmenin zor olduğunu görmüş ve çok azı, yaygınlık çalışmalarına veya değerlendirmeye atıfta bulunan ihtiyaç değerlendirmesi sunabilmiştir, dört ülkede bu analiz planlanmış veya devam etmektedir. İhtiyaç değerlendirmesi konusunda üzerinde mutabık kalınan bir metodolojinin bulunmaması, önemli bir eksiklik olarak kabul edilmiştir.

Burada, bazı hizmetlerin bir dizi destek (örneğin sığınak, sosyal yardım, müdahililik desteği ve danışmanlık) sunduğunu ve/veya şiddet türlerinin tümüne entegre hizmet sağladığını da belirtmek önemlidir. Bununla birlikte, bunun haritasını çıkarmak, ulus devletler düzeyinde bile son derece karmaşıktır ve burada uygulanmamıştır.

En yaygın olarak bildirilen hizmet türleri (üye ülkelerin %90'ında) şunlardır: sığınma evleri/sığınaklar; tavsiye ve müdahililik; yardım hatları. Bunu danışmanlık, müdahale projeleri; faillere yönelik programlar ve kadın merkezleri (% 60-80'inde mevcut) takip etmiştir. Daha az yaygın olarak görülen hizmetler özyardım grupları (n =19) ve sosyal yardım (n = 14) olmuştur. Açıkça, tecavüz kriz merkezleri veya cinsel saldırıyla

mücadele merkezlerinin yalnızca 12 ülkede mevcut olduğu bildirilmiştir (katılımcıların % 33'ü). Bu veriler, cinsel şiddetle mücadele hizmetlerinin görece eksik olan yanları olduğunu ve özen yükümlülüğünün ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Zarar veren geleneksel uygulamalar (namus saikli suçlar, zorla evlendirme ve kadın sünneti) konusunda daha da az hizmet mevcuttur. Ankete katılanların dörtte birinden daha azı, göçmen nüfusunun azlığı veya yapısı nedeniyle buna gerek olmadığını iddia etmiştir. Katılımcılara cinsel taciz sonrası hizmetlere dair soru yöneltilmiştir; birçok kişi bunun cinsel şiddet sonrası hizmetler veya işyerinde/iş mahkemeleri veya soruşturmalar aracılığıyla ele alınarak kapsandığını düşünmektedir.

Sadece bir tür hizmetin mevcut olduğunu bilmek bize, hizmetin kapsamı ve dolayısıyla kadınların ve çocukların ne kadarının erişime sahip olduğu hakkında çok az şey söyler. Tablo 2, üye ülkelerde bildirilen hizmetlerin sayısı ve ele aldıkları şiddet biçimlerine ilişkin verileri özetlemektedir. Bazı ülkelerde yalnızca tek bir sığınak varken, diğerlerinde 100'den fazla sığınak olduğu görülmektedir. Tablo ayrıca cinsel şiddet sonrası destek hizmetlerinin eksikliğine dair daha fazla kanıt sunmaktadır. Tablo formatında gösterilmesi mümkün olmayan tek şey, hizmet sayısı ile nüfus arasındaki ilişkidir. Bunu analiz ettiğimizde daha az nüfusun, az sayıda hizmet anlamına gelmediği sonucu çıkmıştır. Benzer şekilde, ülkelerin görece zengin oluşu, daha kapsamlı hizmet sunumu olacağı anlamına gelmez. Bu, bazı hükümetlerin destek hizmetlerinin daha geniş kullanılabilirliğini sağlamak için hem STK'lar tarafından bildirilen vakaya hem de uluslararası politikalara daha duyarlı davrandıklarını göstermektedir. Ulusal düzeyde ve Avrupa politikalarında ev içi şiddete yapılan vurgu, cinsel şiddet/zarar veren geleneksel uygulamalara dair hizmetlerin ihmal edilmesinde de rol oynamıştır.

Tablo 2.1: Hizmet sayısı ve ele alınan şiddet türlerine göre üye ülkelerde sunulan hizmetlerin düzeyi

	Sığınak	Yardım hattı ¹	Tavsiye/ Müdahililik	Danışmanlık ²	Müdahale projeleri	Faillere Programları ⁴	Kadın merkezleri	Tecavüz Kriz Merkezi (RCC)	Sosyal yardım ⁵
bilinmiyor	06		05	07	02	04	06	02	
mevcut değil	02	02							
1	04	10	01	01	01	06	01	02	02
2-5	06	11	07	05	02	04	05	02	02
5+		3							

ANAHTAR: DV=Ev içi şiddet; DV/SV=Ev içi/cinsel şiddet; SV=cinsel şiddet; VAW=Kadına yönelik tüm şiddet türleri; VS=Jenerik hizmetler; FGM/HTP = kadın sünneti/zarar veren geleneksel uygulamalar

Tablo 2.1: Hizmet sayısı ve ele alınan şiddet türlerine göre üye ülkelerde sunulan hizmetlerin düzeyi

	Sığınak	Yardım hattı ¹	Tavsiye/ Müdafiilik	Danışmanlık ²	Müdahale projeleri	Fail Programları ⁴	Kadın merkezleri	RCC	Sosyal yardım ⁵
6-10	06		1	01	01	03	01	02	
11-20	03		1	03	03		02	02	
21-40	03		1	02		01	02		
40+	05							02	
DV	18	19	04	04	05	13	05		03
DV/SV	14		04	04	02	02	01	03	01
SV		07		02		01		07	
VAW	03	05	02	08	01		05		
VS		05							
FGM/ HTP		1							

ANAHTAR: DV=Ev içi şiddet; DV/SV=Ev içi/cinsel şiddet; SV=cinsel şiddet; VAW=Kadına yönelik tüm şiddet türleri; VS=Jenerik hizmetler; FGM/HTP = kadın sünneti/zara veren geleneksel uygulamalar

- 1 Dokuz ülke yerel yardım hatları olduğunu bildirmiştir.
- 2 On ülke danışmanlığın diğer hizmetlere entegre edildiğini ifade etmiştir.
- 3 On dört ülke, kurumlar arası bağlantıların ve ağların gelişmediğini ifade etmiştir.
- 4 İki ülke erkeklerle yönelik danışma merkezlerine atıfta bulunmuştur.
- 5 Dört ülke sığınak/sığınma evlerinin sosyal yardım sağladığını bildirmiştir.

Her hizmet türünün bir tanımını vermesine rağmen, ev içi ve cinsel şiddet kategorisinde bazı katılımcılar, mevcut/ eski partnerler tarafından evlilik içi tecavüz/cinsel şiddet sonrası hizmet sunan sığınma evlerine atıfta bulunmuş ve bu hizmetlerin teorik olarak cinsel şiddete

Hizmetlerin dağılımına bakış

Çok az sayıda katılımcı yeterli oranda hizmetin mevcut olduğunu ifade etmiştir; bu, hizmetlerin çoğunun kentsel alanlarda yoğunlaştığı, bazen başkentlerle sınırlı olduğu düşünüldüğünde, şaşırtıcı değildir. Bunlar önemli ölçüde kişiye hizmet sağlarken, yardım hatları haricinde kadın nüfusunun büyük çoğunluğu için erişilemez durumdadır. Sığınma evleri/ sığınaklar söz konusu olduğunda bu söz konusu değildir, çünkü bazı kadınlar güvenlik için yer değiştirmeye meyllidir.

Avrupa'da hem coğrafi hem de nüfus açısından çok sayıda küçük ülke bulunmaktadır; yelpazenin diğer ucunda ise geniş yüzölçümüne ve dağınık nüfusa sahip ülkeler vardır. Hem büyüklük hem de nüfus dağılımının destek hizmetlerinin mevcudiyeti ve erişilebilirliği üzerinde bir etkisi olsa da, özellikle kırsal/taşrada yaşayan topluluklarla ilgili olarak, hizmet eksikliği için bir bahane olmamalıdır.

Federal yapıya sahip ve çok dilli ülkelerde, tüm bölgelerde yaşayan kadınlara, onları ciddi şekilde dezavantajlı duruma düşürmeyecek şekillerde hizmet sağlanması gerekir.

Görüşmecilerden bazıları, eşitsizliklerin federal sistemlerde daha da belirgin olabileceğini, bölgesel hükümetlerin kadına yönelik şiddete öncelik vermesinde

maruz bırakılanlara yardımcı olabileceğini belirtmiştir. Aynı zamanda, İskandinav ülkelerinin birçoğundaki sığınma evi hizmeti, erkek şiddetine maruz kalan herhangi bir kadına uygun olarak tasarlandığı için daha bütüncüdür. Tavsiye ve müdafiilik kategorisi (hukuki tavsiye ve avukatlık)

belirgin şekilde farklılık olabileceğini savunmuştur²⁹. Azınlık topluluklarından kadınların ve/veya engelli kadınların ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanmış hizmet örnekleri yalnızca dört ülkede mevcuttur.

Bazı katılımcılar, gizliliği korumanın zor olması nedeniyle hizmetleri, özellikle de sığınma evlerini kırsal alanlarda konumlandırmanın uygun olmadığını savunmuştur. Aynı zamanda çok sayıda kadın, sadece kadın STK'larından değil, aynı zamanda polis merkezi ve hastanelere de uzak yaşamaktadır. İsveç Kriz Merkezi modeli, ülke genelinde kısa süreli kalışlar için kırsal alanlarda "güvenli evler" sağlamıştır. Daha uzun süre güvenli bir yere ihtiyaç duyan her kadın, o zaman şehir merkezindeki bir sığınağa taşınabilir. Desteğin seyrek nüfuslu bölgelerde yaşayanlar için nasıl daha erişilebilir hale getirileceğine dair daha fazla geliştirme çalışmasına acil bir ihtiyaç vardır; bu, ilk etapta yardım hatlarına, sosyal yardımlara ve çevrimiçi destek gruplarına

29. Boşluk haritası (Map of Gaps, 2007) haritalama teknikleri kullanarak Birleşik Krallık'ta ülke çapında ve bölgesel olarak eşitsiz hizmet dağılımını ortaya koymuştur (bkz. endviolenceagainstwomen.org.uk).

yardım hatları, sığınma evleri, tecavüz kriz merkezlerinin sunduğu hizmetlerden farklı değildir; ve birkaç katılımcı bunu hukuki yardım olarak yorumlamıştır. Öz yardımla ilgili veriler sınırlıdır ve bu nedenle tabloya dahil edilmemiştir.

yatırım yapmak anlamına gelebilir; kadınlara yönelik çeşitli şiddet türlerini kapsar (Schuler vd., 2008)

Görüştüğümüz kişilerin neredeyse hiçbiri, ülkelerindeki erkek şiddetinden hayatta kalanların mevcut destek ihtiyaçlarına dair sistematik analizlerden neredeyse hiç haberdar olmadığı için, projenin ilk aşamalarında, Avrupa çapında bir ihtiyaç değerlendirme aracının gerekli olduğuna dair güçlü kanıtlar elde edilmiştir. Daha ziyade hizmetler, başlangıçta ulusal kadın hareketlerinin gücü, kaynakları ve yönelimlerinden, ardından fon sağlayıcıların tercihlerinden ve son olarak da Avrupa ve uluslararası politika ve ulusal hükümet önceliklerinden etkilenecek, organik ama eşitsiz bir şekilde gelişmiştir. Örneğin, Orta ve Doğu Avrupa'dan birkaç katılımcı, kadına yönelik her türlü şiddete dair entegre hizmet sunmak istese bile, fon sağlayıcıların şu anda yalnızca ev içi şiddet ve insan kaçakçılığı çalışmalarına destek sağladığını belirtmiştir. Diğerleri kendi bağlamlarında özel durumlara atıfta bulunmuştur.

Ev içi şiddeti önlemeyi ve mücadele etmeyi amaçlayan faaliyetler, genelde erkekler tarafından yönetilen, alkolizm/ bağımlılıkla mücadele eden kuruluşlar ve kurumlarca gerçekleştirilmektedir [STK]15

Hükümet, sığınaklar konusunda büyük çaba sarf etmiştir. Ancak, kurulan sığınma evlerinin çoğu, daha önce hiç toplumsal cinsiyet temelli şiddet üzerinde çalışmamış kuruluşlar tarafından yönetilmektedir.(STK)

Bazı katılımcılar, hükümetlerinin şu anda BM tarafından savunulan insan hakları ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet analizini kabul etmekte isteksiz

olduğunu (veya hatta bazen de karşı çıktığını) ifade etmiştir. Bazıları için bu, kadın STK'ları için zorlu bir süreç dönüşmüştür.

Bu süreçler, hizmetlerin ülkeler içinde ve arasında ve şiddet türlerine yönelik eşit olmayan bir şekilde dağılım göstermesiyle sonuçlanmıştır. Burada bir “piyangodan” bahsetmek yanlış değildir, çünkü bir kadının nerede yaşadığı, sadece ne tür bir

hizmete erişebileceğini değil, herhangi bir desteğe erişip erişemediğini de belirler. Hizmetlerin kullanılabilirliği, sayı ve coğrafi dağılımları açısından önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. Minimum hizmet düzeyleri bu noktaya değinmek için de önerilir.

Güncel tavsiyeler

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin raporu, hizmet sunumuna ilişkin aşağıdaki kılavuz ilkeleri listelemiştir³⁰:

- Şiddete maruz bırakılanların refahını, fiziksel güvenliğini ve ekonomik güvenliğini teşvik edin ve kadınların hayatlarını yeniden inşa etmesi için şiddetin çeşitli hasarlarının üstesinden gelmelerini sağlayın.
- Erkek şiddetini mazur göstermeyen ya da haklı çıkarmayan ya da mağduru suçlayıcı olmayan bir şekilde, kadınlara yönelik şiddet anlayışınızı geliştirin.
- Kadınları hayatlarının kontrolünü ele geçirmeleri için kadınların güçlenmesini mümkün kılın
- Şiddete maruz bırakılanların uygun hizmetlere erişimlerinin ve çoklu ayrımcılığa maruz kalan kadınların özel erişim ihtiyaçlarını dikkate alan bir dizi destek seçeneğinin sağlandığından emin olun.
- Hizmet sağlayıcıların nitelikli, toplumsal cinsiyete duyarlı olmalarını, sürekli eğitim almalarını ve çalışmalarını açık yönergeler, protokoller ve etik kurallara uygun olarak yürütmelerini sağlayın ve mümkünse kadın çalışanlarla çalışın
- Hayatta kalanın gizliliğini ve mahremiyetini koruyun.
- Diğer tüm ilgili hizmetlerle işbirliği yapın ve koordinasyon sağlayın.
- Hizmet faydalanıcılarının katılımını teşvik ederek sunulan hizmetleri izleyin ve değerlendirin.

Katılımcılar tarafından tanımlanan Avrupa standartlarının çoğu, bireysel hizmet sağlayıcılar tarafından oluşturulmuştur. Bunlar arasında sığınma evleri ve sığınma evleri ağı, danışma merkezleri, müdahale merkezleri (yalnızca Avusturya), adli yardım merkezleri (yalnızca Kuzey Makedonya) ve yardım hatları (yalnızca Ukrayna) ve faille yönelik programlar (yalnızca Avusturya ve Birleşik Krallık) yer almaktadır. Bazı ülkelerde, hükümet, muhatap alma/ finansman sağlanmasının koşulu olarak standartların karşılanmasını şart koşturmuş, ancak bu standartları karşılamaları için STK'lara destek sağlanmamıştır. STK'ların İrlanda Rape Crisis Network gibi ağların üyesi olduğu yerlerde, bu genellikle, etik kurallara ve üyelik kriterlerine (yeni ortaya çıkan standartlar) uyum gerektirmektedir. WAVE Mülteciler El Kitabı bir dizi STK tarafından kullanılır, ancak çoğu ülkede, özellikle de STK'lar arasında işbirliği mekanizmasının bulunmadığı yerlerde, standartlar henüz öngörülmemiştir. Standartların, kendilerini döndürecek yeterli kaynakları olmayan küçük STK'lara empoze edilmesi konusunda da endişeler dile getirilmiştir. Katılımcılar, yasal hükümler, eylem planları veya devlet finansmanı yoluyla kapsanan standartlara birkaç örnek sunmuşlardır.

- Yerel belediyelerde hayatta kalanlara, kabul ve anonim isim kriterleriyle birlikte sığınak sağlanmasına ilişkin yasal sorumluluk (Danimarka Sosyal Hizmetler Konsolidasyon Yasası 2007).

- STK'larla işbirliği içinde geliştirilen niteliksel standartlar, altyapı, kurumlar arası işbirliği, ağ oluşturma ve değerlendirmeyi kapsayan tüm hizmetlere uygulanabilir (Lüksemburg).
- Ev içi ve cinsel şiddet sonrası hizmetlerde (İngiltere) entegre hizmet standartlarının geliştirilmesi için devlet finansmanı.
- Hayatta kalanlar ve faille kurumlar arası çalışma standartları (Polonya), cinsel saldırı üzerine çok kurumlu yönergeler (İrlanda), kurumlar arası çocuk koruma standartları (Norveç).
- Devlet tarafından işletilen sığınma evleri için standartlar – ev içi şiddet ve insan kaçakçılığı (Kuzey Makedonya, Bosna Hersek).
- Sığınma evlerinin dağılımı için standartlar (Portekiz).

Aynı üye ülkenin irtibat noktaları ile STK'lar arasında atıfta bulundukları standartlarda önemli farklılıklar vardır ve bu, hem STK'lar hem de devlet kurumlarının birbirlerinin faaliyetlerinden haberdar olmadığını gösterir. Ulusal standartlar şu anda en az 17 üye ülkede geliştirilme aşamasındadır, ancak genel resimde bölümlenme ve hareketlilik mevcuttur. Aşağıdaki bölümler, tavsiyelerimizi oluştururken kullandığımız mevcut önerileri özetlemektedir.

30. Bkz. parag. 321 p.91.

Bölüm 3. Standartlar için kaynak temini

Genel standartların temelleri, Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği'nin kapsamlı tavsiyelerinde yer alır. Ayrıca, İngiltere'de ev içi ve cinsel şiddet sonrası hizmetlerde minimum standartlar için öneriler getiren mevcut bir projeden de kapsamlı bir şekilde yararlanılmıştır³¹.

Tanımlanan hemen hemen tüm standartlar, kadına yönelik şiddetin baskın türleri olarak kabul edilenlere odaklanır; ev içi ve cinsel şiddet.³² Hem envanter çalışması hem de burada teyit edildiği üzere, Avrupa'nın büyük bir kısmında kadına yönelik diğer şiddet türlerini ele alan politikaların ve hizmetlerin yokluğu göz önüne alındığında bu şaşırtıcı bir sonuç değildir. Bununla birlikte, aşağıda tanımlanan temel temaların çoğu hem şiddet türleri hem de içinde bulundukları bağlamlar için geçerlidir. Yerel koşullara uyum, bunları nasıl uygulayacağınıza veya uygulamak üzere atacağınız adımlara bağlı olacaktır.

31. Hükümet tarafından finanse edilen bir sığınma evi ağı olan Women's Aid, İngiltere- ortak temel ve hizmete özgü standartlar oluşturmak için cinsel şiddet sonrası hizmetleri (insan ticareti ve kadın sünneti dahil) temsil eden bir grupla birlikte çalışmıştır. Üzerinde uzlaşılan taslak şu anda daha geniş çaplı bir istişare sürecindedir.

32. Almanya ve Fransa'da son zamanlarda yapılan yaygınlık çalışmaları, cinsel tacizin kadınlara yönelik en yaygın şiddet türü olduğu sonucuna varıyor, ancak en çok araştırılan/ölçülen türü ise ev içi şiddettir.

Ev içi şiddet sonrası hizmetler

Mevcut standartlar literatürünün çoğu, özellikle sığınma evi/sığınak sağlanması olmak üzere ev içi şiddete odaklanmıştır. Mevcut standartlar ağırlıklı olarak bireysel hizmet sağlayıcılar tarafından veya bazı durumlarda bir STK Ağı tarafından

Aşağıdaki temalar, 2-4. üncü fazlarda toplanan verilerde en çok fikir birliğinin sağlandığı alanları temsil etmektedir. Bu nedenle, temel standartların geliştirilmesi gereken temelleri olarak kullanılmıştır.

- Gizlilik
- İnanma kültürüyle/mağdurun yanında olarak, hizmet faydalanıcıları ile personelin güvenliği ve saygı kültürü
- Erişilebilirlik - tüm kadınların yaşadıkları her yerde ve koşulları ne olursa olsun desteğe erişebilmelerini sağlamak. Göçmen, genç, engelli kadınlar ve kırsal kesimde yaşayan kadınlar veya yerinden edilmiş kadınlar gibi belirli grupların ihtiyaçları burada kapsanacaktır.
- Kullanılabilirlik - güvenliğin tehlikede olduğu durumlarda 7 gün 24 saat erişim imkanı ile kriz anında, orta ve uzun vadeli hizmetler gereklidir. Bu hizmet,, çağrı sistemleri dahil olmak üzere çeşitli şekillerde sunulabilir.
- Destekler ücretsiz olarak sağlanmalıdır.
- Hizmetler, cinsiyet eşitsizliğini hem neden hem de sonuç olarak görerek, kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet analizi çerçevesinde sağlanmalıdır.
- Destek ve müdahaleler, güçlendirme ve kendi kaderini tayin etme ilkelerine bağlı olmalıdır.

oluşturulmakta ve uygulanmaktadır. Genellikle devlet tarafından işletilen sığınma evleri ve/veya STK'ların sığınaklarının yetki belgesi için geçerli olan bazı hükümet standartları belirlenmiştir.

- Kadınlar için uzmanlaşmış destek kadınlar tarafından sağlanmalıdır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede uzmanlaşmış sektörünün uzmanlığı tanınmalı ve eğitim yoluyla geliştirilmelidir.
- Kadına yönelik şiddet türleri ve/veya destek ihtiyacına göre sunulan bütüncül hizmetler iyi uygulamalardır. Bunlar, tek nokta merkez veya çok disiplinli ekipler veya tek nokta kişilerin (haklardan faydalanılmasını sağlayan müdafiler) yaklaşımları aracılığıyla sağlanabilir.
- Müdahale zincirleri ve yönlendirme süreçleri ve protokolleri oluşturarak, kurumlar arası koordinasyon.

Son iki tema kadına yönelik şiddete yönelik yaklaşımlarda entegrasyonun önemini vurgularken, mevcut standartların çoğu hizmete özgüdür. Daha sonraki tavsiyelerde, birincisi, bir dizi kapsayıcı ilke aracılığıyla ele alınmaktadır ve aşağıda, hizmete özgü önerilerin çıkış noktasını daha ayrıntılı olarak araştırıyoruz. Okuyucular, burada sığınma evleri ev içi şiddet başlığı altında ele alınmasına rağmen, bu güvenli sığınak ve destek hizmetlerinin, aynı zamanda insan ticareti mağduru kadınlar ve cinsel taciz, zorla evlendirme ve kadın sünnetine karşı koruma talebi olan kız çocukları için de geçerli olduğunu ve bazı durumlarda bu kişilere sağlandığını akılda bulundurulmalıdır.

Barınak/sığınma evi/sığınak³³

Yukarıda özetlenen ana temalara ek olarak, sığınma evleri için mevcut standartlar çok spesifik ve ayrıntılıdır. Bir sığınakın birincil amacı, fiziksel güvenliği

sağlamaktır ve bu, mümkün olduğu ölçüde, yeri gizli tutarak kimin ziyaret edebileceğini belirlemek ve davetsiz misafirlere karşı uyarılar gibi pratik güvenlik önlemlerine bağlıdır. Sığınaklar, WAVE belgelerinin açıkça ortaya koyduğu gibi (WAVE, 2005) "bir çatıdan fazlası" olmalıdır. Pek çok ek hizmet sağlarlar: sosyal yardım; müdafilik(avukatlık); (hukuki) tavsiye; danışma; öz yardım; yeniden yerleştirme ve çocuklar için destek.

Eşit erişimin önündeki engeller, engelli kadınların ve çocukların ihtiyaçlarını karşılayan tesislerin bulunması ve sürdürülmesi için, özellikle göçmen kadınlar, özellikle de göçmenlik yasaları aracılığıyla mali yardım ve diğer haklardan yasal olarak dışlananlar için gereken kaynaklardır. Barınma hizmeti, ideal olarak, ruh sağlığı veya madde bağımlılığı sorunları yaşayan kadınları ve daha büyük erkek çocukları olan kadınları da barındırmalıdır. Bununla birlikte, güvenlik ve güçlendirme ilkeleri, tüm bu grupların zorunlu olarak bir arada barındırılmayacağı ve bazı hizmet faydalanıcılarının ihtiyaçlarının ek kaynak gerektirdiği anlamına gelir.

Sığınaklar, Avrupa araçlarındaki hizmet düzeyleri için önerilen bir standart bulunan tek destek hizmetidir: her bir 7.500 ile 10.000 kişi için yer veya aileye sağlanan yer ayrılmalıdır.³⁴ Aileye sağlanan yerden kasıt, yetişkin artı ortalama çocuk sayısıdır. Açıkça görülüyor ki aileye sağlanan yerde yatak sayısı daha fazladır ve sığınma evi sakinlerinin yarısının veya daha fazlasının çocuk olduğunu kabul eder. Nüfusu az olan birkaç ülke, kendi bağlamları için çok yüksek olan bu standartlarda ihtiyaçlarının tanınmadığını söylerken, bazı ülkeler bu düzeye ulaşmış

ve hatta aşmıştır. Çok az ülke, sığınma evlerinin dolu olup olmadığı dışında, bu standarda ilişkin iddialarını destekleyecek kanıt sunabilmiştir.

Güçlendirme, sığınak hizmetlerinde ilke olarak kabul edilmiştir ve hizmet faydalanıcılarının seçim yapmalarına olanak tanıyan bilgileri ve sığınaklardaki ortamı ve uygulamaları kapsar. Gerekçe, hizmet faydalanıcılarının kendi yaşamları üzerine (yeniden) güç kazanmalarını sağlamaktır ve tacizci partnerin ataerkil tahakkümünün yerini, bu sefer de kurumsal tahakkümün almaması sağlamalıdır. Güçlendirmenin bir yönü, hem mağdur suçlayıcılığa hem de failleri mazur görmeye meydan okuyan bir cinsiyet analizi yoluyla şiddeti anlamlandırma fırsatları sağlayan bilgi ve anlayıştır. Güçlendirme yaklaşımının sunduğu güçlü bir örnek, tüm kuralların ve düzenlemelerin pozitif ve kapsayıcı (baskıcı olmaktan ziyade) bir dilde formüle edilmesini sağlamaktır. Kurallar ayrıca, genellikle faillerin başvurduğu zorla kontrol anlayışının bir parçası olan hareket kısıtlamalarını yeniden üretmemelidir. Kapsayıcı ilkeler aynı zamanda sığınma evlerine, hizmet faydalanıcılarının başkalarının ayrımcı görüşleriyle dışlanmamasını sağlamak için kadınlar arasındaki eşitsizlikleri ele alma sorumluluğu da yükler. Yine, bu tür çalışmaların uygulanma biçimi güçlendirici olmalıdır.

Sığınma evleri için mevcut birçok standart, yürütücülerin, devletten, siyasi partilerden ve inanç temelli kuruluşlardan bağımsız, kar amacı gütmeyen kuruluşlar olmalarını gerektirir. Eğer etik çerçeve ve tercih edilen sonuçlara ek olarak, sığınma kimlerin kullanabileceğini fon kaynağı belirlerse, bu temel standartlardan ödün verileceği anlamına gelir. Sığınma evlerinin kadın STK'ları tarafından yönetilmesi, hem hizmet faydalanıcıların ihtiyaçları hem de tarihsel uzmanlık açısından gerekçelendirilen, yaygın olarak atıfta bulunulan bir standarttır.

İstismardan hayatta kalan kadınlar, büyük ölçüde erkek partnerlerinin tahakküm ve tacizlerinden muzdariptir. Bu nedenle, bu alanda uzmanlaşmış kadın bir danışmandan destek ve yardım almaları önemlidir (WAVE, 2002).

Çocuklara yönelik hizmetler, sığınak hizmetinin temel bir bileşeni olarak kabul edilir³⁵. Mevcut standartlar, bir çocuğun kaldığı süre boyunca şunları sağlamalıdır: tercihen mevcut okuluna devam etmelidir; oyun alanı ve faaliyetler sağlanmalıdır;

tüm yetişkin/çocuk etkileşimlerinde şiddetsizlik teşvik edilmelidir; çocukların güvenlik haklarının tehlikeye atılmamasını sağlamak için çocuk koruma protokolü geliştirilmelidir. Çocukların endişelerini dile getirmelerine, danışmanlık almalarına ve şiddeti anlamalarına olanak sağlamak, hem kendilerinin hem de annelerinin sosyal refahı için hayati önem taşımaktadır.

Şu anda Avrupa genelinde sınırlı hizmet olması, istismardan hayatta kalan birçok kadın ve çocuğun bu standartları karşılamayan ortamlarda yaşadığı anlamına gelir: bunlar, çocuğun yararına veya aile sorunlarına, evsizlere yönelik hizmetlere odaklanan barınma hizmetleridir (ayrıca bkz. Envanter Çalışması). Bunlar beklenilen hizmetler değildir, sığınakların başarmaya çalıştığı ikili hizmetten ziyade sabit olarak anne veya çocuğa odaklanır.

Faillelere yönelik programlar

Avrupa Birliği uzman gruplarının önerileri ile birlikte, ev içi şiddetin faillerine yönelik fail programları hakkında giderek artan sayıda araştırmalar yapılmaktadır³⁶. Programlar için en ayrıntılı standartlar ve protokoller Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri'nde mevcuttur. Bağımsız hizmet sağlayıcıların, iki üye ülkede kendi standartlarına sahip olduğu görülmüştür. Envanter (durum değerlendirme) çalışması, fail programlarına katılımın gönüllü mü yoksa mahkemeler tarafından zorunlu kılınması mı gerektiği konusunda süregelen tartışmaya dikkat çeker. Çoğu uzman, küçük bir fail grubunun ceza aldığı Avrupa çapında geçerli olduğu için her ikisinin de gerekli olduğu konusunda hemfikir. Minimum standartlar her iki hizmet türü için de geçerli olmalıdır, rota değişiklikleri için ayarlamalar ve devamsızlık için olası yaptırımlar içermelidir. Özellikle tür yaptırımlar programların tamamlanmasına teşvik sağlayacağından, programlar cezalandırıcı yaptırımlara alternatif olarak kullanılmamalıdır.

İyi uygulamalar, failerin davranışlarının sorumluluğunu üstlenmesini sağlamayı, kadın ve çocukların güvenliğine öncelik vermeyi ve mevcut ve eski partnerleri için ilgili destek projelerini kapsamaktadır.

35. Cinsel istismardan hayatta kalan çocuklara yönelik danışmanlık ve adli tıp hizmetleri için ayrıntılı standartlar bu projenin kapsamı dışındadır ve literatür taramasına dahil edilmemiştir.

36. Avrupa'da Ev İçi Şiddet Faileri ile birlikte çalışılan (WWP) Avrupa Daphne II projesi, faillelere yönelik programlar için standartlar (minimum ve ideal) geliştirmiştir. <http://www.work-with-perpetrators.eu/guidelines?php>

Kadınlar ve çocuklar için üstün güvenlik, failler için gizlilik sınırlamaları da dahil olmak üzere bir dizi politika ve uygulamanın dayanağı olan temel standarttır.

Ev içi şiddet, özel alan meselesi değil, kamusaldır. Şiddete maruz bırakılanların güvenliği ve refahı, aileyi birim olarak koruma girişimlerinden daha öncelikli olmalıdır. Kadınların şiddete ve istismara uğramama hakları, sadece anne oldukları için değil, bireysel hakları olarak kabul edilmelidir³⁷.

37. Jyväskylä'daki AB-Uzman Toplantısı Tavsiyeleri (1999), Ev içi şiddet faillerine yönelik programların geliştirilmesinde iyi uygulama önerileri.

Faillere yönelik programların minimum standartlarına göre, genelde, aile danışmanlığı, arabuluculuk, uzlaşma/öfke kontrol programları, ev içi şiddet sonrası/faillerle yönelik uygun hizmetler olarak kabul edilmez (RESPECT, 2004).³⁸

Müdahale projeleri

Müdahale projelerinin ilk örnekleri Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Duluth

38. Failler madde kullanımı, davranışsal sorunlar konusunda başka yerlerde veya aynı zamanda bir faillere yönelik programa kaydolarak tedaviye erişebilirken, Programın kendisi bu tür bir tedaviyi sağlayacak esas yer değildir.

modelinin Avrupa varyasyonları olan Avusturya ve Almanya'dadır (Logar, 2005; Seith, 2005). Gelecek vaat eden bir uygulama olarak ve eğitim ve değişim yoluyla tanıtım içeren, "Avusturya modeli" şu anda bazı Avrupa ülkelerinde benimsenmiş/ülkelere uyarlanmıştır. Standartlar Avusturya hükümeti tarafından önerilmiş ve Almanya'daki değerlendirmelerle desteklenmiştir. Bu bölümde daha önce tanıtılan ana temaların çoğu, çok kurumlu koordinasyon, protokoller ve proaktiviteye vurgu yapılarak pekiştirilmektedir.

39. Köln AB Kadına Yönelik Şiddet Konferansı (1999) Uzman Forum Tavsiyeleri.

Cinsel Şiddet Sonrası Hizmetler

Hizmetlerin daha sınırlı gelişimini yansıtan cinsel şiddet sonrası hizmetlere yönelik standartlar, Avrupa'da belirli iyi uygulama (mükemmeliyet) merkezlerinin ötesinde minimal gelişme ile çok daha az yaygındır. Belirlenen tek istisna İrlanda ve devam eden bir Birleşik Krallık projesidir. Bu nedenle ek hizmet standartları ABD, Avustralya ve Dünya Sağlık Örgütü'nden (WHO) temin edilmiştir. Az katılımcı arasında ev içi şiddet ve cinsel şiddetin sıklıkla iç içe geçtiği kabul edilirken, bazen hatalı olarak ev içi şiddet hizmet sağlayıcılarının her ikisini de kapsayabildiği ve kapsadığı varsayılmıştır. Son araştırmalar, failin yakınardan biri olduğu durumlarda bile bu tür varsayımların yanlış olduğunu göstermektedir (Ullman & Townsend, 2007). Durum böyle olsa bile, kadınlar, koruma veya destek olmadan diğer tür fail kategorileri tarafından cinsel tacize karşı savunmasız bırakılmaya devam edecektir.

Cinsel saldırı sonrası hizmetlerde tıbbi ve adli bileşenler, insanlık onuru ve bedensel bütünlük açısından ek standartlar gerektirmektedir. Cinsel şiddetin ardından ruh sağlığı ve dolayısıyla destek ihtiyaçları da özel özen gerektirir. Şiddete maruz bırakılan çocuklar için özel standartlar bu projenin görev alanı dışında olsa da, hizmetlerin çocuklar için mevcut olması halinde bunlara bakılması gerekir.

Tecavüz Kriz Merkezleri

Standartlara ilişkin Avrupa' dan tek kaynak, 1997 tarihli Avrupa Konseyi Uzmanlar Grubu raporu, İrlanda Rape Crisis Network ve Birleşik Krallık'tır.⁴⁰ Standartlar, örneğin intihar girişimleri ve kendine zarar verme gibi kriz durumları dahil olmak üzere güvenlik değerlendirmelerini içerir.

Bazı standartlar hizmet faydalanıcılarının temas kontrolünü vurgularken, diğerleri (özellikle ABD ve Avustralya örnekleri) "kriz döneminde bakımın sürekliliğini, güvenlik ve desteğe erişimi sağlamak için" proaktif takibi teşvik eder.

Sığınma evlerinden daha az kaynağa sahip ve yardım hatlarını genellikle gönüllüleriyle sürdüren Tecavüz Kriz Merkezlerinin erişilebilirlik ve mevcudiyet standartlarına ulaşması çok daha zordur. Birleşik Krallıkta yapılan güncel araştırmalar, İskoçya dışında, Tecavüz Kriz Merkezlerinin sayısının azaldığını geri kalanların da "kapanmak üzere" olduğunu gösteriyor. Kaynakları yetersiz olan yerel bölgelerde, birçok merkez yalnızca iskelet hizmet sunabiliyor (Coy, Kelly & Foord, 2007).

Cinsel Saldırıyla Mücadele Merkezi /uzmanlaşmış sağlık hizmeti

Bu hizmet katmanına ilişkin standartlar Dünya Sağlık Örgütü, Avustralya, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık'tan alınmıştır. Avrupa düzeyinde, cinsel şiddet sonrası hizmet sağlayan sağlık çalışanları, tıp uzmanlarının adli tıp muayeneleri konusunda eğitilmelerini tavsiye eden AB Jyväskylä Uzman Forumu'na yönlendirilmiştir. DSÖ standartları,⁴¹ adli ayrıntılar bu çalışmanın kapsamı dışında

olmasına rağmen daha kapsamlıdır⁴².

Buradaki yeni temalar, aydınlatılmış onamın önemi ve hizmet faydalanıcılarının adli/tıbbi muayeneler, bildirimde bulunma, tedavi, yönlendirme ve tıbbi kayıtların içeriği ile ilgili kararları üzerinde kontrol sahibi olmasına vurgu yapar. Çalışanların eğitimi, hizmet faydalanıcıların insan onuruna uygun muamele görme hakkını, cinsel ilişki sonrası doğum kontrolü, HIV profilaksisi ve gerektiğinde ve istendiğinde kürtaj dahil olmak üzere yeterli sağlık hizmeti alma hakkını vurgulamalıdır. İdeal olarak tüm muayeneler ve tedaviler tek bir uzmanlık biriminde yapılmalıdır.

Cinsel saldırıdan bayatta kalanlar, cinsel saldırının koşullarına bakılmaksızın aynı standartta bakıma erişmelidir.⁴³

Güvenlik ve insan onuruyla bağlantılı temel standart, kadın sağlık çalışanlarının hizmet vermesini vurgular. Bazı

41. DSÖ (2003) Cinsel şiddet mağdurları için adli tıbbi bakım kılavuzu, Cenevre; WHO / UNHCR (2004) Tecavüz Mağdurlarının Klinik Yönetimi; Mülteciler ve ülke içinde yerlerinden edilmiş kişiler için Protokoller Geliştirme, Revize Edilmiş Baskı.

42. Adli tıp uygulamasına ilişkin kılavuz ayrıca İrlanda'da da hazırlanmıştır: Sağlık ve Çocuklar Bakanlığı (2006) Tecavüz / Cinsel Saldırı: Yönlendirme ve Adli Klinik Muayene Ulusal Kılavuzları, Dublin, İrlanda <http://www.icgp.ie/index.cfm/loc/6-14-3/articleId/17E8DE25-A6A3-02CA-3DCDBB88C6767C80.htm>.

43. NDCAWS / CASAND (2005) Kuzey Dakota Cinsel Saldırı Sonrası Tıbbi Bakım Standartları (Kuzey Dakota Cinsel Saldırı Sonrası Tıbbi Standartlar Komitesi ve Kuzey Dakota İstismar Sonrası Kadın Hizmetleri Konseyi / Kuzey Dakota'da Cinsel Saldırıya Karşı Koalisyon).

40. Avrupa Konseyi, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Uzmanlar Grubu, Kadına yönelik şiddetle mücadele için eylem planı da dahil olmak üzere EG-S-VL Faaliyetlerinin Nihai Raporu (Strazburg, Avrupa Konseyi, 1997).

katılımcılar ayrıca muayene veya tıbbi rapor süreçlerinde herhangi bir ücret alınmaması gerektiğini belirtmiştir. DSÖ kılavuzuna göre ayrıca, tıbbi raporlar hizmet faydalanıcısının rapor düzenlendikten sonra 20 yıla kadar suç

Diğer hizmetler

Bu bölümde daha genel hizmetlerle ilgili standartlar özetlenmiştir. Örneğin, yardım hatları kadına yönelik her türlü şiddeti, ev içi veya cinsel şiddeti ele alabilir.

Yardım hatları

Yardım hatlarına özgü çok az standart belirlenmiş ve bunlar Avrupa düzeyindeki tavsiyelerden ve Amerikan evi içi ve cinsel şiddet müdahale modellerinden hazırlanmıştır. Sadece iki ülkenin yardım hatları için ayrı standartları vardır. (Macaristan ve Ukrayna). Güncel öneriler, mevcudiyet, gizlilik, bilgi ve yönlendirme temalarını vurgular.

Tavsiye ve müdafilik (hukuki tavsiye, savunuculuk, avukatlık)

Bu tür hizmet biçimleri genellikle sığınma evleri, yardım hatları, Tecavüz Kriz Merkezleri ve Cinsel Saldırıyla Mücadele Merkezleri çalışmalarına entegre edilir, ancak aynı zamanda Uzmanlaşmış Ev İçi Şiddet Mahkemelerine bağlı Birleşik Krallık örneğinde ve İspanya'da toplum temelli Kadın Merkezlerinde olduğu gibi, toplum temelli belirli hizmetlerin sayısı da giderek artmaktadır. (Cook vd., 2004)

Avrupa düzeyindeki tavsiyeler, hukuki tavsiyenin ücretsiz olarak sunulması gerektiğini, ancak müdafilik standartları için birincil kaynaklar Birleşik Krallık'ta ev içi şiddetle mücadele eden STK'dan⁴⁴ ve Avrupa dışındaki tecavüz kriz ağlarından edinilmiştir. Temel standartlardan biri, herhangi bir müdafilik desteğinin ceza adalet sistemi ve diğer hukuki organlardan bağımsız hareket etmesi ve güvenliğe odaklanması gerektiğini vurgular.

Danışmanlık

Danışmanlıkta uzmanlaşan STK'ların en az üç üye ülkede (Avusturya, Birleşik Krallık, Kuzey Makedonya) belirli standartları vardır, ancak yine literatür taramasında en çok tanımlananlar Amerikan ve Avustralya örneğidir. Birçok ülkede nitelikli danışmanlar için profesyonel standartlar da vardır, ancak bunlar bu çalışmanın kapsamı dışındadır.

44. Ayrıca bkz. CAADA, <http://www.caada.org.uk/>

duyurusunda bulunmasını veya tazminat talep edebilmesini sağlamalıdır (bildirim konusunda karar verilmesi için önemli oranda süre tanır). Kırsal veya seyrek nüfuslu bölgelerde uzmanlaşmış merkezler

Kısa ve uzun vadeli görev ve hizmetlerin değerlendirilmesi ve sağlanması için çeşitli modeller ile gizlilik ve güçlendirme için "mağdur hakları modeli" temel ilkeleri vurgulanmıştır. Hizmetlerin kullanılabilirliği tamamen finansmana bağlıdır, bazı hizmetlerde 10 seansla sınırlanmak durumunda kalınmıştır ve bazıları kabul edilemez uzunlukta bekleme listeleri olduğunu bildirmiştir. Kuzey Amerika kaynaklı standartlar, ele alınacak temel konuları belirleyen, hizmet faydalanıcısı ile bireysel eylem planlarının geliştirilmesini önermektedir.⁴⁵

Sosyal yardım

Sosyal yardım standartları, yalnızca bir Kuzey Amerika kaynağında⁴⁶ bulunmuş ve bunlar, önceden belirlenmiş ana temaların varyasyonlarını içermektedir. Sosyal yardım, engelli kadınlar, mahpus kadınlar, seks işçisi kadınlar⁴⁷ gibi başka türlü herhangi bir desteğe erişmekte zorluk çeken hizmet faydalanıcılarına ulaşmanın temel yöntemidir.

Kanun uygulayıcı/kolluk kuvvetleri

Başlangıçta bu projenin önemli bir parçası olarak görülmemekle birlikte, irtibat noktalarının ve STK'ların kanun uygulayıcı kurumlar için standartlar konusundaki kaygısı bunun dahil edilmesine yol açmıştır. Literatür taraması ayrıca, polis, savcılar, hakimlere odaklanan önemli sayıda Avrupa tavsiyesinin tespit edilmesiyle sonuçlanmıştır: hayatta kalanlara muameleye ilişkin ikili endişeler ve faillerin yaygın olarak suçtan sorumlu tutulması ilkesi. Yine, Avrupa standartlarının çoğu ev içi şiddete yöneliktir. Tanımlanan temel temalar aşağıda özetlenmiştir. Önerilen standartları, bu kabul edilmiş iyi uygulama ilkelerinden oluşturuyoruz.

45. Ev İçi Şiddet ve Cinsel Saldırıya Karşı Güney Carolina Koalisyonu (tarih mevcut değil), Cinsel Saldırı Merkezleri için Hizmet Standartları ve Sonuçları.

46. A.y.

47. EUROPAP tarafından oluşturulan seks işçisi kadınlarla sosyal yardım protokolleri vardır, ancak bunlar kadına yönelik şiddete özgü değildir.

mümkün olmasa da, genellikle adli tıp eğitimi almış hemşirelerin görev yaptığı peripatetik hizmetlere dair uluslararası örnekler mevcuttur (Kelly, 2008).

- Kadına yönelik şiddet, en az diğer şiddet suçları kadar ciddi biçimde ele alınmalıdır. Bazı katılımcılar, eş/ aynı evin üyesi tarafından yapılan saldırıların ağırlaştırıcı bir faktör olarak görülmesi gerektiğini öne sürmüştür.⁴⁸

- Adalet sistemi personeli kadına yönelik şiddetin tüm yönleri konusunda eğitilmelidir.

- 1980'lerin sonlarından itibaren Avrupa Tavsiyeleri, ev içi şiddet ve cinsel şiddet için polis birimi başına en az bir uzman memur olması gerektiğini önermektedir.⁴⁹

- Avusturya Müdahale Modeli, uzman araştırma birimlerinin oluşturulmasını önermektedir.

- Faillerin çoğunu yasal yaptırımdan koruyan cezasızlığın sona erdirilmesi için yaygın bir destek varken, mağduru/tanığı istemediği halde ifade vermeye zorlamak ile güçlendirme ilkeleri arasında potansiyel bir çatışma vardır. Avrupa Birliği Baden Uzmanlar Konferansı - 1998 Aralık ayında kadına yönelik şiddetle mücadele eden polisler şunları tavsiye etmiştir:

Ceza yargulamaları, aktif taraflar olarak gönüllü şekilde yargı sürecine katılmaya teşvik edilmeleri amacıyla şiddet mağdurlarının menfaatlerini mümkün olduğu kadar dikkate almalıdır.

Birleşik Krallık'taki savcılar için rehber burada yararlıdır.

Ev içi şiddetten hayatta kalanları istekleri dışında mahkemeye gitmeye zorlayıp zorlamama kararı büyük hassasiyet gerektirir. Çoğu durumda, zorlama uygun olmayacaktır. Zorla getirilen bir tanık muhtemelen

48. Örneğin bkz. AB Jyväskylä Uzman Forumu, Avusturya Müdahale Modelleri.

49. Kadına yönelik şiddetle ilgili AB Kararı, 1986; AB Baden Uzmanlar Konferansı - Kadına yönelik şiddetle mücadele eden polisler, Aralık 1998; Bakanlar Komitesi'nin kadınların şiddete karşı korunmasına ilişkin üye ülkelere yönelik Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı Rec (2002) 5, parag.29.

savcılığa karşı direnç gösterir veya ifade vermeyi reddeder ya da savcılığın sürecini sekteye uğratacak bir ifade verir. Savcıların zorlamanın uygun olduğu davaları belirleyebilmesi önemlidir. Bunu yapabilmek için, kararlarının, güvenliğine yönelik olası riskler hakkındaki görüşleri de dahil olmak üzere, mağdurların zorlamaya karşı olası tepkisine ilişkin polis tarafından bilgilendirilmesi sağlanmalıdır⁵⁰.

- Polis eşliğinde faillerin, evden çıkmalarını gerektiren koruma kararları, korumayı ve güvenliği artırmanın temelini oluşturur.⁵¹ Envanter (durum değerlendirme) çalışmasına göre:

Tabliye yetkisi savcılık makamlarına veya mahkemelere bırakıldığında, tedbirin amacı olan acil ve geçici güvenlik sağlanamaz ve uzaklaştırma kararları nadiren verilir. Şiddetle suçlanan erkeklerin bakları, polis veya ilgili bir makam tarafından üç gün içinde kararların onaylanmasını isteyerek veya herhangi bir şikayetin bızlı şekilde

50. İçişleri Bakanlığı (Tarihsiz) Ev İçi Şiddet: Zincirleri Kır- Ev İçi Şiddeti Ele Almak İçin Çok Kurumlu Rehberlik.

51. Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı Rec (2002) 5, AB Köln Uzman Forumu ve Logar, 2005 (Avusturya Ev İçi Şiddet Müdahale Modelleri).

adli açıdan değerlendirilmesiyle güvence altına alınabilir. (Envanter çalışması, 2006, s. 38).

İsteğe bağlı protokol kapsamında atıfta bulunulan bir vakayı inceleyen Birleşmiş Milletler CEDAW Komitesi şu sonuca varmıştır: “Kadınların yaşama ve fiziksel ve zihinsel bütünlüğünü muhafaza etme haklarının yerini, mülkiyet hakkı ve mahremiyet hakkı dahil olmak üzere hiçbir hak alamaz.”⁵²

- Adalet kurumları, uzmanlaşmış kadına yönelik şiddet sonrası destek hizmetleri ile koordineli olmalı ve bunlara atıfta bulunmalıdır. Polis koordinasyonun başlatıcısı olarak hareket ettiğinde, kadın STK'larının uzmanlığı ön planda tutulmalıdır (Logar, 2005).
- Cinsel saldırı davalarında delillere ilişkin ayrımcı yasal hükümler kaldırılmalı ve tecavüz yasada bedensel bütünlüğe karşı işlenen suç kapsamına girmelidir.
- Evlilik içi tecavüz cezai bir suç olmalıdır.
- Failler, hukukun üstünlüğü çerçevesinde, olabildiğince hızlı bir şekilde adalet önüne çıkarılmalıdır.⁵³

52. AT v. Macaristan 2/2003, 26 Ocak 2005, 9.3

53. Avrupa Birliği Konseyi'nin AB Avusturya Başkanlığı (1998), Uzmanlar Konferansı - Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Polis, Baden.

- Mağdurları adli süreçte destekleyen müdafilere izin verilmeli ve teşvik edilmelidir; ki bu, bilgi sağladığı gibi davadan vazgeçme olasılığını azaltır,

- Devletler, mağdurların tazminat alma hakkına sahip olmasını sağlamalıdır.⁵⁴

- Prosedür değişiklikleri, mağdurların, hem hikayesini tekrar tekrar anlatması gereken durumları sınırlandırarak hem de mahkemeye kanıt/ifade sunması için elverişli ortam sağlayarak, en iyi kanıtların sunulabilmesini sağlamalıdır.⁵⁵

- Medyada anonim olarak bahsedilme⁵⁶

- Toplumsal cinsiyet ile engellilik ve göçmenlik durumu gibi diğer dezavantajlı durumlarla kesişimleri açısından hukuki usul ve uygulamaların ayrımcılık içermemesinin sağlanması.

54. Kadının şiddetle karşı korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı (2002) 5, Ek, parag.36; Mağdurların ceza yargılamalarındaki durumlarına ilişkin 15 Mart 2001 tarihli AB Konseyi Çerçeve Kararı, Resmi Gazete L82.

55. Kadına Yönelik Şiddetle Dair AB Kararı (1986) A.y.

56. A.y., ayrıca: AB Uzman Konferansı (1998) Baden; Kadına Yönelik Şiddetle İlişkin AB Avrupa Parlamentosu Kararı (1986) Doc. A2-44 / 86 OJ C. 176; Logar (2005).

Fırsatlar ve zorluklar

Bu bölümde, bölgesel standartları uygulamaya koyma potansiyellerini ve zorluklarını raporluyoruz. Görüşmeciler, üzerinde mutabık kalınan Avrupa standartlarının olmamasının, siyasi irade veya ilgi eksikliği ya da kadınlara yönelik şiddetin kendi bağlamlarında görece yeni veya yetersiz ele alınmasına bağlı olduğunu düşünmektedirler.

Sığınaklara dair standartların olmaması hükümetlerin işlerine gelmektedir- bu sayede sığınaklara kaynak aktarma zorunda kalmazlar.[İrtibat Noktası].

Sığınma evleri ve STK'lar başarılı olmuş ve hükümetler sorunun çözmesinden memnun olmuştur [STK].

STK'lar, zaten yetersiz kaynaklara sahip bir sektöre standartlar getirmenin tehlikelerini defalarca vurgulamışlardır; bunun kapasiteyi azaltmaya hizmet edebileceğini ve hatta hizmet kaybına yol açabileceğini söylemişlerdir.⁵⁷ Hükümetin finansmanı ile STK'ların özerkliği

arasındaki denge, standartların kapsamını ve hizmet sunumunun kalitesini en üst düzeye çıkarmak için, Bakanlar Komitesi'nin STK'ların hukuki statüsüne ilişkin üye ülkelere yönelik Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı Rec (2007) 14 gereği dikkatlice müzakere edilmelidir.

STK'lar şu anda olduğu gibi çalıştıkları için devlet standartlarının kendilerine dayatılmasını istemiyorlar. Çocukların annelerine ve çocuklara ilişkin devletin sosyal hizmet standartları o kadar azdır ki, onları veya benzeri yöntemleri kullanmamayı tercih ederler [STK].

Ayrıca, yerel engeller olarak ortaya çıkabilecek devletin alt yapı sorunları da mevcuttur. Örneğin, iki katılımcı, federal sistemleri, ülke içindeki ortak

57. WAVE Network Konferansı “Kadınlara yönelik ev içi şiddeti durdurun” (18-20 Ekim 2007), Vilnius/Litvanya, bu projeye sunulan yayınlanmamış konferans notları.

standartların önündeki engeller olarak tanımlamıştır. Hükümetler, uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmek istiyorlarsa, bu engellerin üstesinden gelmenin yenilikçi yollarını düşünmelidir. Tüm uluslararası kılavuzlar, STK'ların hizmet sunmasını destekler ve şüphesiz, zaten yetkin bir şekilde yaptıkları yerlerde hizmetleri sunmaya devam etmeleri için en iyi konumdadırlar. Sürdürülebilir finansman, kurumlar arası ortaklıklar ve kadına yönelik şiddet konusundaki bilgi ve becerilerden yararlanan uzmanlar, bu standartları ulaşılabilir kılar. Kimin hangi hizmetleri sağladığına dair karar keyfi değil, hizmet faydalanıcısının ihtiyaçları, kurumların yetkinlikleri ve yetkileri ile belirleyici faktörlerle birlikte pratik bir karar olmalıdır. Örneğin, etkili kanun uygulamasını sağlamak açıkça devletin sorumluluğundadır: koruma, kovuşturma ve adalet gibi. Benzer şekilde, tıbbi hizmet ve sağlık hizmeti, sosyal barınma hizmeti ve sosyal refah devletin görev ve yetki alanındadır.

Bölüm 4. Avrupa minimum standartlarının geliştirilmesi

Bu projedeki katılımcıların büyük çoğunluğu, insan hakları açısından standartların çerçevelenmesini desteklemiştir, çünkü bu yaklaşım, özen ve eylem gerektiren devlet yükümlülüklerini ön plana çıkarmıştır. Katılımcılardan biri, insan hakları çerçevesinin, hizmet sunumunun sosyal refah politikasına dahil edilmesini engelleyeceğine dikkat çekmiştir. Bazı katılımcılar ise, insan hakları şartlarının nasıl ele alınması gerektiğine dair koşullar sunarak görüşlerini bildirmiştir.

Kullanımları hedef kitleye bağlıdır ve yalnızca kolayca anlaşılabilir bir formatta kullanılmalıdır. [Uluslararası STK]

Yalnızca genel standartlar için bu, toplumu hakları konusunda bilgilendirmenin iyi bir yolu olacaktır. Ama sabada/ulusal, sosyal/hukuki sistemlerde insan haklarını/uluslararası standartları/normları değerlendirmede güçlük yaşanmaktadır [İrtibat noktası].

İnsan hakları normlarını mevcut standartlarla ilişkilendirmek için ve görüşmecilerden gelen destekle, standartlar için aşağıdaki temeller oluşturulmuştur.

- Kadına yönelik şiddeti kadın-erkek eşitsizliklerinin nedeni ve sonucu olarak anlamak.
- Gizlilik.

- Emniyet, koruma ve güvenlik.
- Güçlendirme yaklaşımıyla çalışmak.
- Hayatta kalanların beyanına inanma ve saygı kültürü yaratmak.
- Toplumda dışlanmış/dezavantajlı kadınlar için tüm coğrafyada eşit erişim sağlanması.
- Kriz hizmetlerinin 7/24 kullanılabilirliği.
- Çocukların hizmet faydalanıcıları olarak tanınması.
- Bütüncül hizmet sunumu. Bu temalardan bazılarını, görüşmelerde dile getirilen konulardan daha ayrıntılı olarak ele alıyor ve tavsiye edilen standartları oluştururken bunların nasıl ele alındığını açıklıyoruz.

Cinsiyetlendirilmiş şiddet anlayışı

Çalışmamız inanmakla başlıyor[STK]

Kadına yönelik şiddetle ilgili BM ve Avrupa politika belgeleri, on yıldan fazla bir süredir, bu konunun şiddetin, kadın ve erkekler arasındaki eşitsizliğin hem nedeni hem de sonucu olduğu üzerinden, cinsiyet eşitliği çerçevesinde ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır: Bunun hizmet sunumunun temelini oluşturduğu ve hükümetler tarafından kabul edilme derecesi, bölge genelinde önemli ölçüde farklılık göstermektedir. Bu cinsiyet temelli bakış açısı, kadına yönelik şiddetin bir insan hakları sorunu olarak kabul edilmesinin temelidir ve bu nedenle, tüm standartları destekleyen temel bir ilke olarak ön plana çıkmaktadır. Bu çerçevenin hem kadına yönelik şiddetin (kadınların suçu olmadığı ve faillerin hesap vermesi gerektiği üzerinden) nasıl anlaşıldığına hem de hizmetlerin nasıl sunulduğuna dair çıkarımları vardır.

Kadına yönelik şiddet, güç ve tabakküm ilişkilerine ve cinsel eşitsizliğe dayanan sosyal yapılardan kaynaklanan kontrol etme arzusunun dayanmaktadır. Şiddet eylemlerinde belirsizlik yoktur: erkekler ve kadınlar arasındaki eşitsiz ilişkiyi sürdürmek ve kadınların itaat etmesi için tasarlanmıştır. Kadın cinsiyeti bu şiddetin yöneltildiği unsurdur ve toplumların çoğu bunu tolere eder ve müsamaha gösterir.⁵⁸

Kadına yönelik erkek şiddeti, erkekler ve kadınlar arasındaki tarihsel olarak ortaya çıkmış uygunsuz güç ilişkilerinin bir tezahürü ve toplumda ve siyasette

var olan cinsiyet ilişkilerinin bir yansımasıdır. Bu nedenle, öncelikle sosyal ve politik bir sorun olarak görülmelidir. Kadın sığınakları, erkek şiddetini teşvik eden sosyal, tarihi, kültürel ve politik çerçeve hakkında farkındalık yaratmalıdır. Aktivistler kadınlara ve çocuklara şiddete karşı seslerini yükseltmeleri için cesaret vermeye çalışır. Toplum, failleri eylemlerinden sorumlu tutmalıdır. Sığınakta uygulanan feminizm ilkeleri, kadınlara ve çocuklara kendilerini şiddetten kurtarmanın yollarını göstermelidir (WAVE, 2004 -Manual for Refugees parag 3.2.1).

Kadınların ve çocukların ifadelerinin dikkate alınmadığı ve sorgulandığı birçok durum göz önüne alındığında, görüşmecilerden bazıları bir “beyana inanma kültürü” yaratılmasını bu anlayışın önemli bir ifadesi olarak görmüşlerdir.

58. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komitesi'nin Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisine sunduğu Avrupa'da Kadına Karşı Şiddet Raporu No. 8667 5 Mart 2000, Explanatory Memorandum parag 9

Bazıları bunu başka terimlerle ifade etmiştir: "Olanlar konusunda tarafsız

kalmaya çalışmak, şiddeti tolere etmek ve müsamaha göstermek demektir"⁵⁹.

59. Logar, R. (2006) *Bridging Gaps - From good intention to good cooperation*, WAVE, Viyana s. 27

Güçlendirme kültürü

Standart literatüründe yinelenen ve birçok görüşmeci tarafından vurgulanan bir özellik, destek hizmetlerinin hizmet faydalanıcılarını güçlendirmesi gerektiğidir. Buradaki temel ilkeler, kadının bütünlüğüne saygı gösterilmesi, kararlar alma ve şiddetin hasarlarını ortadan kaldırma potansiyeli sunan hükümlere erişimini sağlayan bilgi ve desteğin sağlanmasıdır. Güçlendirme felsefesi, kadına yönelik şiddetin doğasında, başka bir insanın tahakküm ve

kontrolüne maruz kalan kişinin diğerlerinden daha az değerli görüldüğünü kabul eder. Kurbanlaştırma, hem kişinin benlik duygusuna hem de başkalarına olan güvenine ve diğer insanlara olan ilişkisine zarar verir. Şiddeti adlandırmak ve anlamlandırmak için kullandığımız dilden başlayarak ve istihdam ve mesleki eğitim yoluyla sosyal dışlanmayı önleme olanaklarını ve hizmet ortamını kapsayan güçlendirme kültürünü yaratmanın birçok yolu vardır.

Güçlendirme, katılım ve danışma süreçlerinde de belirgindir: birçok STK, hizmet faydalanıcılarını en azından hizmet sağlama konusunda geri bildirim vermeye ve hatta STK'lara katılıp diğer kadınlar için savunuculuk yapmaya davet eden yapılara sahiptir.

Tavsiye edilen standartlar, güçlendirmenin tüm bu yönlerini ele almaktadır.

Çatışan/Çakışan İlkeler

Güvenlik ve gizlilik, en sık belirlenen uygulama temelli iki standarttır. Araştırmanın başlarında bir irtibat noktası, gizlilik ile diğer temel ilkeler arasında çatışma olabileceğine dikkat çekmiş ve bu, diğer katılımcılara da sorulmuştur. Hizmet sağlayıcıların çoğu, verilerin, faydalanıcının onayı olmadan başka herhangi bir kişi, kurum veya yetkiliyle paylaşılmadığını söylemiştir. Pek çok kişi için çatışma, kadınların hukuki korumayı reddettiği ve hizmetin onları buna muhtaç olarak gördüğü anlarda ortaya çıkmıştır. Bu, çocuğu korumanın

söz konusu olduğu yerlerde daha da karmaşık hale gelir, çünkü bazı ülkelerde hizmet sağlayıcılar yasal olarak bir çocuğun risk altında olup olmadığını bildirmekle yükümlüdür. Bunun ötesinde, takip edilecek doğru protokoller konusunda bir tartışma vardır. Pek çok STK, özellikle kolluk kuvvetlerinin etkili koruyucu tedbirleri uygulamada başarısız olduğu durumlarda, gizliliği mutlak bir hale getirmiştir. Resmi bir bildirimde bulunmak, onay vermenin hizmet sağlayıcıya duyulan güven ilişkisinin ötesine geçtiği ve kolluk kuvvetleri/kanun

uygulayıcılar ve diğer yetkililere güvenmeye kadar uzandığı anlamına gelir. Ancak devlet kurumlarının da "bu güvene layık" olması gerekir ve Avrupa'nın büyük bir kısmında kolluk kuvvetleri ve mahkemelerin bu açıdan alması gereken uzun bir yol vardır. Bu arada STK'lar, hizmet faydalanıcılarının yaşamına ilişkin endişelerin gizlilik ilkeleri ile çakıştığı durumlarda da karşılaşmaktadırlar.

Gizlilik standartları bu ikileme değerin ama çözüm sunamaz.

Bütüncül hizmet sunumu

Bütüncül hizmetlere özgü sorulara yanıt veren katılımcıların çoğu bu tür bir hizmet sunumunu desteklemiştir, bazıları bunun tüm hizmetler için geçerli olmadığını söylemiştir. Bazıları bunun kadınların hayatında fark yarattığını ifade etmiştir.

Mevcut sistem işler durumda değil, hatta hayatta kalanlara bakım sağlandığına dair boş umutlar uyandırabiliyor. Bu, ameliyat yapmak, ancak sonrasında antibiyotik vermemek gibi bir şey. Aslında tedavi sonrası bakım yoksa ameliyat daha tehlikeli olabilir. Mevcut sistemde kadınlar ilk temasa ve ilk desteğe erişmeye teşvik ediliyor, ardından kendi başlarına

bırakılıyor. Bu, durumu daha riskli hale getirebilir, çünkü yalnızca kısa vadeli destek alacaklarını baştan bilseler, risklerini farklı bir şekilde değerlendirebilirler [STK].

Uzman STK'ların kadınların ihtiyaç duyduğu tüm hizmetleri sağlayıp sağlamaması gerektiği veya bunun kurumlar arası ağların görevi olup olmadığı konusunda fikir ayrılıkları görülmüştür.

Bütüncül hizmetlerin hepsinin aynı kurumdan sağlanması gerekmez. Topluluk, topluluk koalisyonları içinde çalışmak için bütüncül bir bakış açısı sağlayacak şekilde örgütlenmelidir. Yerel topluluklarda eylemler, stratejiler, ortak gerekçeler,

ortak tanımlar ve çerçeveler üzerinde anlaşılmalıdır. [STK]

Tüm kadınlara, ihtiyaçlarını dikkate alarak, ancak ayrı hizmetler oluşturmadan, bireysel hizmetlerle bütüncül hizmet sağlamak. Yönlendirme, özel ihtiyaçları olan kadınlar için ayrı ayrı oluşturulabilir, ancak yardımın tek nokta merkezden sağlanması çok etkilidir [İrtibat noktası].

Bütüncül hizmetlerin geliştirilmesinin önündeki ana engel, uzmanlaşmış STK'lara yetersiz oranda kaynak sağlanmasıdır. Bütüncül hizmet, temel ilke olarak dahil edilmiştir, ancak bunun yerel bağlamlarda nasıl gerçekleştirilebileceği belirtilmemiştir.

Erişim ve ayrımcılık yapmama

Hizmetlerin ülke coğrafyasında eşit olarak dağıtılmaması, koruma, destek ve adalete erişim konusunda eşitsizlik yaratmaktadır. Hizmetlerin yetersizliği

aynı etkilere sahiptir; yani, başkentte yaşasa bile kişinin sığınacak yeri olmayabilir veya danışmanlık için uzun bekleme listeleri

olabilir. Tüm kadınların ihtiyaç duydukları yerde ve zamanda desteğe erişebilmelerini sağlamak için, hizmetlerin

dağıtım ve kapsamıyla ilgili minimum standartlara göre tavsiyelerde bulunmaktadır.

Erişim, belirli potansiyel hizmet faydalanıcısı gruplar için sorun olmaya devam etmektedir. Örneğin, bazı Avrupa ülkelerinde, ilke olarak, göçmen kadınlar aynı hizmetlere erişebilir, ancak ek ihtiyaçları - çeviri, göçmenlik statüsü ve iltica hukuku hakkında hukuki tavsiye,

zarar veren geleneksel uygulamalarla ilgili sorular - karşılanmadıkça, erişim adil olamaz. Görüşülen pek çok kişi, göçmen kadınların ek ihtiyaçlarının, sığınakta kalma dahil, kayda değer kaynaklarla birlikte daha uzun müdahalelere ihtiyaç duydukları anlamına geldiğini belirtmiştir. Kaynaklar, kırsal alanlarda ve engelli kadınlara hizmet sağlamada da

kilit rol oynar. Eşit erişime dair standartlar, STK'ların bunu başarmasını sağlayacak finansmanları olmadığında anlamlı olmaz. Bazı özel önerilerin bu konuda istendik standartlar olduğu kabul edilmiştir. Aynı zamanda, tüm hizmet sağlayıcıların minimum gerekliliklerin üzerinde hizmet sağlamayı amaçlaması gerekmektedir.

Hizmet faydalanıcıları olarak çocuklar

Buradaki yanıtların çoğu, ev içi şiddetle yaşayan çocuklara ve sığınma evlerinin onlar için uygun önlemleri almasının önemine odaklanmıştır. Bunu yansıtmak için çocuk haklarına ilişkin standartlar eklenmiştir ve bunların çoğu bazı sığınma

evlerinde mevcut uygulamaları oluşturmaktadır. Ayrıca yer yer çocuk koruma konularına da atıfta bulunulmuştur, ancak çoğu ülkede çocuklar için bu belgeye entegre edilmemiş farklı bir hukuki çerçeve

olduğunu kabul ediyoruz. Kadına yönelik şiddet ve çocuk istismarı arasındaki çakışma, hem kızların maruz kaldığı istismar türleri hem de ev içi şiddet ile çocuk istismarının birlikte ortaya çıkması açısından daha fazla değerlendirme gerektirir (Kelly, 1996).

Kurumlar arası işbirliği

Sorulardan birinde, ideal entegre hizmet sunumunun nasıl olabileceği sorulmuştur. Bazıları, şu anda bunun hayal olduğunu söylemiş ve tarif etmekte zorlanmıştır. Birçoğu, çoklu disiplinli ve/veya kurumlar arası çalışmaya atıfta bulunmuş, ilginç bir şekilde bunu kurumların görev ve sorumluluğu olarak değil, hizmet faydalanıcılarının ihtiyaç ve hakları olarak konumlandırmıştır. Biri, merkezdeki hizmet faydalanıcısı için örümcek ağı tasviri kullanmış ve kurumları etrafında birbirine bağlı bir koruma ve destek ağı örerken tasvir etmiştir. Bir diğeri, ilk temas noktasında devreye giren bir güvenlik ağından bahsetmiştir.

Kurumların bunu yapması için her şey üzerinde mutabık kalması gerekli değildir, yalnızca ortak amaçları, çalışma tanımlarını ve işbirliği ilkelerini belirleyen protokollere veya mutabakat metinlerine sahip olması yeterlidir. Diğerleri, hem yerel düzenlemeleri yansıtan hem de daha tutarlı yaklaşımları yaymaya ve benimsemeye hizmet eden ulusal düzeydeki koordinasyona vurgu yapmıştır.

Çoğu uzman olmayan ilk müdahale ekiplerinin vakayı dinlemesini, değerlendirmesini ve ardından uygun yönlendirmeler yapmasını sağlamak, genellikle kadına yönelik şiddeti tüm profesyonel eğitimlere entegre etmenin önemi ile bağlantılı, bir başka yinelenen temadır.

Bütüncül hizmet sunumu, “tek nokta kurum veya kişi” kurumlar arası çalışmanın geliştirilebilmesi ve teşvik edilmesinin diğer yollarıdır. Müdahale projelerinin rolüne de değinilmiştir.

Çok kurumlu girişimler nispeten yeni bir gelişmedir, bu nedenle çeşitli modeller araştırılmaktadır. Birincil rolleri, kurumlar arasında sıkça görülen koordinasyon eksikliğini ele almak olmuştur. Kadına yönelik şiddetle mücadelede uzmanlaşmış sektörün bu tür girişimlerde yerel ve ulusal düzeylerde eşit ortaklar olmasının önemli olduğunda fikir birliğine varılmıştır.

Tüm bu konular tavsiye edilen standartlarda ele alınmaktadır.

Uzun vadeli destek ihtiyacı

Bazı kadınlar, çok sayıda taciz vakasıyla ve çözülmesi gereken karmaşık durumlarla yaşamaktadır. Bu kişiler, kriz koşullarının izin verdiğinden daha uzun süreler boyunca desteğe ihtiyaç duyarlar. Sığınma evlerinde kalma süresi,

danışmanlık seanslarının sayısı veya müdafiliğin uzunluğu ile ilgili kısıtlamalar ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz olacaktır. Hizmet faydalanıcılarının savunmasız bırakılmaması ve ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetlerin

mevcut olmasını sağlamak birçok STK ve irtibat noktası için önemli bir ilkedir. İdeal olarak, hizmetler ihtiyaç duyulduğu sürece yardım sağlamayı amaçlamalıdır, ancak bu da finansal kaynak ve sürdürülebilirliğe bağlıdır.

Taslak öneriler

Projenin ilk aşamalarında toplanan tüm materyallerden yararlanarak ve çok karmaşık standartların göz ardı edilebileceğini göz önünde bulundurarak, bir dizi hizmet sunumunun dağıtım ve

uygulama temellerini kapsayan taslak temel ilke ve standartlar, Aralık 2007'de Strazburg'daki konferansta sunulmuştur. Bu taslak, aynı zamanda Ocak 2008'de

gerçekleştirilen çevrimiçi istişare anketinin de temelini oluşturmuştur. Bir sonraki bölüm, bu sürecin sonuçlarını yansıtır.

Çevrimiçi istişare anketi

Genel olarak, destek hizmetleri için minimum standartlara ilişkin proje büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır: %95'i taslak standartlara destek verdiğini

ifade etmiştir - yarıdan fazlası açık ilkelere için destek vermiş ve üçte birinden fazlası (%39) hizmet sunumunu iyileştireceğini düşünmektedir.

Kapsayıcı ilkelere dair sorulan soruya, ciddi oranda katılımcı desteği gelmiş (%93), yalnızca sekizi bu konuda değişiklik önerisi sunmuştur.

Minimum standartların muhtemelen en tartışmalı bölümü, bu konularda sınırlı uluslararası ve ulusal yönlendirme olduğu için ve ortaklık olmadığı için, temel hizmet düzeyleri bölümüdür. Bu tür kapsamlı önerilerde bulunmaya yönelik ilk girişimdir çünkü yaygın olarak kabul gören önceki tek standart sığınaklara atıfta bulunur. Ülkelerin destek hizmetlerini sağlamak hususunda çok farklı noktalarda olduğunun da bilincindeyiz. Üçte ikiden

biraz azı (% 60) tavsiyeleri desteklemiştir. Neredeyse onda biri tavsiyelerin ulaşılması yüksek hedefler olduğunu (çok az hizmet olacağını) ve beşte biri ise (% 20) standartların bir kısmını uygulayabileceklerini belirtmiştir. Endişelerin çoğu, daha önce belirtilenlerden biraz farklı olan sığınma evleriyle ilgili tavsiyelere odaklanmıştır. Yorumlar, kafa karışıklığı yaratmamak için önceki tavsiyeyi tekrar gündeme

almamıza neden olmuştur.

Aşağıdaki Tablo 3, belirli hizmetler için geçerli olan standartlarla ilgili bölümler için gelen destek ve önerilen değişikliklerin sayısını özetlemektedir. Daha sınırlı cinsel şiddet sonrası hizmetlere sahip katılımcılar, yüksek oranda (%20), bu türden hizmetler hakkında hiçbir bilgi sahibi olmadıklarını söylemiştir.

Tablo 4.1: Çevrimiçi istişare anketi yoluyla tavsiye edilen standartlara destek verilme oranı

Standartlar	Destek Oranı	Düzeltilme Önergesi
Temel Standartlar	82%	08
Yardım Hatları	80%	14
Sığınaklar	73%	19
Tavsiye ve Müdafilik(hukuki tavsiye ve avukatlık)	84%	16
Danışmanlık	82%	14
Sosyal Yardım	83%	08
Müdahale Projeleri	71%	15
Tecavüz Kriz Merkezleri	76%	09
Cinsel Saldırıyla Mücadele Merkezleri	63%	06
Kolluk Kuvvetleri /Kanun Uygulayıcılar	83%	13
Eaillere Yönelik Programlar	70%	16

Bu nedenle, standartlar için yaygın bir destek geldiği sonucuna varabiliriz. Önerilen değişikliklerin değerlendirildiği süreci ve bir dizi düzenleme yaptığımızı

zaten özetledik. Minimum standartların potansiyel kazanımları ve tehlikeleri hakkında yapılan daha kapsamlı yorumlar, STK'lara, hizmet faydalanıcılarına ve

ülkelere fayda sağlaması için karşılanması gereken bir dizi uyarı ve gerekli koşulların olduğunu ortaya koymaktadır. Burada bunlara değinilecektir.

Avantajlar, tehlikeler ve gereklilikler

STK'lar için en net kazanımlar, hizmetlerin kalitesinde ve erişilebilirliğinde (katılımcı sayısı/k.s.=17) iyileştirmeler, hükümetlerle müzakere ve lobi faaliyetlerine destek (k.s.=14) ve yeni hizmetlerin geliştirilmesi/oluşturulması için kılavuzlardır (k.s.=10). Anket yazılımının teknik sınırlılığı sebebiyle buradaki yorumların hangi STK, irtibat noktası veya devlet görevlisince yapıldığı bilinmemektedir.

...Standartların tek tek ülkelere benimsenmesi ve uygulanması şartıyla - çalışmalarının ve bilgi birikiminin kabul edilmesi, devlet tarafından yeterli fon sağlanması, STK'ların ayakta kalmaya konsantre olması yerine, hizmetleri daha da geliştirmelerini sağlayacaktır⁶⁰

...tüm taraflar için: politikayı daha ölçülebilir hale getirir ve dahil olan herkes için daha uniform ve eşit muamele sağlar.

60. İstişare verileri çevrimiçi olarak toplandığı ve anonim hale getirildiği için, görüşme/anket yoluyla toplanan verilerin aksine, her bir ifadeyi sağlayan kişinin kim olduğunu tanımlayan veriler elde edilememiştir.

Bu, konuyla ilgilenen uzmanlaşmış ve nitelikli kuruluşları, farklı konulara odaklanan ve ev içi şiddeti sadece kaynak geliştirme gündemlerinin bir parçası olarak ele alanlardan ayıracaktır.

Hizmet faydalanıcıları için birincil kazanımların iyileştirilmiş ve tutarlı destek hizmetleri (k.s.= 27) ile özel hizmetlerin mevcudiyetinin artırılması (k.s.= 10) olduğu kabul edilmiştir.

Hayatta kalan kişi, hangi hizmete başvurursa başvursun, bu kriterlerin evrensel ve standartlaştırılmış uygulamasından yararlanacaktır.

Minimum standartlar, hayatta kalanların ülkenin her yerinde eşit hizmet almalarını sağlayacaktır.

Şiddete maruz bırakılanlar, federal bir ülkede hangi bölgesel otoritenin sorumlu olduğuna bakmaksızın minimum düzeyde kaliteli hizmet almalıdır.

...profesyonel, nazik, saygılı ve bütüncül yardımın korunması

... İyi eğitilmiş, iyi denetlenmiş, sorunları anlayan ve ihtiyaçlarına uygun ve duyarlı bir şekilde yanıt verecek personel tarafından hizmetin verildiğine dair bilgi.

... taciz edici olmayan bir şekilde, saygı, insan hakları ve güç modellemesi.

Hükümetler için kazanımlar konusunda daha az fikir birliği vardır, en yaygın tema çeşitli türlerin yönlendirilmesi konusundadır.

Kaliteli hizmet sunumuna ilişkin bilgi, hükümeti hizmetleri finanse etmeye teşvik eder ve seçmenlere güven verir

... Hayatta kalanı koruma ve destekleme yükümlülüklerini yerine getirmede daha iyi sonuçlar ve uzun vadede kadına yönelik şiddeti önlemede ve ortadan kaldırmada daha iyi sonuçlar verir.

Cinsiyet eşitliğini iyileştirme/ kadına yönelik şiddeti sona erdirmeye konusundaki ilerlemeyi ölçmek için bir çerçeve sağlarlar.

Çok sayıda kişi (k.s.= 14) STK'lar için herhangi bir tehlike olmadığını düşünürken, biraz daha fazlası kaynaklar olmadan standartlara ulaşmanın (k.s.= 18) mümkün olmayacağı konusunda endişelidir ve dokuz kişi de şu anda etkin bir şekilde faaliyet gösteren grupların dışarıdan empoze edilen standartları karşılayamazlarsa kapatılacağından endişe duymaktadır.

... standartları karşılayacak kapasite veya kaynak yok. Bunlara sahip hizmetlerle rekabet etmek, mevcut kapasiteyle onları karşılamaya çalışmak baskı altında çöker, saba çalışanları direnç gösterir

Devletin gerekli desteği olmadan bunların yükümlülükleri altında ezilmek

... iş yükü yoğun olarak ve yetersiz kaynakla sağlanan hizmetler, kaynakları olmadığından standartları karşılayamadıkları için fon kesintisine uğrayacak veya kapatılacaktır.

Hizmet faydalanıcıları ile ilgili açık farkla en çok yorum, onlar için herhangi bir tehlike olmadığı yönünde yapılmıştır (k.s.=19). Diğerleri, fonlanmayan standartların daha fazla hizmet sağlamak yerine, kapanmalarla sonuçlanacağından endişelidir.

STK'lar standartları karşıladıklarını gösteremezlerse, ülkeler hizmetleri kesintiye uğratabilir - yarım hizmet, hiç hizmetten daha iyi değil mi??

Hükümetler için en büyük tehlike, standartları uygun şekilde uygulamak için fon bulamamaktır (k.s.=14); önemli bir azınlık, yüksek standartlara sahip devletlerin şu andaki seviyelerini düşürebileceğinden,

minimumun maksimuma dönüşmesinden kaygı duyar (k.s.= 10).

Devlet, hizmetlerin standartları karşılamasını sağlamak için mali olarak destek sağlayamayabilir. [Sonrasında] ulusal hedeflere ulaşmak için ucuz, uzmanlaşmamış hizmet seçeneklerini tercih edebilir.

Bunu imkansız olarak görebilirler ve bu nedenle uygulamaktan kaçınabilirler. Standartlar, "adım adım" bir eylem planı araç kiti ile desteklenmelidir!

İstişare anketine katılanlara, Avrupa Konseyi'nin tehlikeleri en aza indirirken faydaları nasıl maksimize edebileceği sorulmuştur. Ülkeleri standartları benimsemeye ve uygulamaya teşvik etmek için bir strateji geliştirmek ve bir izleme sistemi (k.s.= 17) için önemli ölçüde destek gelmiştir. Bazılarının zorunlu statü ve/veya zaman çizelgeleri (k.s.=9) ve diğerlerinin sadece rehberlik (k.s.=4) sağlanmasını tercih ettiği durumda, standartların statüsü konusunda uzlaşma sağlanamamıştır.

• Tüm mağdurların korunma ve yeterli destek alma hakkına sahip olduğunu ve bunun ancak her düzeyde kadına yönelik şiddetle ilgili iyi koordine edilmiş, kapsamlı bir politika ile ve hizmet sağlayıcılara yeterli kaynaklar sağlanmasıyla garanti edilebileceği akılda tutulmalıdır; yeterli kaynaklar olmadan iyi kalite standartlar elde edilemez; nitelikli hizmetlere ve etkin koruma ve desteğe yatırım yapmamak, uzun vadede topluma daha fazla maliyet yükü getirir. Üye ülkeler, kadın STK'larının, hayatta kalanlara mükemmel hizmetler sunmanın yanı sıra, sosyal değişime kendini adanarak çalıştığı ve sosyal değişimin aktif kadın STK'larının

finanse edilmesiyle mümkün olabileceği ve hükümetlerin ayırdıkları fona karşılık "iyi hizmetten çok daha fazlası" bir kazanım elde edecekleri konusunda bilgilendirilmelidir.

- Kadına yönelik şiddet konusunu üye devletlerin siyasi ve kamusal gündeminde sürekli olarak önceliklendirmesi için mevcut kampanya gibi devam eden kampanyalar olmalıdır.
- Standartları üye devletler için imza yükümlülüğü haline getirirken aynı zamanda mağdurların, STK'ların ve hükümetlerin katılımıyla bağımsız bir değerlendirme, güncelleme ve yönlendirme sistemi kurulmalıdır.
- Standartları yayınlayarak liderlik göstermek, ancak devletlerin ve STK'ların, örneğin standartları daha yönetilebilir bölümlere ayırmasına yardımcı olan bir araç kiti geliştirerek, standartları karşılama zorluğuyla aktif bir şekilde baş etmeleri mümkün kılınmalıdır. Hedeflere ulaşmak için makul bir zaman çizelgesi belirlenmelidir.
- Karşılaştırmalı çalışmalar geliştirmek ve Avrupa Konseyi tavsiyelerinin üye devletler tarafından uygulanma düzeyini izlemek, böylece ilerlemeyi ve karşılaşılan engelleri belirlemek ve en iyi uygulamaları ve belirlenen engelleri aşmanın yollarını yaymak gerekmektedir.

Uygulama rehberi geliştirmek için daha spesifik önerilerin olması gerektiği, bakanlar ve parlamenterlerle tartışmaya açılmıştır.

Bölüm 5. Standartların belirlenmesi

Bölgesel hizmet standartlarının oluşturulması, özellikle de hizmet ile ilgili olarak, devletlerin pozitif insan hakları yükümlülüklerini yerine getirmesi başta olmak üzere, birkaç nedenden dolayı önemlidir. Bu genel bir kanıdır, ancak aynı zamanda son uluslararası içtihat hukuku tarafından da doğrulanmıştır, acil koruma, adalete erişim, rehabilitasyon ve buna ihtiyaç duyan herkes için ve kadına yönelik şiddet türleri için şiddetin önlenmesini sağlayabilen yeterli hizmetlerin olmasını gerektirmektedir. Devletlerin ve STK'ların, tüm kadınların eşit erişim hakkına sahip olmasını ve hizmetlerin, kadınların yalnızca şiddeti sona erdirmekle kalmayıp aynı zamanda zararlarını ortadan kaldırmasını ve adalete erişim haklarını gerçekleştirmesini sağlayan benzer uygulama ilkelerine göre çalışmasını sağlama sorumluluğu da mevcuttur.

Avrupa genelinde sığınma evlerinin gelişmesinin nedenlerinden biri, ev içi şiddetin kadına yönelik en yaygın şiddet biçimi olmasıdır. Kuşkusuz bu Avrupa'da en çok araştırılan durumdur, ancak Almanya ve Fransa'daki son anketler, cinsel tacizin kadınların hayatında önemli ölçüde daha yaygın olduğunu ortaya koymuştur⁶¹.

61. Schrötte, M. & Müller, U. (2004) *Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany: A Representative Study on Violence Against Women In Germany*, and Jaspard, M., et al (2003) *Violence Against Women in France: a National Survey*.

Kapsayıcı ilkeler

Burada, İngiltere'de devam eden standartlar projesinden büyük ölçüde yararlandık. Ev içi şiddet ve cinsel şiddetle mücadele sektörlerindeki STK'lar, bunları

Cinsel şiddet araştırmaları daha az yaygınken, yapılan araştırmalar, her dört kadından birinin çocuklukta ve/veya yetişkinlikte cinsel saldırıya uğradığını göstermiştir (Hagemann-White, 2001). Bu veriler, Avrupa'nın büyük bölümünde tecavüze ilişkin kovuşturma ve mahkumiyet oranlarının düştüğünü gösteren veriler gibi, Avrupa genelinde cinsel şiddeti ele alan saha hizmetlerine duyulan ihtiyaca destek sağlamaktadır (Regan & Kelly, 2003).

Ekim 2007'de düzenlenen Kadına Yönelik Ev İçi Şiddeti Durdurmak konulu Dokuzuncu WAVE Ağı Konferansında hizmet sunumuna ilişkin ortak standartlar tartışılmıştır, ancak STK'ların çeşitli bağlamlarında uzlaşmaya varılamamıştır. Önceki bölümlerde bu varyasyonlardan bazıları özetlenmiştir ve bu proje boyunca bunlar dikkate alınmıştır. Başlangıç noktamız, uluslararası hukukun kadınların insan haklarından kaynaklanan standartların temellerini zaten oluşturmasıdır. Aynı zamanda, ulusal düzeyde standartları kabul etmek ve uygulamak için, hükümetler, kadınlara yönelik şiddetle mücadelede uzmanlaşmış sektör ve diğer kilit paydaşlar arasında bir müzakere süreci olmalıdır. Bu bağlamda, STK'ların bağımsızlığı ve yenilik getirme kapasiteleri önem arz eder. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, kısa bir süre önce, öz-düzenlemeyi⁶² teşvik eden ve STK'ların yararlanmaları gereken hak ve özgürlüklerin ana hatlarını çizen, STK'lar hakkında bir tavsiye yayımlamıştır⁶³.

Bunlar, bu tür müzakerelerin yapılacağı temel olmalıdır.

Avrupa için minimum standartlara ilişkin tavsiyeler bu endişeleri yansıtır ve proje sırasında en geniş fikir birliğine varılan endişelerdir. Bunlar, bu raporda açıklanan süreçlerin sonucudur ve üç bölüme ayrılmıştır: kapsamlı ilkeler; mevcut olması gereken minimum hizmet düzeyleri; ve belirli hizmetler için uygulama standartları. Burada ilk iki bölümle ilgili daha fazla tartışma sunuyoruz. Uygulama ilkeleri kendinden açıklamalıdır ve atıfta bulundukları hizmet türüne göre düzenlenmiştir, örneğin sığınma evleri, yardım hatları, tecavüz kriz merkezleri ve sosyal yardım gibi.

62. Bakanlar Komitesi'nin Avrupa'daki STK'ların hukuki statüsüne ilişkin üye devletlere yönelik Rec (2007) 14 sayılı Tavsiye Kararı, Bakanlar Komitesi tarafından 10 Ekim 2007 tarihinde Bakan Vekillerinin 1006. toplantısında kabul edilmiştir, bkz. parag. 9-10

63. Özellikle STK'lar: ifade özgürlüğü hakkından ve evrensel ve bölgesel olarak garanti edilen diğer tüm hak ve özgürlüklerden yararlanmalıdır; resmi makamların talimatına tabi olmamalı; yönetim ve karar alma organlarının tüzüklerine uygun olmasını, ancak amaçlarını nasıl gerçekleştireceklerini belirlemede bağımsız olmalarını sağlamalıdır. STK'lar, iç yapılarını veya kurallarını değiştirmek için bir kamu otoritesinden herhangi bir yetkilendirmeye ihtiyaç duymamalı, statülerini, finansmanlarını veya faaliyet alanlarını etkileyen birincil ve ikincil mevzuatın hazırlanması sırasında onlara danışılmalıdır. Diğer hükümetler ve devlet düzeyindeki kuruluşlar, STK'larla açık ve sürekli diyalog kurmaya teşvik edilmelidir.

etkili olan uygulamaları bir araya getiriyorlar. Devlet kurumlarında üstlenilen işe uyarlanabilir ve uygulanabilir ve gerçekten de uluslararası kabul görmüş

iyi uygulama, her zaman bunlara dayanır. Okuyucuların temaların nasıl bütünleştirildiklerini görmeleri ve önceki bölümlerden gelen endişeleri dikkate almaları için burada sunulmuştur. Her bir ilkenin pratikte nasıl ayırt edilebileceğine dair kısa bir açıklama da sunulmuştur.

Kadına yönelik şiddeti toplumsal cinsiyet anlayışıyla ele almak

Hizmetler, kadına yönelik şiddeti kadınlar ve erkekler arasındaki eşitsizliklerin nedeni ve sonucu olarak ve yalnızca kadınlara özgü hizmetlere duyulan ihtiyacı kabul ederek, kadına yönelik şiddeti, toplumsal cinsiyet dinamikleri, etkileri ve sonuçları ile beraber hem bir eşitlik hem de insan hakları çerçevesi içinde ele almalı, hizmet faydalanıcılarına uygun ve bilinçli bir yaklaşım sergilemelidir.

Emniyet, güvenlik ve insan onuru

Hizmetler, tüm müdahalelerin hizmet faydalanıcılarının ve personelin emniyetine, güvenliğine ve insan onuruna öncelik vermesini sağlar.

Uzmanlaşmış hizmetler

Personelin bilgi ve becerileri ile hizmet sağlama biçimleri uzmanlaşmıştır; hizmet

faydalanıcılarının karmaşık olabilecek özel ihtiyaçlarına uygun olarak uyarlanmıştır.

Çeşitlilik ve adil erişim

Hizmetler, hizmet faydalanıcılarının çeşitliliğine saygı duyar ve ayrımcılıkla mücadele uygulamaları sağlar. Ücretsiz olmalı, ülke coğrafyasında eşit dağılım göstermeli ve kriz durumlarında 7/24 ulaşılabilir olmalıdır.

Müdafiilik(avukatlık) ve destek

Hizmetler, hizmet faydalanıcılarının ihtiyaç ve haklarına cevap vermek ve faydalanmalarını teşvik etmek için hem vaka bazında hem de adalet sisteminde müdafiilik sağlar.

Güçlendirme

Hizmetler, hizmet faydalanıcılarının deneyimlerini adlandırmalarını, haklarını bilmelerini ve onlara haysiyet, saygı ve hassasiyetle davranıldığı destekleyici bir ortamda kararlar alabilmelerini sağlar.

Katılım ve İstişare

Hizmetler, hizmetin geliştirilmesi ve değerlendirilmesinde hizmet faydalanıcılarının sürece katılımını teşvik eder.

Gizlilik

Hizmetler, hizmet faydalanıcılarının gizlilik haklarına saygı gösterir ve tüm hizmet faydalanıcıları, bu gizliliğin sınırlı olabileceği durumlar hakkında bilgilendirilir.

Koordineli yaklaşım

Hizmetler, ilgili kurumlar arası işbirliği, istişare ve koordineli hizmet sunumu üzerinden ilerler.

Failleri sorumlu tutmak

Hizmetler, hayatta kalanların beyanına ve kendisine saygı gösterilmesine dayalı ilkelere göre sağlanır ve faillerin eylemlerinden sorumlu tutulması gerekir.

Yönetişim ve hesap verebilirlik

Hizmetler etkin bir şekilde yönetilir ve hizmet faydalanıcılarının uygun becerilere sahip personelden nitelikli hizmet almasını sağlar.

Şiddetin tolere edilmesine dur demek

Hizmetler, içte ve dışta şiddetsizliği model alır ve hem topluluklarda hem de bireylerle farkındalık, eğitim ve önleme çalışmaları yapmak için toplumsal cinsiyet analizini kullanır.

Hizmet sunumunda minimum düzey

Bu öneriler, desteğe daha erken erişimi geliştirme, eşit erişim sağlama ve cinsel şiddete ilişkin ciddi boşlukları ele alma ihtiyacıyla tamamlanan sığınma evleri için mevcut yegane standartlardan yararlanmaktadır. Burada iki katman halinde sunulmuştur:

1. Mutlak gereksinimler ve;
2. Hizmetlerin bağımsız projeler olarak sağlanması veya sığınak veya tecavüz kriz merkezleri gibi diğer hizmetlerle entegre edilmesi.

Bu standartların uygulanmasında kadına

yönelik şiddetin ele alınma şekillerindeki farklılıklar da dahil olmak üzere ulusal bağlamların dikkate alınabileceği yollar da önerilmektedir.

Tablo 5.1: Minimum hizmet (servis) düzeyleri

Gereken Hizmet	
Yardım hattı	Kadınlara yönelik tüm şiddet türlerini veya ev içi şiddeti/cinsel şiddeti kapsayan ulusal bir yardım hattı olmalıdır. Yardım hatlarının sayısı nüfus büyüklüğüyle orantılı olmalıdır. Küçük ülkelerde bir hat yeterli olabilir. Daha yoğun nüfuslu ülkeler için her bölgede en az bir yardım hattı bulunmalıdır.
Sığınak	10.000 nüfusa karşılık 1 sığınak yeri (aileye sağlanan yer) Her bölge/ildeki sığınma evinde, kadınlara yönelik şiddet konusunda uzmanlaşmış en az bir sığınma evi olmalıdır. Verilen hizmetler, göçmen ve azınlık gruplarından kadınlar, engelli kadınlar, ruh sağlığı sorunu ya da madde bağımlılığı olan kadınlar, kadın sünneti, erken ve zorla evlilik ve namus saikli suçlara karşı korunması gereken genç kadınlar gibi farklı ihtiyaçlara yönelik hizmetleri kapsayacak düzeyde olmalıdır.
Tecavüz Kriz Merkezi	200.000 kadına karşılık bir tecavüz kriz merkezi. Her bölgede en az bir merkez olmalıdır. Tecavüz kriz merkezlerinden destek alan kadınlar, yakın zamanda ya da geçmişlerinde, vaka bildiriminde bulunsalar da bulunmasalar da birden fazla cinsel saldırıyla mücadele merkezine ihtiyaç vardır.
Cinsel saldırıyla mücadele merkezi	400.000 kadına karşılık da bir cinsel saldırıyla mücadele merkezi, yakın dönemde yaşanan saldırıların bildiriminin kolaylaştırılması için ve yüksek kalite adli tıp ve medikal hizmetlerin sağlanması.

1 Ülke çapında "aileye sağlanan yer" anne için ve ortalama çocuk sayısı kadar yatak sağlanmasını gerektirir (bkz. Ek 1 Terimler Sözlüğü, s. 59).

Bağımsız veya entegre hizmetler

Sığınma evleri ve tecavüz kriz grupları, müdafilik (avukatlık), danışmanlık ve sosyal yardım hizmetleri aracılığıyla birçok kadına destek sağlamaktadır. Diğer bağlamlarda, bu destek biçimleri ayrı kuruluşlar tarafından sağlanabilir. Sığınma evleri söz konusu olduğunda, bu standardı karşılayabilmeleri için bu hizmetler, sığınma evlerinde yaşamayan kadınlara da sunulmalıdır.

Tablo 5.2: Bağımsız/entegre hizmetler

Tavsiye/ müdafilik	Her 50.000 kadına bir hizmet; erken müdahale, hukuki ve diğer desteklerin sunulması
Danışman- lık	Her 50.000 kadına bir hizmet; kadına yönelik şiddetin sonuçlarına yönelik uzun süreli destek sunmayı sağlamak adına. Her bölgede kadınlara yönelik şiddet sonrası uzmanlaşmış danışmanlık hizmeti
Sosyal yardım	En kalabalık yerel azınlık grubuna, engelli kadınlara ve diğer hizmet dışı kalan gruplara yönelik yerel düzenlemeler

Cinsel şiddet standartlarına ulaşmaya yakın olduklarını iddia edebilecek çok az sayıda devlet var ve Avrupa'da sadece birkaçı sığınma evi standardına ulaşmıştır.

Bu bağlamda, bu gereksinimlerin yakın gelecekte karşılanmasını beklemek gerçekçi değildir. Devletlerin göstermesi gereken şey yol haritasıdır: boşlukların nasıl ele alınacağına dair ve hizmetin kapsamı ve adil dağılımını yıldan yıla artıracak bir plan.

Koruma, adalet ve destek sağlanmasının farklı bir yol izlediği veya ek hizmetlerin sağlandığı bağlamların hesaba katılması gerekir. Devletler, alternatif yollarla standartları nasıl karşıladıklarına dair kanıta dayalı bir argüman oluşturabilirler. Buradaki kanıtların, alternatiflerin kadınlar tarafından ne ölçüde kullanıldığına ve bunun giderek arttığına dair belgelemeyi içermesi gerekecektir. Örneğin, şu anda görece az sayıda kadının cinsel şiddet vakası bildirdiğini ileri sürmek kabul edilemez çünkü bu, hazırlık eksikliğinden ve/veya kadınların yardım arayabilecekleri bir bağlam yaratmadaki başarısızlıktan kaynaklanıyor olabilir.

En yaygın hizmet türü olan sığınma evlerinden başlayacak olursak, daha az sığınma yerine ihtiyaç olduğunu iddia etmek belli koşullarda mümkün olacaktır:

Koruma tedbirlerini kullananların

- sayısı artarsa, kovuşturmalar ve dava müdahalelerinde artış görülür

mevcut sığınma evlerinde kapasite

- artışı ile desteklenir.

İkincisi çok önemlidir, çünkü diğer önlemler sığınma evlerinin yerine bunun sağlanması ihtiyacını artırabilir. Burada, sınır dışı etme yasasının ve Müdahale Projelerinin kadınların seçeneklerini genişlettiği ve sığınma evi sayısı için minimum standarda ulaşıldığı Avusturya örneği öğreticidir. Ancak sığınma evleri, hizmet talep eden her bir kadına halen yer sağlayamamaktadır.

Kadına yönelik tüm şiddet türleri için hizmetlere daha az ihtiyaç olduğu iddiası, ancak uluslararası kabul görmüş akademik standartlara göre gerçekleştirilen en az iki ardışık yaygınlık/prevalans araştırmasının, Avrupa'da ortalamadan daha düşük bir eğilim göstermesi veya araştırmadan önceki on iki ay içinde kadınlara yönelik şiddet oranlarının düşmesi durumunda geçerli olabilir.

Bölüm 6. İnsan hakları çerçevesi*

Avrupa Konseyi üyesi ülkeler, birçok farklı insan hakları sözleşmeleri ve çeşitli uluslararası hükümetler arası kuruluşlar çerçevesinde vatandaşlarının insan haklarını korumayı ve bunlara saygı göstermeyi taahhüt etmişlerdir. Bu sözleşmelerin çoğu, yaşama hakkı, kişisel özgürlük, fiziksel dokunulmazlık veya kişisel güvenlik, kölelik yasağı, eşitlik ve ayrımcılığa uğramama gibi bir dizi hak belirledikleri için kadınları şiddete karşı koruma yükümlülüğü getirmektedir.

Aşağıda önerilen standartlar, üye ülkelere bu yükümlülükleri en iyi şekilde nasıl yerine getirebilecekleri konusunda bir rehber sağlar. Aynı şekilde, bazıları

doğrudan, bazıları da sonradan kazanılan/istendik bu insan hakları standartları, çoğu önerilen standardın neden önemli olduğunu bir kez daha teyit eder. Bu bölüm, bu sürecin önemli bir parçasını oluşturan uluslararası yükümlülükler ve beyanların kısa bir özetini sunmaktadır. Üye ülkelerin sözleşmeleri onayladığı ve uluslararası mekanizmaların incelemesini kabul ettiği birçok yükümlülük yasal olarak bağlayıcıdır. Başlangıç noktası, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından izlenen İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Korumaya Dair Avrupa Sözleşmesidir. Bu yükümlülükler, her üye ülkenin belirli haklarla ilgili olarak

sunacağı çekince veya beyanlara tabi olabilir. Ayrıca, yasal olarak bağlayıcı olmasa da, siyasi iradenin güçlü kanıtı olan ve insan haklarının uygulanması ve kadınların şiddete karşı korunması için belirli eylemlerde bulunma taahhüdü sunan beyan, tavsiye ve diğer belgeler de mevcuttur. Pekin Eylem Platformu, bu tür bir yükümlülüğün bir örneğidir. Bu çeşitli araçların içerdiği temel standartlar aşağıda kısaca açıklanmıştır, ancak kapsamlı yorumlama sağlamaz.

*Ç.N Bu bölümde atıfta bulunulan insan hakları belgelerinin/dipnotların, parantez içindeki İngilizce evrensel kısaltmaları Bölüm 8'deki tablolarda "İnsan Hakları" sütunu altında, takibi kolaylaştırmak adına aynen korunmuştur.

Yasal olarak bağlayıcı uluslararası yükümlülükler

Avrupa Konseyi

İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Korumaya Dair Avrupa Sözleşmesi [ECHR]⁶⁴ tüm Avrupa Konseyi üyesi ülkeler tarafından onaylanmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihadı, genellikle devletlerin vatandaşlarını korumak için olumlu adımlar atmasını gerektiren Sözleşme tarafından korunan hakları geliştirmiştir. Yaşama hakkı (Madde 2) yaşam hakkının yasa tarafından yeterli olarak korunması yükümlülüğünü getirir⁶⁵. İşkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulmama hakkı (Madde 3), üye devletlerin kendi yetki alanlarındaki kişilerin devlet görevlileri veya kişiler tarafından kötü muameleye maruz kalmamalarını ve kötü muameleden korunmalarını sağlamak için tedbirler almalarını gerektirir. Örneğin, tecavüz iddialarının etkili bir şekilde soruşturulmaması/kovuşturulmaması

ihlal olarak değerlendirilir⁶⁶. Özel hayatın korunması hakkı (Madde 8) kişilerin fiziksel ve ahlaki bütünlüğünü korumaya yönelik pozitif yükümlülük içerir⁶⁷. Fiziksel bütünlük hakkı, tıbbi veya diğer tedaviler için onay alınmasıyla da ilgilidir⁶⁸.

Özel hayat, diğer insanlarla ilişki kurma ve sürdürme hakkını içerir⁶⁹. Verilere erişim ve verilerin korunması aynı zamanda "özel hayatın" alanıdır. Kişi, devletin elinde tuttuğu kayıtlara erişim hakkına sahiptir. Kişisel verilerin, özellikle tıbbi verilerin korunması çok önemlidir⁷⁰. Bununla birlikte, bir üye devlet, bir suçun önlenmesi, başkalarının haklarının korunması gibi meşru bir amaç için kanuna uygun olarak yapılması halinde verilerin alıkonulması veya açıklanması

gibi müdahaleleri haklı gösterebilir ve demokratik bir toplumda gereklidir⁷¹. Bilgi edinme ve görüşlerini açıklama hakkı, genellikle basın özgürlüğüyle bağlantılı ancak bunlarla sınırlı olmayarak ifade özgürlüğü hakkı (Madde 10) ile korunmaktadır. Bu, hizmet faydalanıcılarına bilgi sağlanması ve hizmet sağlayıcılar tarafından hayatta kalanlar ve failer hakkında muhafaza edilen verinin toplanması ve işlenmesi ile ilgilidir.

Sözleşmedeki her hak cinsiyet, ırk/etnik köken, siyasi veya diğer görüşler,

64. İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Korumaya Dair Avrupa Sözleşmesi (ETS No.005), 4 Kasım 1950.

65. *Osman v. United Kingdom*, Karar, 28 Ekim 1998, Raporları 1998-VIII.

66. *M.C. v. Bulgaria* no. 39272/98 Karar, 4 Mart 2004.

67. *X and Y v. The Netherlands*, Karar 26 Mart 1985, Series A no. 91.

68. Bkz. *Glass v United Kingdom* no. 61827/00 j- 9 Mart 2004 parag. 70.

69. *Pretty v. the United Kingdom*, no. 2346/02, § 61, ECHR 2002-III.

70. *Z v. Finland* 1998 25 EHRR 371, para 95 "tıbbi ve kişisel bilgilerin korunması, kişinin Sözleşme'nin 8. Maddesi ile güvence altına alınan özel hayata ve aile hayatına saygı hakkından yararlanabilmesi için önemlidir. Tıbbi bilginin gizliliğine saygı göstermek, Sözleşmenin tüm Akit Taraflarının hukukunda hayati ilkedir. hastanın yalnızca saygı görmesi değil, aynı zamanda tıp mesleğine ve genel olarak sağlık hizmetlerine olan güveninin korunması da önemlidir"; ayrıca bkz. *TV v. Finland* No. 21780/93 76 ADR 140.

71. *Gaskin v. United Kingdom* no. 10454/83 07 Temmuz 1989.

ulusal/toplumsal köken gibi herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan sağlanmalıdır. “Hiç kimse, hiçbir gerekçeyle, hiçbir kamu makamı tarafından ayrımcılığa maruz bırakılamaz” (14. Madde). Herhangi bir kamu otoritesi tarafından, özellikle de cinsiyete dayalı ayrımcılığa ilişkin genel bir yasak, yalnızca Sözleşme’nin hak ve özgürlüklerine değil, yasayla belirlenen herhangi bir hakkın kullanılmasına ilişkin Sözleşmenin 12 Numaralı Protokolünde yer almaktadır - kadın ve erkek arasında eşitliğin inşası için önemli bir araçtır.

Ek olarak, Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi [CPLAPPD] ve Ek protokolü⁷² verilerin işlenmesine ilişkin bazı temel ilkeler sağlar: veriler, meşru amaçlarla yasal yoldan elde edilmelidir; uygun ve yerinde, aşırı olmayan; doğru, güncel; gerekli olan süreyi aşmayacak şekilde; korunmalı ve özneler tarafından erişilebilir olmalıdır (bkz. Madde 5-9). Sınır ötesi sorunların ortaya çıktığı durumlarda, bir üye devletin, yalnızca mahremiyetin korunması temelinde kişisel verilerin sınır ötesi paylaşımına istisna getirmesi veya resmi izin talep etmemesi dikkate değerdir (Madde 12).

1961 Avrupa Sosyal Şartı [EU Social Charter] ve 1999’da yürürlüğe giren ve Sosyal Şart’ın 1961 versiyonunun kademeli olarak yerini alan revize edilmiş 1996 versiyonu [Revised Social Charter], diğerlerinin yanı sıra, istihdam, sağlık ve sosyal refah konularında geniş bir sosyal haklar kapsamı sağlar. Şartların imza ve onay statüsü ve hükümleri, Avrupa Konseyi üye ülkelerinde aynı değildir. Avrupa Konseyi’nin 47 üye ülkesinin tümü bunlardan birini veya diğerini imzalamıştır. İmza ile ilgili olarak, 39 üye devlet, Şart’ın bir versiyonunu onaylamıştır: 1961 versiyonuna 15 ülke, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı’na 24 ülke imzacıdır.

Üye ülkeler, sağlığın korunması hakkının etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla (doğrudan veya dolaylı olarak kamu veya özel kuruluşlarla işbirliği

içinde) sağlığın bozulmasına yol açan nedenleri olabildiğince ortadan kaldırmak için tedbirler almayı, sağlıklı olmayı teşvik etmek ve sağlık konularında kişisel sorumluluk duygusunu geliştirmek üzere eğitim ve danışma hizmetleri sağlamayı taahhüt eder (11. Madde).

Herkesin sosyal refah hizmetlerinden yararlanma hakkı vardır ve taraflar sosyal hizmet yöntemlerinden yararlanarak, toplumda bireylerin ve grupların refah ve gelişmelerine ve sosyal çevreye uyum sağlamalarına katkıda bulunacak hizmetleri teşvik etmeyi ya da sağlamayı”, kişilerin ya da diğer örgütlerin bu tür hizmetlerin kurulması ve sürdürülmesine katılmalarını özendirmeyi; taahhüt ederler (Madde 14). Yeterli olanağı bulunmayan bakmakla yükümlü olduğu kişileri bulunan herkesin sosyal ve tıbbi yardım alma hakkı vardır; herkesin, kişisel veya ailevi mahrumiyet halini önlemek, gidermek ya da hafifletmek için gerekebilecek öneri ve kişisel yardımları (uygun kamusal ya da özel hizmetler eliyle) alabilmesini sağlamayı içerir. Bu taahhüt, diğer bir üye ülkenin vatandaşları olan partner yabancılar için genişletilebilir (Madde 13). Sosyal Şart, üye ülkelerin, çocukların ve ebeveynlerinin sosyal ve ekonomik korumaya sahip olmaları hakkını korumak için uygun ve yeterli kurum ile hizmetlerin kurulması ve sürdürülmesini sağlamalarını taahhüt etmesini bekler.

Madde 17 kapsamında, Gözden Geçirilmiş Sosyal Şart çocukları ve gençleri ihmal, şiddet ve sömürüye karşı korumaya yönelik tedbirlere odaklanır. Bununla birlikte, sosyal ve ekonomik korumanın yanı sıra kadınların ev içi şiddete karşı korunması, Gözden Geçirilmiş Sosyal Şart Madde 16 kapsamında Avrupa Sosyal Haklar Komitesi tarafından ele alınmaktadır.

Birleşmiş Milletler

Birleşmiş Milletler insan hakları belgeleri, farklı bağlayıcı yükümlülükler yaratan iki(z) Sözleşmenin ortaya çıkmasını sağlayan (aşağıda tartışılan) 1948 İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ile başlar. Birlikte uluslararası insan hakları yasası olarak bilinirler. Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme,

1966 [ICCPR]⁷³, iki protokolle desteklenmekte ve devletler arası ve bireysel şikayetleri dinleyen İnsan Hakları Komitesi tarafından izlenmektedir.

73. Toplam 166 devlet tarafından onaylanan bu sözleşmeye tüm Avrupa Konseyi üyeleri taraftır.

ICCPR aşağıdakileri içeren medeni hakları korur: yaşama hakkı (Madde 6), işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılmama (Madde 7), özel hayat (Madde 17) hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunma (Madde 26). Aynı bir organ tarafından izlenen Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, 1966 [ICESCR]⁷⁴, ikizi olan sözleşmenin aksine, doğuştan otomatik olarak değil, sonradan (aşamalı) elde edilecek haklara çerçeve sağlar. ICESCR erişilebilir en yüksek bedensel ve ruhsal sağlık standardından yararlanma hakkını (Madde 12 (1) ve eğitim hakkını (Madde 13 (1)) tanıır. Haklardan erkeklerle kadınların eşit olarak yararlanma hakkı her iki sözleşmede de tanınır (her ikisinde de, Madde 3).

Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi, 1979

[CEDAW]⁷⁵ kadına yönelik şiddetle ilgili herhangi bir açık hüküm içermemektedir. Bununla birlikte, Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Komitesi, kadına yönelik şiddetin Sözleşme anlamında bir ayrımcılık biçimi olduğunu ve aşağıdaki insan haklarını ihlal ettiğini vurgulamaktadır⁷⁶:

- Yaşama hakkı;
- İşkenceye, zalimane, insanlık dışı veya onur kırıcı davranış veya cezalandırmaya maruz kalmama;
- Ulusal ya da uluslararası silahlı çatışma zamanında, insani normlara göre eşit korunma;
- Kişi güvenliği ve özgürlüğü hakkı;
- Yasalar önünde eşit korunma;
- Aile içinde eşitlik;
- Elde edilebilir en yüksek standartta fiziksel ve zihinsel sağlık. Sağlık hizmetlerinde eşit muamele görme

74. Andorra dışında neredeyse tüm Avrupa Konseyi üyeleri taraftır. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, eşleniği olan Komiteyle aynı yetkilere sahip değildir.

75. Bu sözleşmeye tüm Avrupa Konseyi üyeleri taraftır

76. Genel Tavsiye No. 19, 11inci Oturum 1992 parag. 6-7.

- hakkı- gerektiğinde ücretsiz hizmet sağlanması (Madde 12);
- Adil ve
- elverişli çalışma koşulları.

Kadın ve erkek arasındaki genel eşitlik hakkı, yasalar önünde eşit korunma hakkını ve kanun önünde eşit tanınmayı içerir. Üye ülkeler, yetkili ulusal mahkemeler ve diğer kamu kurumları aracılığıyla kadınların her türlü ayrımcılık eylemine karşı etkili bir şekilde korunmasını sağlamakla (Madde 2⁶⁴), ve davalarda kadınlara ve erkeklere aynı yasal

64. Genel Tavsiye No. 12, 8. Oturum 1989, Madde 2: taraf ülkenin, kadınları aile içinde, işyerinde veya sosyal yaşamın herhangi bir başka alanında meydana gelen her türlü şiddete karşı koruması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bağlayıcı olmayan uluslararası yükümlülükler

Aşağıdaki belgeler yasal olarak bağlayıcı değildir, ancak siyasi iradenin ifadelerine ve uluslararası düzeyde temel insan hakları ilkelerine ilişkin güçlü kanıtlar sağlarlar.

Avrupa Konseyi

Kadına yönelik şiddetle mücadele temasına ayrılan 3. Avrupa Kadın Erkek Eşitliği Bakanlık Konferansından (Roma, Ekim 1993) bu yana, Avrupa Konseyi bu alandaki faaliyetlerini yoğunlaştırmıştır. 1997'de, 3. Bakanlık Konferansı'nın tavsiyeleri uygulanırken, kadına yönelik şiddetle mücadele için küresel bir strateji sunan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı geliştirilmiştir. Bu Eylem Planının ardından, Nisan 2002'de Bakanlar Komitesi tarafından kadınların şiddete karşı korunmasına ilişkin Tavsiye Kararı (2002) 5 [Rec (2002) 5] kabul edilmiştir. Bu ilk uluslararası hukuki araç, şiddeti önlemek ve hayatta kalanları korumak için küresel bir strateji önermekte ve kadına yönelik şiddetin insan haklarına, temel özgürlüklere ve eşitliğe aykırı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Birleşmiş Milletler

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 1948 [UDHR], bir sözleşme olmamasına rağmen, çok önemli bir uluslararası hukuk aracı olmaya devam etmektedir ve genellikle geleneksel uluslararası teamül hukuku statüsünde düşünülmektedir. (Yukarıda açıklanan) uluslararası insan hakları yasasının bir parçası olarak, bütün insanların özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğduğunu vurgular (Madde 1). UDHR'nin vurguladığı diğer

ehliyeti sağlamakla yükümlüdür (Madde 15)⁶⁵.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 1989 [CRC]⁶⁶ çocuğun (18 yaş altındakiler) ebeveyn(ler)i, yasal vasi(ler)i'nin ya da bakımını üstlenen herhangi bir kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suistimale, ihmal ya da ihmalkâr muameleye, cinsel istismar dahil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alma yükümlülüğü getirir (Madde 19). Sözleşme, koruyucu önlemlerin, uygun olduğu şekilde, gereken desteği sağlamak amacı ile sosyal

65. mülkiyet, kişilerin dolaşımı ve ikametgahlarını seçme özgürlüğü dahil.

66. Avrupa Konseyi üyesi ülkeler için bağlayıcıdır

haklar: yaşam hakkı (Madde 3); işkence ya da zalimce, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muameleye tabi tutulmama (Madde 5); kanun önünde eşitlik ve ayrım gözetilmeksizin yasa tarafından eşit korunmaya hakkı (Madde 6 ve 7); özel yaşamın korunması hakkı (Madde 12); bilgi ve fikirlere ulaşmaya çalışma, onları edinme ve yayma serbestliği (Madde 19); kendisinin ve ailesinin sağlığı ve iyi yaşaması için yeterli yaşama standartları hakkı - anne ve çocukların özel bakım ve yardıma erişim hakkı (Madde 25) ve eğitim hakkıdır (Madde 26). Ayrıca, her ikisi de yukarıdaki bağlayıcı Sözleşmelerin öncülü olan, 1959 Çocuk Hakları Bildirgesi ve 1967 Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Bildiri de uluslararası belge olarak mevcuttur.

Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge 1993 [DEVAW], kadına yönelik şiddetin geniş bir tanımını sağlamış ve devletlere kadına yönelik her türlü şiddeti önlemeye ve cezalandırmaya yönelik çağrıda bulunmuştur. Bildirge, hukuki ve diğer yaptırımların geliştirilmesi, cinsiyete duyarlı eğitim, ulusal eylem planları, kaynak tahsisi, önleyici tedbirler, STK'ların tanınması ve araştırma gibi önerilen çeşitli özel tedbirlere ek olarak, devletlere özellikle şu konularda çağrıda bulunmuştur:

Gerek Devlet tarafından gerekse özel kişiler tarafından işlenen kadınlara yönelik şiddet eylemlerini önleme, soruşturma ve ulusal mevzuatı uyarınca cezalandırma konusunda gereken özeni göstermelidirler (Madde 4 (c)).

programların düzenlenmesi için etkin usulleri içermesi gerektiğini belirtmektedir:

- çocuk için gereken destek;
- çocuğun bakımını üstlenenler için gereken destek;
- kimlik
- bildirim
- yönlendirme
- soruşturma
- tedavi
- çocuklara kötü muamele vakalarının takibi;
- adli katılım.

Çocukların eğitim hakkı da vardır. Bu hakkın aşamalı ve tedricen gerçekleşmesi amacıyla, üye ülkelerin okula düzenli biçimde devamlılık sağlanmasını teşvik edecek tedbirleri almaları beklenir (Madde 28)

Bu, özen yükümlülükleri olarak bilinir ve diğer insan hakları araçları ve mekanizmalarında da değinilmiştir. Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Komitesi, devletlerin, hak ihlallerini önlemede gerekli özeni göstermez ve şiddet eylemini soruşturup cezalandırmazlarsa, özel şahıslar tarafından işlenen eylemlerden ve bunlarla ilgili gerekli giderimi ve tazminatı sağlamaktan da sorumlu olduğunu söyler.⁶⁷

Bu, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından kadınların şiddete karşı korunmasına ilişkin Tavsiye Kararı Rec (2002)5 içerisinde de açıkça kabul edilmiştir⁶⁸, Pekin Eylem Platformu da aynı terminolojiyi yinelemektedir.⁶⁹

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, üye devletlerin kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin faillerini önlemek, soruşturmak ve cezalandırmak için gerekli özeni gösterme ve mağdurlara koruma sağlama yükümlülüklerini yineleyen kararları tutarlı bir şekilde onaylamış⁷⁰, ve hatta bu terim, son Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararlarında da kullanılmıştır⁷¹. Bu organlar, gerekli özeni göstermedeki başarısızlığın insan haklarından ve temel özgürlüklerden yararlanmayı ihlal ettiğini

67. Genel Tavsiye Kararı No. 19 (11inci Oturum) 1992 , parag. 9.

68. Point II "Devletlerin, ister devlet ister özel kişiler tarafından işlenmiş olsun, şiddet eylemlerini önlemek, soruşturmak ve cezalandırmak ve mağduru korumak için gerekli özeni gösterme yükümlülüğü vardır" para 52, Explanatory Memorandum.

69. Stratejik Amaç D.1.parag. 124 (b).

70. 1998'den başlayarak, bkz. 1998/52, 1999/42, 2000/45, 2001/49, 2002/52, 2003/45, 2004/46 ve 2005/41.

vurgulamaktadır. Bu nedenle, tüm insan hakları yükümlülükleri, kadına yönelik şiddetle “gerekli özeni göstererek” mücadele etmek konusundaki yükümlülük bağlamında anlaşılmalıdır. Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddet Özel Raportörü, devletleri kadına yönelik şiddet eylemlerini gerekli özeni göstererek önlemek ve ele almakla görevlendiren uluslararası teamül hukuku kuralı bulunduğunu ifade etmiştir⁷².

Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu 1995 [Pekin Platformu] Dördüncü Dünya Kadın Konferansı’ndan doğmuştur; amacı, CEDAW’ı desteklemek ve eşitlik ve insan haklarından yararlanarak kadınların güçlendirilmesini sağlamaktır. Kadına yönelik şiddet, Platformun stratejik hedefleri belirlediği (112 ila 130. paragraflarda) temel endişe alanlarından biridir. Hükümetler ve genel olarak STK’lar, toplum kuruluşları, işverenler, kamu ve özel sektör gibi ayrı ayrı veya ortaklık içinde çalışan çeşitli organlar için özel tedbirler önerilmiştir. Tam liste burada belirlenmemiş, ancak örnekler yeni yasaların kabul edilmesinden, gerekli özenin gösterilmesinden, sığınma evlerine, destek, danışmanlık, hukuki yardım, kültürel ve dilsel açıdan erişilebilir hizmetler, farkındalık/kampanya, eğitim, faillere yönelik rehabilitasyon programlarına kadar uzanmaktadır. 2000 yılında BM Genel Kurulu, üye devletlerin Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformunda ortaya konan hedeflere ve bunların uygulanmasına olan bağlılığını değerlendirmeyi teyit eden bir siyasi bildirge kabul etmiştir⁷³. BM Kadının Statüsü Komisyonu bu değerlendirmeyi 2005⁷⁴ yılında gerçekleştirmiştir.

Birleşmiş Milletler Bin Yıl Bildirgesi 2000 [Millennium Dec]⁷⁵ onuru, eşitlik ve adalet ilkelerini küresel düzeyde yüceltmek için ortak bir sorumluluk ilan etmiştir. Temel değerlerde özgürlük yer alır-kadınlar ve erkekler, açlık ve şiddet korkusu duymaksızın, baskı ve adaletsizliğe uğramaksızın, onurlu bir

biçimde kendi hayatlarını yaşama ve çocuklarını yetiştirme hakkına sahiptirler - kadın ve erkeklerin hak ve fırsat eşitliği güvence altına alınmalıdır. (bkz. Parag. 6).

Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı [EU Charter]

Avrupa Konseyi’nin birçok üye devleti aynı zamanda Avrupa Birliği üyesidir⁷⁶. Tarihsel olarak Avrupa Birliği’nin odak noktası ekonomik işbirliği iken, bu zorunlu olarak hareket özgürlüğüne sahip Avrupa işgücünün hak ve ayrımcılık sorunlarını ele alacak şekilde genişlemiştir. Aralık 2007’de Avrupa Parlamentosu, üye devletlerin Avrupa Birliği hukukunu yorumlarken uygulamaları beklenen, Avrupa Birliği hukuku ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında var olan hakları belirleyen Temel Haklar Şartını onaylamıştır⁷⁷. Şart henüz yürürlükte olmamakla birlikte, haklar bazı yararlı rehberlik ve ilkeler sağlamaktadır. Özellikle önemli ilkeler şunlardır:

- İnsan onuruna saldırılamaz- kendi içinde bir hak olarak ve temel hakların temeli olarak saygı duyulup korunmalıdır (Madde 1)⁷⁸;
- Herkesin kendi fiziksel ve zihinsel bütünlüğüne karşı saygı duyulmasını isteme hakkı vardır. Tıp alanında bu- ilgili kişilerin, özgür ve bilinçli olarak izinlerinin alınmasını içerir (Madde 3)⁷⁹;
- Herkesin, kişisel bilgilerinin korunması, ilgili kişinin iznine veya yasaların koyduğu diğer haklı nedenlere dayanarak işleme tabi tutulması hakkı vardır. Herkes, kendisi ile ilgili olarak toplanmış

verilere erişmek ve bunların düzeltilmesini sağlamak hakkına sahiptir (Madde 8)⁸⁰;

- Cinsiyet, ırk, renk, etnik veya sosyal köken, genetik özellikler, dil, din veya inanç, siyasi veya diğer her türlü düşünce, bir ulusal azınlığa mensubiyet, servet, doğum, sakatlık, yaş veya cinsel yönelim gibi hususlara dayanarak ayrımcılık yapılamaz (Madde 21);
- kültür, din ve dil farklılıklarına saygı duyulmalıdır. (Madde 22);
- engellilerin bağımsızlıklarını, sosyal ve mesleki açıdan topluma katılıp katkıda bulunmalarını sağlayacak önlemlerden yararlanma hakları ile yaşlıların bağımsız ve onurlu bir yaşam sürme haklarına saygı (Madde 25 ve 26).

Şart ile güçlendirilen diğer temel haklar arasında yaşam hakkı (Madde 2), işkencenin, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleler ile cezaların yasaklanması (Madde 4), kişisel hayata saygı (Madde 7), ifade ve bilgilendirme özgürlüğü (Madde 11), eğitim ve mesleki ve sürekli eğitime erişim (Madde 14), kanun önünde eşitlik ilkesi⁸¹ ve kadın-erkek eşitliği (Madde 20 ve 23), sağlık hizmetlerine erişim (Madde 35), çocuğun korunma hakları (Madde 24)⁸², ve ailenin hukuki, ekonomik ve sosyal korumadan faydalanması (Madde 33 §1)⁸³ hakları yer alır.

Aşağıdaki bölümde, hem yasal olarak bağlayıcı hem de bağlayıcı olmayan insan hakları yükümlülükleri, tavsiye edilen minimum standartları destekleyen insan hakları ilkeleri olarak belirtilmiştir (bkz. Bölüm 8). Medeni hakların doğuştan olduğunu - ancak nitelikli haklar ve ekonomik, sosyal ve kültürel hakların sonradan aşamalı kazanılan istendik haklar- aynı zamanda temel haklar olduğunu hatırlayan bu ilkeler, temel hakları insan hakları yükümlülüklerini yerine getirmek ve kadına yönelik şiddeti önlemek için uygulamaya çalışan devletler ve hizmet sağlayıcılar için bir rehber sağlar.

78. Bkz. Explanatory memorandum. C-377/98 *Netherlands v. European Parliament and Council* [2001] ECR I-7079: insan onuru temel hakkı Avrupa Birliği yasasının parçasıdır.

79. Bkz. *Netherlands v. European Parliament and Council*

80. CPIAPPD, EC Reg. No 45/2001

81. Mahkeme tarafından toplum yasasının parçası olarak değerlendirilmiştir: O292/97 *Karlsson* [2000] ECR 2737.

82. CRC’ye dayanarak

83. Sosyal Şart’a dayanarak

71. Pekin Deklarasyon ve Platformunun uygulanmasında GA/RES/61/145 2007 para 8, GA/RES/60/140 para 9 2006, GA/RES/62/ 137 2008 para 8; ev içi şiddet: GA/RES/58/147 2004, Parag. 5; kadına karşı şiddetin önlenmesi: GA/RES/61/143 2007 para 7 - 8 & GA/RES/62/133 2008 önsöz. İnsan ticareti (kadınlar ve kız çocuklar) GA/RES/59/166 2005 & GA/RES/61/144 2007 önsöz; Namus saikli suçların önlenmesi, GA/RES/ 59/165, 2005, önsöz, 2005.

72. Raportör Raporu (The due diligence standard as a tool for the elimination of violence against women) 20 Ocak 2006 E/CN.4/2006/61 parag. 29.

73. A/RES/S-23/2 16 Kasım 2000.

74. Kadının Statüsü Komisyonunun 49. Oturumu Üzerine Nihai Rapor, E/CN.6/2005/11, Komisyon tarafından bu oturumda sözlü olarak değiştirilen Deklarasyon: E/CN.6/2005/L.1, BM Genel Sekreteri’nin Dördüncü Dünya Kadın Konferansı ve Genel Kurul 23üncü özel oturumunda, alınan tedbirler ve gelişmelerin ve BM sistemi içerisinde toplumsal cinsiyet perspektifinin yaygınlaştırılması takibi üzerine raporu: E/CN.6/2005/3. E / CN.6 / 2005/11,

75. A/RES/55/2.

76. Toplamda 27 ülke, 3 de aday ülke mevcut

77. 2007/C 303/01, Lizbon Anlaşması, Avrupa Birliği Antlaşmasına, Şart’ın sözleşmelere aynı hukuki değere sahip olduğunu kabul edecek şekilde yenilik getirmiştir.

Avrupa Birliği AİHS’ye katılır (Madde 1 (8) Lizbon Antlaşması 2007/C306/01 Resmi Gazete Cilt 50, 17 Aralık 2007. Birleşik Krallık ve Polonya, Lizbon Antlaşması’na 7. Protokol, Şartın ulusal mahkemelerde ileri sürülebilir haklar yaratma niteliğini kendi hukuk düzenleri bakımından reddetmişlerdir.

Bölüm 7. Özet ve tavsiyeler

Burada, bu çalışmanın üç amacına geri dönüyor ve standartlar projesinin Avrupa Konseyi ve üye ülkelerde nasıl ileriye taşınacağına birkaç tavsiyede bulunuyoruz. Bulgularımızı sırayla her bir amaç altında özetliyoruz.

Nüfus ve coğrafya açısından hangi hizmetler mevcut olmalı ve bunların dağılımı nasıl olmalıdır?

Bu çalışma, sadece ev içi şiddet değil, insan ticareti haricinde kadına yönelik tüm şiddet türlerini ele almıştır. Zarar veren kültürel uygulamalarla ilgili sınırlı hizmetler olduğu gibi, Avrupa'nın büyük bölümünde cinsel şiddet sonrası destek hizmetlerinde bir eksiklik tespit edildiğinden, bu çerçeve hangi hizmetlerin mevcut olması gerektiğini tartışmaya açmaktadır. En çok sunulan hizmet olan sığınma evleri bile çoğu ülkede yetersizdir. Kadına yönelik şiddetin her türüne daha erken müdahale, yardım hatları, tavsiye ve müdafilik projeleri aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Yelpazenin diğer ucunda bulunan danışmanlık ise, zarar görmeye devam edenlere bu yaşadıklarını aşma ve benlik duygularını ve başkalarıyla olan ilişkilerini yeniden inşa etme fırsatı sunar. Kadına yönelik şiddetle ilgili uluslararası yükümlülükler yerine getirilecekse, bu kaynakların tümü kadınlara sağlanmalıdır. Ayrıca, adli tıp muayenelerinde etkili hukuki hizmet ve uzmanlığın bütüncül bir müdahalenin kritik bileşenleri olduğunu savunuyoruz.

Desteğe eşit erişim sağlamanın iki katmanı vardır. Birincisi, devletlerin coğrafyasında hizmet sunumunu genişletmek ve yardım hatları gibi tüm ülkede sunulacak hizmetlerin

kullanılabilirliğini sağlamak. İkinci olarak, ek ihtiyaçları olan ve bu ihtiyaçları desteğe erişimlerinde ele alınması gereken belirli kadın grupları vardır. Bu gruplardan bazıları – kırsalda yaşayan kadınlar, engelli kadınlar ve göçmen kadınlardır – özellikle uluslararası belgelerde bahsedilmektedir. Azınlık gruplar, seks işçisi kadınlar, mahpus kadınlar ve ruh sağlığı ve madde kullanımı sorunları olan kadınlar da dahil olmak üzere diğerleri, STK uygulamaları aracılığıyla tespit edilmiştir. Bu gruplar için erişim yaratmak, Birleşik Krallık'taki Siyah ve Azınlık kadınlar için sığınma evleri ve savunuculuk projeleri gibi özel hizmetlerin sağlanmasını veya mevcut hizmetlerin uyarlanmasını gerektirebilir. Yeterli hizmet alamayan kadın gruplarına sosyal yardım sağlanması, destek arama haklarının ve hangi hizmetlerin mevcut olduğunun farkında olmalarını sağlar.

Nüfusa uygun olarak çeşitli hizmetler ve eşit erişim sağlamak amacıyla, hizmetlerin dağıtımına ilişkin bir dizi tavsiye sunulmuştur.

Kim hizmet sunmalıdır?

Bu çalışmada incelenen destek hizmetlerinin çoğu, kadınların şiddetten uzak yaşama haklarını gerçekleştirme ve şiddetin negatif etkilerinin üstesinden gelme konusunda en duyarlı ve etkili olduğunu kanıtlamış uzmanlaşmış kadın STK'ları tarafından sağlanmalıdır. Bu rapor boyunca, STK'ların sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için nitelikli ve bilgili personele, yeterli kaynaklara sahip olmaları ve bir dizi felsefi ilkeler çerçevesinde çalışmalarını gerektirdiğini vurguladık. Destek arayan tüm kadınlara nitelikli hizmet sağlamada STK'ların sürdürülebilirliği için yeterli kaynakların

sağlanması devletlerin sorumluluğundadır. Bu tür kaynaklar, aynı zamanda, tanınmış uluslararası iyi uygulamaları hayata geçirmek de dahil olmak üzere, STK'ların yenilikçi çalışmalara devam etmesine olanak sağlamalıdır.

Aynı zamanda, devletin sorumluluğunda olan ve STK'ların etkin bir şekilde faaliyet gösteremeyeceği etkili destek sistemlerin unsurları vardır. Bu raporda en çok vurgulanan ikisi, cinsel şiddet sonrası kolluk kuvvetleri/kanun uygulayıcılar ve sağlık hizmetleridir.

Avrupa genelinde hangi minimum standartlar benimsenmelidir?

Bu çalışmanın 8. Bölümü, bu projenin Avrupa çapında ilgili insan hakları hukuku da dahil olmak üzere en geniş fikir birliğinin sağlandığı en küçük standartları detaylandırmaktadır. Spesifik destek hizmetleri için bazı uygulama standartlarının gerektireceği değişikliklerin kapsamı kabul edilerek, iki bölüme ayrılmıştır: tüm hizmetlerin gerçekleştirmesi gereken temel standartlar ve gerçeğe dönüştürmek için daha fazla zaman ve ek kaynaklar gerektiren istendik ve aşamalı standartlar.

Tavsiyeler

Burada önerilenler bir yandan temel standartlardır, diğer yandan STK'ların ve üye ülkelerin kadına yönelik şiddete karşı girişimlerinin iyileştirilmesi için önemli yatırımlar yapmaları için bir meydan okumadır. Standartlar projesinin kök salması için Avrupa Konseyi'nin siyasi destek toplamak ve uygulamayı ilerletmek için yatırım yapması gerekecektir. Bu amaçla aşağıdaki tavsiyelerde bulunuyoruz.

Avrupa Konseyi:

- standartları kabul etmeli ve üye ülkelerde benimsenmesini teşvik etmelidir;
- standartlar için adım adım uygulama kılavuzu üretmeli ve devletlerin kadına yönelik şiddet sonrası hizmetlerin eşit dağılımını ve nitelikli olmasını sağlamaya yönelik nasıl irade gösterebileceklerine dair tavsiyeler sunmalıdır.
- İhtiyaç değerlendirmesi için bir şablon geliştirmelidir: kadına yönelik çeşitli şiddet türlerinin yaygınlığı (prevalansı), destek hizmetlerinin mevcut dağılımı, hizmetlerden faydalanma düzeyleri ve karşılanmamış ihtiyaçlar hakkındaki verileri birleştiren devletlerin yerel bağlamlardaki boşlukları değerlendirmesi için üstlenmesi gerekenleri gösteren şablon;
- ilerlemeyi ve standartları gözden geçirmelidir.

Üye ülkeler:

- Standartları, ilgili STK'lar ve STK ağları ile müzakere ederek benimsemelidir;
- Standartları nasıl uygulayacaklarını ana hatlarıyla belirten en az beş yılı kapsayan bir plan hazırlamalıdır - bu, kadına yönelik şiddet ve/veya cinsiyet eşitliğine ilişkin Eylem Planlarına entegre edilebilir;
- Uygulamanın ilk adımlarından biri olarak mevcut hizmet sunumunun incelenmesini ve ihtiyaç değerlendirmesini üstlenmelidir;
- Mevcut destek hizmetlerini güvence altına almak için finansman mekanizmaları geliştirmeli ve bunların belirlenen boşlukları gidermek ve hizmetlerin adil dağılımını sağlamak için genişletilmesini sağlamalıdır.

STK'lar/STK Ağları:

- standartlar açısından kendi uygulamalarını incelemeli ve gerektiğinde uyarlamalıdır;
 - Nasıl çalıştıklarını, genel ilkelere yola çıkarak belgelemenin yollarını geliştirmeli ve çalışmalarında ilgili standartları uygulamalıdır;
 - standartları benimsemeli, uygulamalarını teşvik etmeli ve üye gruplarının bunları karşılamasını sağlamalıdır;
 - Standartları kendi yerel bağlamlarında uygulamak için devlet organlarıyla yapıcı bir şekilde ilişki kurmalıdır;
- standartların uygulanmasında tespit edilen tüm engel ve zorlukları üye ülkeye ve Avrupa Konseyi'ne bildirmelidir.

Bölüm 8. Minimum standartlar

Bu bölüm tavsiye edilen minimum standartları, ilk olarak Bölüm 5'te ana hatları tanımlanan ilkelerden başlayarak

sunmaktadır. Bu ilkeler, destek hizmetlerindeki tüm uygulamalara temel teşkil etmelidir.

Anahtar temalar ve kapsayıcı ilkeler

Toplumsal cinsiyet analizi perspektifinden çalışmak

Kadına yönelik şiddeti hem eşitlik hem de insan hakları çerçevesi içinde değerlendiren, şiddetin kadınlar ve erkekler arasındaki eşitsizliklerin hem nedeni ve hem de sonucu olduğundan yola çıkan ve yalnızca kadınlara yönelik özel hizmetlere duyulan ihtiyaca göre şekillenen hizmetler, hizmet faydalanıcılarıyla ilgili, uygun ve bilinçli bir yaklaşım sağlarlar.

Güvenlik ve insan onuru

Hizmetler, tüm müdahalelerin hizmet faydalanıcılarının ve personelin güvenliğine ve insan onuruna öncelik verilmesini sağlar.

Uzmanlaşmış hizmetler

Personelin bilgi ve becerileri ve hizmet biçimleri uzmanlaşmıştır; hizmet faydalanıcılarının karmaşık olabilecek özel ihtiyaçlarına uygun biçimde uyarlanmıştır.

Çeşitlilik ve adil erişim

Hizmetler, hizmet faydalanıcılarının çeşitliliğine saygı duyar ve ayrımcılık

karşıtı uygulamalar sunar. Hizmetler ücretsiz olmalı, ülke coğrafyasına eşit olarak dağılmalı ve kriz hizmetleri 7/24 ulaşılabilir olmalıdır.

Müdafiilik (avukatlık) ve destek

Hizmetler, hizmet faydalanıcılarının ihtiyaç ve haklarına cevap vermek ve faydalanmalarını teşvik etmek için hem vaka bazında hem de adalet sisteminde müdafiilik sağlar.

Güçlendirme

Hizmetler, hizmet faydalanıcılarının yaşadıklarını adlandırmasını, hakları ve yapabilecekleri konusunda bilgilendirilmelerini ve kendilerine insan onuruna yakışır şekilde saygı ve hassasiyetle yaklaşılacak destekleyici bir ortamda kararlar alabilmelerini sağlar.

Katılım ve istişare

Hizmetler, hizmetin geliştirilmesi ve değerlendirilmesinde hizmet faydalanıcılarının sürece katılımını teşvik eder.

Gizlilik

Hizmetler, hizmet faydalanıcılarının gizlilik haklarına saygı gösterir ve tüm hizmet faydalanıcıları, bu gizliliğin sınırlı olabileceği durumlar hakkında bilgilendirilir.

Koordineli yaklaşım

Hizmetler, ilgili kurumlar arası işbirliği, istişare ve koordineli hizmet sunumu üzerinden ilerler.

Failleri sorumlu tutmak

Hizmetler, hayatta kalanların beyanına ve kendisine saygı gösterilmesine dayalı ilkelere göre sağlanır ve faillerin eylemlerinden sorumlu tutulması gerekir.

Yönetişim ve hesap verebilirlik

Hizmetler etkin bir şekilde yönetilir ve hizmet faydalanıcılarının uygun becerilere sahip personelden nitelikli hizmet almasını sağlar.

Şiddetin tolere edilmesine dur demek

Hizmetler, içte ve dışta şiddetsizliği model alır ve hem topluluklarda hem de bireylerle farkındalık, eğitim ve önleme çalışmaları yapmak için toplumsal cinsiyet analizini kullanır.

Tavsiye edilen minimum standartlar

Standartlar üç farklı bölüme dayalı olarak geliştirilmiştir.

Hizmet sunumunun düzeyi

- Kadına yönelik her türlü şiddet sonrası tüm hizmet türlerinde geçerli olan temel minimum standartlar.
- Yardım hatları; tavsiye ve müdafilik; danışmanlık; sosyal yardım; müdahale projeleri; sığınak/sığınma evleri; tecavüz kriz merkezleri; cinsel saldırıyla mücadele merkezleri; kolluk kuvvetleri/kanun uygulayıcılar ve faillere yönelik programlar için geçerli olan hizmete özgü standartlar

Her bölümde önerilen standartlar, genellikle “aşamalı (istendik) standartların” ayrıntılarıyla tamamlanır. Bunlar, ideal olan ve literatür taramasından veya katılımcılardan destek gören, ancak Avrupa çapında başaranamayacak kadar yüksek bulunan standartlardır. Bazı alanlarda minimum

standartları karşılayabilen üye ülkeler olabilir. Aşamalı standartlar ise, kadına yönelik şiddetle mücadelede uluslararası yükümlülüklerle rehberlik edebilir.

İlgili durumlarda, her bir minimum standarda gelen destek, sembollerle (altında yer alan anahtarlar açıklanmıştır) ve belirli insan hakları ilkeleri ve yükümlülüklerine (Bölüm 6'da ana hatlarıyla belirtildiği gibi) atıfta bulunularak gösterilmiştir.

Kapsamlı ilkeler aşağıdaki tablolarda belirtilmemiştir, ancak (belirtilen herhangi bir özel destek olup olmadığına bakılmaksızın) tüm standartların içerisinde mevcuttur.

Tabloları değerlendirmeyi kolaylaştıracak notlar

Tablolarda yer alan sütunların çoğu minimum ve aşamalı (istendik) standartlara denk gelen açıklamalarıyla birlikte sunulmuştur. İnsan hakları başlıklı sütunda, standartlara temel

teşkil eden, yasal olarak bağlayıcı yükümlülükler ve italik yazıyla sunulan bağlayıcı olmayan belgeler, uluslararası en iyi uygulama örnekleri olarak değerlendirilmelidir. En sonda yer alan destek başlıklı sütun, araştırma verileri ile Avrupa politika belgelerinden, tavsiyelerin hazırlanması sürecinde alınan referans ve desteğe işaret eden semboller içerir

Destek	
Katılımcı STK ve irtibat noktaları	♀ ▲
Katılımcı STK	♀
Katılımcı irtibat noktaları	▲
Birkaç Avrupa belgesi	📄
Bir veya iki Avrupa belgesi	📄

Hizmet sunum düzeyleri

Tablo 8.1: Hizmet sunum düzeyleri

Hizmet türü	Temel hizmet sunum	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Yardım hattı	Kadına yönelik tüm şiddet türlerine yönelik bir, veya ev içi şiddete yönelik bir ve cinsel şiddete yönelik bir yardım hattı. Yardım hatlarının sayısı nüfus yoğunluğuyla orantılı olmalıdır. Küçük ülkelerde bir hat yeterli olabilir. Daha yoğun nüfuslu ülkelerde her bölgede en az bir hat olmalıdır	- Her zaman "canlı" yardım sağlanmalıdır - Cevapsız aramalar izlenmelidir	- İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Özen yükümlülüğü, DEVAW Md 4(c), Pekin P. parag. 124(b) & CoE Rec(2002)5 - Ayrımcılık yasağı, CEDAW & EU Charter Md.21	
(Hukuki) Tavsiye/ müdafilik(avukatlık) projesi	Her 50.000 kadına karşılık 1		- İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Özen yükümlülüğü, DEVAW Md 4(c), Pekin P. parag. 124(b) & CoE Rec(2002)5	📄

Tablo 8.1: Hizmet sunum düzeyleri

Hizmet türü	Temel hizmet sunumu	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Danışmanlık	Her 50. 000 kadına karşılık 1 Bu, eğer uzun vadeli danışmanlık/ grup çalışması sunuyorlarsa sığınma evleri, tecavüz kriz merkezleri ve kadın danışma merkezleri gibi kadına yönelik şiddetle mücadelede uzmanlaşmış mevcut grupları içerebilir. Her bölgesel şehirde uzman kadına yönelik şiddet danışmanlığı hizmeti bulunmalıdır.		- Erişilebilir en yüksek sağlık ve tedavi hakkı Sosyal şart & Gözden geçirilmiş şart Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, <i>EU Charter Md. 35</i> - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & <i>UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Özen yükümlülüğü, <i>DEVAW Md 4(c)</i>, <i>Pekin P. parag. 124(b)</i> & <i>CoE Rec(2002)5</i>	
Sosyal yardım	En kalabalık yerel azınlık gruplarına ve engelli kadınlara ulaşılmalıdır.	Mahpus kadınlar, ruh sağlığı merkezlerinden kadınlar gibi, hizmetlere sınırlı erişimi olan kadınları hedef almalıdır.	- Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, <i>UDHR Md 7</i>, & <i>EU Charter Md. 21</i>. - Engellilerin haklarına saygı, <i>EU Charter Md 26</i>.	
Sığınak/sığınma evi	Sığınma evlerinin baskın/yegane hizmet türü olduğu üye ülkelerde, her 10.000 kadına 1 yer sağlanmalıdır. Sığınma evlerinin, müdahale projeleriyle birlikte, topluluk stratejisinin bir parçasını oluşturduğu üye ülkelerde, her 10.000 kadına 1 aileye sağlanan yer ¹ mevcut olmalıdır Her ilde/ bölgede en az bir uzman kadına yönelik şiddet sığınağı olmalıdır	İhtiyaç olduğunda, namusa saikli şiddet, zorla evlendirme, kadın sünneti, çocuklara yönelik cinsel istismar ve insan ticaretinden hayatta kalanlar için sığınak hizmeti sağlanmalıdır. - Kırsal kesimdeki kadınların erişimine açık olmalıdır. - Ücretsiz ulaşımaya yönelik düzenlemelerle sığınaklara erişim mümkün kılmalıdır.	- İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & <i>UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Özen yükümlülüğü, <i>DEVAW Md 4(c)</i>, <i>Pekin P. parag. 124(b)</i> & <i>CoE Rec(2002)5</i>	
Tecavüz kriz merkezi (RCC)	Her 200.000 kadına karşılık 1 Özellikle tecavüz kriz merkezi olarak bölge başına en az 1 uzman cinsel şiddetle mücadele merkezi bulunmalıdır		- İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & <i>UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Özen yükümlülüğü, <i>DEVAW Md 4(c)</i>, <i>Pekin P. parag. 124(b)</i> & <i>CoE Rec(2002)5</i> - Erişilebilir en yüksek sağlık ve tedavi hakkı Sosyal şart & Gözden geçirilmiş şart Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, <i>EU Charter Md. 35</i>	
Cinsel Saldırıyla Mücadele Merkezi (SAC)	Her 400.000 kadına karşılık 1		Yukarıda olduğu gibi	

¹ "Aileye sağlanan yer" anne için ve ortalama çocuk sayısı kadar yatak sağlanmasını gerektirir (bkz. Ek 1 Terimler Sözlüğü, s. 59).

Temel minimum standartlar

Tablo 8.2: Temel minimum standartlar
Saygı ve insanlık onuru

Tüm hizmetlere uygulanabilir temel standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Hizmet faydalanıcılarının her zaman saygılı ve insanlık onuruna yakışır muamele görme hakkı vardır.	Yüz yüze iletişim güvenli, temiz ve rahat bir ortamda gerçekleşmelidir.	• İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md.1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6	
Hizmet faydalanıcısına işaret edebilecek herhangi bir ipucu içeren herhangi bir yazılı veya sözlü veri veya diğer bilgiler yalnızca hizmet faydalanıcısının aydınlatılmış onamı doğrultusunda başkalarıyla paylaşılabilir. Tek istisnaları şunlardır: - hizmet faydalanıcısını korumak adına, yaşamının, sağlığının veya özgürlüğünün risk altında olduğuna inanmak için haklı sebepler varsa. - başkalarının güvenliği adına, risk altında olduklarına inanmak için haklı sebepler varsa. Herhangi bir hizmet sağlanmadan önce gizlilik politikaları hizmet faydalanıcılarına net bir şekilde açıklanmalıdır.	Tüm kayıtlar kilit altında ve güvende tutulmalı, yalnızca yetkili kişiler tarafından erişilebilir olmalıdır. Hizmetlerde, gizli bilgilerin başkalarıyla paylaşılmasından önce yazılı onay alma politikası olmalı ve personel bu konuda eğitilmelidir.	• İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md.1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 • İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 • Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 • Özen yükümlülüğü, DEVAW Md 4(c), Pekin P. parag. 124(b) & CoE Rec(2002)5 • Kişisel bilgilerin korunması ECHR Md.8 & EU Charter Md.8	♀ ▲
Tüm hizmetler, hayatta kalana ve faillerin hesap verebilirliğine ilişkin inanma ve beyan kültürü ilkelerine dayanmalıdır.		• İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md.1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6	♀ ▲

Tablo 8.3: Temel minimum standartlar
Emniyet ve güvenlik

Tüm hizmetlere uygulanabilir temel standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Emniyet ve güvenlik en önem verilen hususlar olmalıdır. Bu, ilgili vakalarla ilgili hizmet faydalanıcısının, tüm çocukların, hassas grupların ve personelin güvenliğini ifade eder. Burada güvenlikten kastedilen yalnızca acil fiziksel koruma değil, sosyal içerme dahil psikososyal güvenliktir.	Hizmetler, coğrafi açıdan ve nüfus yoğunluğu dikkate alınarak eşit dağılım göstermelidir.	• Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, UDHR Md.3, EU Charter Md.2 • İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 • Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 • Özen yükümlülüğü, DEVAW Md 4(c), Pekin P. parag. 124(b) & CoE Rec(2002)5	♀ ▲
Kriz hizmetleri her daim, yani, günde 24 saat yılda 365 günü erişilebilir olmalıdır.		• İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 • Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 • Özen yükümlülüğü, DEVAW Md 4(c), Pekin P. parag. 124(b) & CoE Rec(2002)5	
Hizmetler bütüncül ve faydalanıcının yönlendirmesiyle gerçekleşmeli, hizmet sağlayıcılar şu konularda yetkin olmalıdır: - ihtiyaç duyulan veya talep edilen hizmeti sağlamak - bunun mümkün olmadığı yerde, uygun yerlere yönlendirme yapmak		Yukarıda olduğu gibi	♀ ▲

Tablo 8.4: Temel minimum standartlar
Erişilebilirlik

Tüm hizmetlere uygulanabilir temel standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Hizmetler tüm kadınlara açık olmalıdır. Bu, sosyal yardımı, hizmetlerin hizmet faydalanıcılarının ihtiyaçlarına göre uyarlanması ve uzmanlaşmış hizmetlerin geliştirilmesini gerektirebilir (Örneğin, Göçmen, etnik azınlıktan veya engelli kadınlar için).	- Tercümanlar şiddet vakaları ve gizlilik sözleşmeleri konusunda eğitilmelidir; - Hizmet sağlayıcılar, binalarının ve tesislerinin bedensel, işitme ve zihinsel öğrenme engelli kadınlar için erişilebilir olması sağlanmalıdır; - Sosyal yardım, yetersiz hizmet alan/görünür olmayan (göçmen, engelli, lezbiyen, seks işçisi) kadınlara erişimlidir.	- Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21. - Kadınlara, özellikle de hassas gruplara yönelik şiddeti ortadan kaldırmak için özel tedbirler alma taahhüdü, Pekin Platformu parag. 126¹	♀ ▲
Hizmetler, personel ve hizmet faydalanıcıları açısından ayrımcılık karşıtı ve eşit fırsat politikalarına sahip olmalıdır.	- Hizmetler, erişimi artıracak şekilde sunulmalıdır. - Azınlık topluluklarına uzman hizmetler sunan hizmetlerle bağlantılar - ortak eğitim çalışmaları ve uydu kentler	- Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21. - Hükümetlerin engelli kadınların kadına yönelik şiddetle ilgili bilgi ve hizmetlere erişimlerini sağlama taahhüdü, Pekin Platformu, parag. 124 - Engellilerin haklarına saygı, EU Charter Md. 26 - Kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı, EU Charter Md.22	
Hizmetler ücretsiz olarak sağlanmalıdır.	Bunun mümkün olmadığı durumlarda, ödeme makbuzları, hizmet faydalanıcısının ödeme yapamaması nedeniyle hizmet sunumunun durdurulmayacağına dair net koşullara tabi olmalıdır.	- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, UDHR Md.3, EU Charter Md.2 - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Özen yükümlülüğü, DEVAW Md. 4 (c), Pekin Platformu parag. 124 (b) & CoE Rec(2002)5 - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md.14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21.	♀ ▲

¹ Örneğin, genç kadınlar, mülteciler, yerinden edilmiş ve ülke içinde yerinden edilmiş kadınlar, engelli kadınlar ve kadın göçmen işçiler, hükümetlere, toplum kuruluşlarına ve STK'lara yöneliktir.

Tablo 8.5: Temel asgari standartlar
Çocuklar

Tüm hizmetlere uygulanabilir temel standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Hizmet sağlayıcılar, hizmet faydalanıcı çocukların ihtiyaçlarını ve kız çocuk ve genç kadınlara ilişkin özel yükümlülüklerini dikkate almalıdır.	- Çocuklar / kız çocukları / genç kadınlar için ekli uzmanlaşmış standartlar; - Hizmetlerde çocuk koruma politikası olmalı, personele bu konuda eğitim sağlanmalıdır.	Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, EU Charter Md.24	♀ ▲
Çocuklar, annelerine tercümanlık etmekte kullanılmamalıdır.		Yukarıda olduğu gibi	

Tablo 8.6: Temel minimum standartlar
Personel

Tüm hizmetlere uygulanabilir temel standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Personel uygun niteliklere sahip olmalı ve eğitim almış olmalıdır: - Minimum düzeyde başlangıç eğitimi ve sürekli eğitim, iş sözleşmelerinin bir parçası olmalıdır; - Başlangıç eğitimi, şiddetin cinsiyetlendirilmiş dinamikler, kadına yönelik farklı şiddet türlerine yönelik farkındalık oluşturma, ayrımcılık karşıtlığını ve çeşitliliği, hukuki ve sosyal hakları içermelidir; - Bu standart aynı zamanda devlet ve devlet dışı kurumlardaki tüm ilgili personel için de geçerlidir. Burada uzman STK'ların eğitimliliğine başvurulmalı ve kendilerine ödeme yapılmalıdır.	Hizmet sağlayıcılar, kendilerinin ve personelinin güncel araştırmalar ve iyi uygulamalar konusunda güncel bilgiye sahip olmasını sağlamalıdır. Personel düzenli denetimden geçmeli ve destek almalıdır.	- Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21. - Hükümetlerin toplumsal cinsiyet eşitliği politikası taahhüdü, Pekin Platformu parag. 124	▲
Kadın STK'larında kadın personelle çalışılmalı ve diğer kuruluşlar, tercümanlar, sağlık personeli ve polis memurları dahil olmak üzere yeterli sayıda profesyonel kadın personelin bulunmasını sağlamalıdır.	Personel alımında çeşitlilik gözetilmelidir.	- İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md.1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı, EU Charter Md.22	♀ ▲

¹ CEDAW Komitesi 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı (1992) paragraf 24 (b), Adli ve uygulayıcı personel ile kamu görevlilerinin toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde eğitilmelerinin, Sözleşmenin etkin uygulanabilmesi için zaruri olduğuna dair özel bir tavsiye sunmaktadır

Tablo 8.7: Temel minimum standartlar
Güçlendirme

Tüm hizmetlere uygulanabilir temel standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Hizmetler demokratik şekilde ilerlemelidir. Hem personel hem de hizmet faydalanıcıları, karar alma süreçlerinde erkek tahakkümünün yerini kurumsal tahakkümün almamasını sağlayacak şekilde katılım fırsatlarına sahip olmalıdır.		- İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md.1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Ayrımcılık yasağı, CEDAW, & EU Charter Md.21	
Hizmet faydalanıcıları, hakları, yani hangi hizmetleri almaya hakları olduğu, hukuki ve insan haklarının neler olduğu, konusunda bilgilendirilmelidir.		Kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın bilgiye erişim ECHR Md.10, UDHR Md.19 & EU Charter Md.11	
Hizmet faydalanıcısının bilgi ve destek alma hakkı, herhangi bir programa/gruba katılması veya resmi bir şikayette bulunması önkoşuluna bağlı olmamalıdır. Hizmet faydalanıcıları, bilinçli kararlar alabilmek adına düşünmek için yeterli zamana sahip olmalıdır.		- İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md. 7, & EU Charter Md.21	
Tüm bilgi, tavsiye ve danışmanlık hizmetleri, güçlendirme modeli ve hayatta kalanın haklarını gözetilen modellere dayanmalıdır: - Herhangi bir eylem veya prosedür öncesi aydınlatılmış onam alınmalıdır; - Tüm hizmet sağlayıcılar, hizmet faydalanıcılarının çıkarlarına öncelik tanımalıdır; - Polise resmi bildirimde bulunmak hizmet faydalanıcısının kendi kararına bırakılmalıdır.		- İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Tıp alanında, özgürce ve bilgilendirilmiş olarak onay alınması, EU Charter Md. 3 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8 - Kişisel verilerin işlenmesinde onay, EU Charter Md.8	
Hizmet faydalanıcıları, değerlendirme yapmak, değişiklik veya güncelleme talep etmek de dahil olacak şekilde, kendi kayıtlarına erişme hakkına sahip olmalıdır.		Özel hayata saygı, ECHR Md.8, CPIAPPD Md.8 & EU Charter Md. 8(2)	

Tablo 8.8: Temel minimum standartlar
Hizmet sunumu

Tüm hizmetlere uygulanabilir temel standartlar .	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
STK'lar tarafından sağlanan hizmetler özerk, kar amacı gütmeyen, sürdürülebilir ve uzun vadeli destek sağlayabilecek nitelikte olmalıdır.	Yüz yüze iletişim güvenli, temiz ve rahat bir ortamda gerçekleşmelidir.	• Özen yükümlülüğü, DEVAW Md. 4 (c), Pekin Platformu parag. 124 (b) & CoE Rec(2002)5	
Ulusal ve yerel yönetimler, kadına yönelik şiddet sonrası hizmetler için fon kaynaklarına sahip olmalıdır. .		• Yeterli kaynak ve bütçe tahsisine yönelik hükümet taahhüdü Pekin Platformu parag. 124-5 ¹	▲
Tüm hizmetler, eşitsizliğinin nedeni ve sonucu olarak cinsiyet temelli şiddet perspektifine dayanmalıdır.	Hizmet sağlayıcılar, şiddetin tolere edilmesine yol açan koşulları değiştirmek için farkındalığı artırmalıdır.	• Ayrımcılık yasağı, CEDAW ²	♀ ▲
Hizmetler, hizmet faydalanıcısının ihtiyaçlarına dikkat edilerek geliştirilmelidir; Hizmet faydalanıcılarının görüşlerini almak ve dikkate almak, düzenli izleme prosedürlerinin temel bir parçası olmalıdır.	Hizmetler; • Net şikayet prosedürlerine sahip olmalı; • katılımı sağlamak için fon aramalı; • faydalanıcıların bakış açlarına öncelik veren kurum dışı değerlendirme sağlamalıdır.		
Hizmetler, çok kurumlu işbirliği için kılavuzlar geliştirmelidir.	Önemli dış kurumlarla işbirliğinde protokol ve mutabakat metinleri hazırlanmalıdır.	• İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 • Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 • Önleme&Soruşturma, DEVAW Md. 4(c),Pekin Platformuparag.124(b)& CoE Rec(2002)5	
Veriler, hizmet faydalanıcısının gizliliğini ihlal etmeyecek şekilde, demografik özellikler ve suçun niteliği hakkında sistematik şekilde toplanmalı ve muhafaza edilmelidir.	Hizmetler, faydalanıcı deneyimini ölçmek adına yıllık olarak veya iki yılda bir analizini yapmalıdır.	• Özel hayata saygı, ECHR Md.8, CPIAPPD Md.8 & EU Charter Md. 8(2)	

¹ Örneğin, paragraf 124'e göre, "Kadınlara yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasıyla ilgili faaliyetler için hükümet bütçesi dahilinde yeterli kaynak tahsis edilmeli ve topluluk kaynaklarını seferber edilmelidir" ve paragraf 125'e göre devletler, topluluklar ve STK'lar "şiddete maruz kalan kızlar ve kadınlar için yeterli fonlanan sığınma evleri ve yardım desteği sağlamalıdır".

² CEDAW Komitesi 19 Sayılı Genel Tavsiye Kararı (1992) paragraf 11'e göre "toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, kadınların insan hakları ve temel özgürlüklerden erkeklerle eşit olarak yararlanmamasında yol açan bir ayrımcılık biçimidir."

Hizmete/servise özgü standartlar

Aşağıdaki hizmete özgü standartlar, tüm hizmet sunumlarında geçerli genel ilkeler ve temel minimum standartlar ile birlikte değerlendirilmeli ve anlaşılmalıdır.

Tablo 8.9: Hizmet/servise özgü standartlar
Yardım/destek hatları

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Kadına yönelik her türlü şiddetle mücadele konusunda uzman personele eğitim verilmelidir.	Eğitim, personelin hukuki, tıbbi/danışmanlık, mali konular, refah, barınma ve insan hakları konusunda destek sağlamasına olanak tanır. Hizmetler, doğru ve uygun yönlendirme sağlamak için bir veritabanı oluşturmalı ve sürekli güncellemelidir.	• İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 • Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 • Önleme, DEVAW Md. 4(c),Pekin Platformu parag.124(b)& CoERec(2002)5	

Tablo 8.9: Hizmet/service özgü standartlar
Yardım/destek batları

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Kriz/acil durum danışmanlığı/desteği sağlamalıdır.	Kriz desteği 7/24 ulaşılabilir olmalıdır.	Yukarıda olduğu gibi	
Hastane ve sağlık merkezleri gibi ilgili kurumlarda duyurulmalı, telefon rehberlerinde yer almalıdır.	Farklı dil destekleri ve Braille alfabesiyle erişim olanakları geliştirilmelidir.	- Ayrımcılık yasası, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21. - Şiddet mağduru kadın ve ailelere sunulan yardım hakkındaki bilgileri yayma taahhüdü Pekin Platformu, parag. 125¹	

¹ Hükümetlere, toplum kuruluşlarına ve STK'lara uygulanır.

Tablo 8.10: Hizmet/service özgü standartlar
Tavsiye ve müdafilik (hukuki tavsiye ve avukatlık)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Müdafilik hizmeti veren danışmanlar/avukatlar, diğer hizmetler hakkında yeterli bilgiye sahip olmalı ve aşağıdaki konularda bilgi, tavsiye ve yönlendirme sağlayabilmelidir: - Destek ve sağlık hizmetleri; - Kanun uygulayıcılar/kolluk; - Yasal haklar ve başvuru mekanizmaları; - Sosyal refah hakları, eğitim, mesleki eğitim; - Güvenli kısa süreli, geçiş döneminde ve/veya kalıcı barınma; - Çocuk bakım hizmetleri ve ebeveynlik eğitimi; - Çocuk Koruma - Alkol ve uyuşturucu bağımlılığı hizmetleri; - Engelliler için hizmetler; - Tercümanlık hizmetleri ve/veya göçmenlik statüsü desteği; - Mülteci/göçmenlik statüsü	Hizmet sağlayıcılar, aşağıdaki konularda güncel bir iletişim listesi bulundurmamalıdır: - Ceza Adalet Sistemi - Göçmenlik gibi karmaşık süreçler için yerel, bölgesel ve ulusal kaynaklar; - Kadınlara yönelik şiddet konusunda destek veren ücretsiz yerel avukatlar.	- Sosyal refah hizmetinden yararlanma hakkı (Social Charter & Revised Social Charter Md. 14) - Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, EU Charter Md. 35 - Mesleki eğitim dahil eğitim hakkı, EU Charter Md.14 - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, EU Charter Md.24 - Kanun önünde eşit korunma, ICCPR Md. 26, CEDAW Md. 2, UDHR Md. 7, EU Charter Md.20 - Ayrımcılık yasası, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md.21	
Danışmanlar, ceza ve medeni hukuk dava süreçlerini, bildirim seçeneklerini ve yararlanılabilecek hakları açıklayabilir durumda olmalıdır.	Müdafilik hizmeti veren danışmanlar, yerel hukuk mahkemesi kuralları ve mekanizmaları hakkında çalışma bilgisine sahip olmalıdır.	- Kanun önünde eşit korunma, ICCPR Md. 26, CEDAW Md. 2, UDHR Md. 7, EU Charter Md.20 - Şiddete maruz kalan kadınlara adalet mekanizmalarına erişim konusunda hükümetin taahhüdü, Pekin Platformu parag. 124	
Müdafilik hizmetleri için finansman, özerkliği tehlikeye atacak şekilde olmamalıdır.		Kişisel verilerin korunmasında özen, ECHR Md.8 & EU Charter Md.8	

Tablo 8.10: Hizmete/servise özgü standartlar

Tavsiye ve müdafilik (bukuki tavsiye ve avukatlık)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
	- Kriz anlarında, özellikle cinsel şiddet için, her faydalanıcı, herhangi bir kanıt toplama veya kanun uygulayıcılarla görüşmesi öncesinde bir Avukata erişebilmelidir. - Avukatlar polis ve mağdurların yardım taleplerine hızlı bir şekilde yanıt verebilmelidir	- İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Kadınların ve kız çocukların kendilerine yönelik şiddet vakasını misillemekten korkmadan, güvenli /gizli şekilde bildirmeleri ve başvurmaları için kurumsal mekanizmalar kurma ve güçlendirmeye yönelik hükümet taahhüdü, Pekin P, parag. 124	
	Diğer görevlilerle yapılan toplantılarda eşlik sağlamak, müdafiliğin temel bir parçasıdır		
	Süregelen istismar vakalarında müdafilik sağlayanlar, düzenli olarak bakılması ve güncellenmesi gereken bir güvenlik planı sunmalıdır.		
	Bütüncül hizmet sunumu yardım hattı, ziyaret oturumları, öz yardım grupları, vaka çalışması ve uzun vadeli destek hizmetlerini		
Müdafilik danışmanı/avukata verilecek eğitim en az 30 saat olmalı ve aşağıdakileri kapsamalıdır: - Kadına yönelik şiddetin cinsiyet temelli analizi; - Kriz müdahale teknikleri; - Gizlilik - İletişim becerileri ve müdahale teknikleri; - Uygun yönlendirmeler nasıl yapılır - Travma, başa çıkma ve hayatta kalma ile ilgili bilgiler - Ceza ve medeni hukuk sistemlerine genel bir bakış; - İlgili yasalarının gözden geçirilmesi; - Devlet ve topluluk kaynakları; - Ayrımcılık yapmama ve çeşitlilik; - Güçlendirme	kapsamalıdır. - İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Kişisel verilerin korunması, ECHR Md.8 & EU Charter Md.8 - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md.21 - Toplumsal cinsiyet perspektifinin anaakımlaştırılması ve eğitim programlarının hazırlanması, geliştirilmesi, finanse edilmesine yönelik taahhüt, Pekin Platformu parag. 124 – bkz. Temel Standartlar		

Tablo 8.11: Hizmete/servise özgü standartlar
Danışmanlık

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Danışmanlar, hizmet faydalanıcısıyla beraber, güvenlik, destek ve pratik ihtiyaçları ele alan bireysel eylem planları hazırlamalıdır.	Hizmet faydalanıcıların danışmanlık alması için minimum bekleme süresi sağlanmalıdır.	- Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, <i>EU Charter Md. 35</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Önleme, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag. 124(b) & CoE Rec(2002)5</i>	
Danışmanlara verilecek eğitim en az 30 saat olmalı ve aşağıdakileri kapsamalıdır: - Kadına yönelik şiddetin cinsiyet temelli analizi; Kriz müdahale teknikleri; - Travma, başa çıkma ve hayatta kalma ile ilgili bilgiler - Mevcut refah ve sosyal içerme anlayışları; Gizlilik - İletişim becerileri ve müdahale teknikleri; - Ceza ve medeni hukuk sistemlerine genel bir bakış; - İlgili yasalarının gözden geçirilmesi; - Devlet ve topluluk kaynakları; - Ayrımcılık yapmama ve çeşitlilik; - Güçlendirme		- Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, <i>EU Charter Md. 35 Toplumsal cinsiyet perspektifinin anaakımlaştırılması ve eğitim programlarının hazırlanması, geliştirilmesi, finanse edilmesine yönelik taahhüt, Pekin Platformu parag. 124 - bkz. Temel Standartlar</i> - İnsanlık onuruna saygı, <i>EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6</i> - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, <i>UDHR Md 7, & EU Charter Md.21</i> - Kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı, <i>EU Charter Md.22</i> - Özel hayata saygı, ECHR Md.8, CPIAPPD Md.8 & <i>EU Charter Md. 8(2)</i>	
Diğer tedavi hizmetlerine yönlendirmeler, yalnızca kadına yönelik şiddet alanında uzman deneyimi veya eğitimi olan uygun niteliklere sahip çalışanlarca yapılmalıdır.		Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, <i>EU Charter Md. 35</i>	
Hem bireysel hem de grup çalışmasına erişim sağlanmalıdır.		Yukarıda olduğu gibi	

Tablo 8.12: Hizmete/servise özgü standartlar
Sosyal yardım

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Sosyal dışlanma riski altında olan veya hizmetlere erişimde zorluk çeken grupların yanı sıra azınlık gruplarına yönelik de sosyal yardım çalışmaları yapılmalıdır ve bu gruplara ulaşabilecek formatta materyaller üretilmelidir.	- Sosyal dışlanma riski altında olan veya hizmetlere erişimde zorluk çeken gruplara yönelik de sosyal yardım çalışmaları yapılmalıdır - Gelişmiş sosyal yardım, uydu kent ve kiliselerde, okullarda ve diğer topluluk alanlarında diğer kurumlarla birlikte çalışmaktadır	- Ayrımcılık yasası, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21. - Kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı, EU Charter Md.22	
Personel kültürel yeterlilik konusunda eğitilmelidir.	Tercümanlar uygun eğitim almış deneyimli kişiler olmalıdır.	Yukarıda olduğu gibi	

Tablo 8.13: Hizmete/servise özgü standartlar
Müdahale projeleri

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Kurumlar arası ortaklık olarak düşünülmelidir.	Veri toplama ve kuruluşlar arasında bilgi paylaşımı için net protokoller oluşturulmalıdır.	Önleme&Soruşturma, DEVAW Md. 4(c),Pekin Platformuparag.124(b)& CoERec(2002)5 Toplumsal cinsiyet	☐
Tüm müdahale projeleri kadın destek örgütleri/ STK'larla koordinasyon içerisinde sürdürülmelidir.		perspektifini anaakımlaştırma, Pekin Platformu parag. 124 bkz. temel standartlar	
Müdahale projesinde polis ve adli makamlar arasında işbirliği zorunlu olmalıdır.	Hizmet sağlayıcılar, hem vaka bazında hem de adli mekanizmalarla müdahalelikte proaktif bir yaklaşıma sahip olmalıdır.	- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, UDHR Md.3, EU Charter Md.2 - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Önleme, DEVAW Md. 4(c),Pekin Platformuparag.124(b)& CoE Rec(2002)5	☐
Diğer kurumlarda, minimum düzeyde sağlık ve sosyal hizmetler sağlanmalıdır.		Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, EU Charter Md. 35	

Tablo 8.14: Hizmete/servise özgü standartlar
Barınma hizmeti/sığınak/sığınma evi

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Sığınak/sığınma evi hizmetleri kadın personel tarafından sağlanmalıdır		- Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - İnsanlık onuruna saygı, <i>EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6</i>	
Sakinlerin güvenliği, gizli adres ve /veya uygun güvenlik önlemleri ve izleme çalışması yoluyla sağlanmalıdır.	Ziyaretlere dair (ziyaretçiye izin verilen yerlerde) yazılı bir politika olmalıdır. Bu, ziyaretçilerin gizlilik kurallarını anlamasını sağlamaya yöneliktir.	- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, <i>UDHR Md.3, EU Charter Md.2</i> - İnsanlık dışı işleme tabi tutulmama, ECHR Md.3, ICCPR Md.6 & <i>UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Önleme, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)</i>	
Yetersiz kapasite olması veya hizmetlerin durdurulması söz konusuysa - sığınma evi, uygun ve güvenli bir alternatif sığınak ayarlanmasına yardımcı olmalıdır.	Herhangi bir alternatif sığınak, güvenlik ve gizlilik politikalarına uygunluk açısından değerlendirilmelidir.	- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, <i>UDHR Md.3, EU Charter Md.2</i> - İnsanlık dışı işleme tabi tutulmama, ECHR Md.3, ICCPR Md.6 & <i>UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Önleme, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5</i> - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md.14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, <i>UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21</i>	
Hizmet sunumunun veya tekrar kabulün reddedilmesi, YALNIZCA ciddi kural ihlallerinin olduğu yerlerde veya kadın ve çocukların güvenliğini sağlamak adına uygulanmalıdır.		- İnsanlık dışı işleme tabi tutulmama, ECHR Md.3, ICCPR Md.6 & <i>UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Önleme, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5</i>	
Hizmet faydalanıcısının ihtiyacı olduğu sürece sığınma evi desteği mevcut olmalıdır.		Yukarıda olduğu gibi	
Personel kapasitesi, mevcut faydalanıcı ve çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde yeterli olmalıdır.		Yukarıda olduğu gibi	
Her faydalanıcı için kriz desteği ve güvenlik planlaması sağlanmalıdır.	- Kabulden sonraki 24 saat içinde hizmet faydalanıcısına hakları ve sorumlulukları (gizlilik politikaları dahil) hakkında bilgi sağlanmalıdır. - Kurallar güçlendirici bir dille açıklanmalıdır.	Yukarıda olduğu gibi	

Tablo 8.14: Hizmete/servise özgü standartlar
Barınma hizmeti/sığınak/sığınma evi (devamı)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Kabulün ardından 3 ila 7 gün içinde yazılı bir ihtiyaç değerlendirmesi tamamlanmalıdır. Şunları kapsamalıdır: - sağlık / tıbbi ihtiyaçlar; - çocuklar - barınma hizmeti - yasal olanaklar; - mali yardım olanakları; - mesleki eğitim, istihdam ve eğitim.	Madde bağımlısı kadınlar için uzmanlaşmış sığınak hizmetleri sağlanmalıdır.	- Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, <i>EU Charter Md. 35</i> - Sosyal refah hizmetinden yararlanma hakkı (Social Charter & Revised Social Charter Md. 14) - Mesleki eğitim dahil eğitim hakkı, <i>EU Charter Md.14</i> - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, <i>EU Charter Md.24</i>	
Hukuki tavsiye, müdafilik, refakat ve diğer destek hizmetlerini sağlayabilmelidir (veya yönlendirme sağlayabilmelidir).			
Hizmet faydalanıcılarının sığınma evinden ayrıldıktan sonra bağımsız ekonomik araçlara sahip olmalarını sağlamak için destek sağlamalıdır.		- Sosyal refah hizmetinden yararlanma hakkı (Social Charter & Revised Social Charter Md. 14) - Annelerin sosyal korunma hakkı, Social Charter Md.17 - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, <i>EU Charter Md.24</i> - Sığınma evleri, yardım desteği ile geçim kaynakları bulmalarına imkan verecek uygun yardım sağlama taahhüdü, <i>Pekin Platformu, parag. 125ⁱ</i>	
Personel arasında en az bir nitelikli çocuk çalışanı bulunmalıdır.	10 çocuk başına 1 çocuk çalışanı; - Güvenli oyun alanları; - Çocuklar için geziler ve aktiviteler - Çocuk Koruma Politikası	Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, <i>EU Charter Md.24</i>	
Sığınma evleri, yetişkinler ve çocuklar arasındaki iletişim dahil olmak üzere tüm iletişimlerde saygıyı ve şiddetsizliği şiar almalıdır.		Yukarıda olduğu gibi	
Faydalanıcıların beraberinde gelen erkek çocuğun yaşı nedeniyle bir yerin arayanamadığı durumda, sığınma evi, aile için alternatif bir güvenli yer sağlamaya veya bulmaya yardımcı olmalıdır.	Herhangi bir alternatif sığınak, sığınma evi, güvenlik ve gizlilik politikalarına uygunluk açısından değerlendirilmelidir.	- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, <i>UDHR Md.3, EU Charter Md.2</i> - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & <i>UDHR Md. 1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Önleme, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5</i>	

Tablo 8.14: Hizmete/servise özgü standartlar
Barınma hizmeti/sığınak/sığınma evi (devamı)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Çocuğun eğitimine devam etmesine destek olmalıdır.	- Çocukların ihtiyaçlarını karşılamak için yerel okullarla protokol yapılmalıdır - Gençlerin ödevlerini yapabilmesi için yer ve tesisler bulunmalıdır	Çocukların eğitim hakkı, CRC Md. 28, ICESCR Md.13, UDHR Md.26, EU Charter Md.14	
Faydalanıcıların telefona erişimi olmalıdır.		Özel hayata saygı, ECHR Md. 8	
Hem personel hem de ortam kültürel açıdan duyarlı olmalıdır.	Ortak kullanım alanları engelli kadınlar için erişilebilir kullanılabilir olmalıdır.	- Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter 21 - Kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı, EU Charter Md.22	
Sığınma evlerinde çalışan gönüllüler ve personel için eğitim en az 30 saat olmalı ve aşağıdakileri kapsamalıdır: - Kadına yönelik şiddetin cinsiyet temelli analizi; - İletişim becerileri ve müdahale teknikleri; - Gizlilik - Çocuk Koruma - Tercüman ve engelli hizmetlerine erişim; - Uygun yönlendirmeler nasıl yapılır - Travma, başa çıkma ve hayatta kalma ile ilgili bilgiler - Risk değerlendirmesi - Ayrımcılık yapmama ve çeşitlilik; - Güçlendirme	- İşaret dilinde iletişim kurabilecek eğitimli ve yetkin personel bulunmalıdır. Sığınma evinin hizmet verdiği toplulukları kapsayacak dillerde bilgi ve danışmanlık mevcut olmalıdır - Personel, göçmenlik statüsü / yasası hakkında bazı temel eğitimler almalıdır.	- Toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılması ve eğitim programlarının hazırlanması, geliştirilmesi, finanse edilmesine yönelik taahhüt, Pekin Platformu parag. 124 - bkz. Temel Standartlar - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, EU Charter Md.24 - Özel hayata saygı & kişisel bilgilerin korunması, ECHR Md. 8, CPIAPPD Md. 8 & EU Charter Md. 8 - İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter 21 - Kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı, EU Charter Md.22	
Eski sığınak sakinlerine ve onların çocuklarına, yeniden yerleştirme ve takip hizmetleri sunulmalıdır.		- İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, EU Charter Md.24 - Önleme, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5	

¹ Hükümetlere, toplum kuruluşlarına ve STK'lar için geçerlidir.

Tablo 8.15: Hizmete/servise özgü standartlar
Tecavüz kriz merkezleri

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Hizmetler şunları içermelidir: - İsimsiz ve anonim kullanılabilir yardım hattı; - Bire bir destek ve danışmanlık; - Hastane, polis ve mahkeme gibi diğer yerlere eşlik sağlama - Grup çalışması; - Müdafiilik/avukatlık desteği	Ayrıca toplumsal değişim için toplumda farkındalık yaratmayı ve savunuculuğu da içermelidir.	- İnsanlık onuruna saygı, <i>EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6</i> - Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, <i>Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, EU Charter Md. 35</i> <i>Toplumsal cinsiyetin</i>	
Gönüllüler ve personel için eğitim en az 30 saat olmalı ve şunları içermelidir: - Kadına yönelik şiddetin (çocuklara yönelik istismar dahil) cinsiyet temelli analizi; - Gizlilik - Çeşitlilik - Travma dahil cinsel şiddetin etkisi ve anlamı - Aktif dinleme - Risk değerlendirmesi - Güçlendirme	Gönüllüler /personel her zaman değerlendirme/müdahale ile ilgili eğitim materyallerine ve kaynak listesine erişebilmelidir. Gönüllü statüsü için tüm gönüllüler, her yıl tekrarlanan minimum sayıda saat süren (örneğin 8) hizmet içi eğitimi almalıdır.	- anaakımlaştırılması ve eğitim programlarının hazırlanması, geliştirilmesi, finanse edilmesine yönelik taahhüt, <i>Pekin Platformu parag. 124 - bkz. Temel Standartlar</i> - Özel hayata saygı & kişisel bilgilerin korunması, <i>ECHR Md. 8, CPIAPPD Md. 8 & EU Charter Md. 8</i> - İnsanlık onuruna saygı, <i>EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6</i> - Kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı, <i>EU Charter Md.22</i>	
Merkezler hem faydalanıcıların hem de personelin gönüllülerin güvenliğini sağlamalıdır.	- İntihar çağrıları ve kriz anları için protokoller. - Acil durumlarda ulaşım imkanları ayarlanmalıdır. - Üçüncü taraflarca anonim şikayet protokollerini dikkate almalıdır, örneğin polise istihbarat toplama amaçlı saldırı/fail /konum hakkında bilgi sağlamak için.	- İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, <i>ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, <i>ECHR Md. 8, EU Charter Md.3</i> - Önleme, <i>DEVAW Md. 4(c),Pekin Platformuparag.124(b)& CoE Rec(2002)</i>	
Mesai sonrası bilgilendirme telesekreter aracılığıyla sağlanabilir ve/veya ulusal kriz yardım hattına yönlendirilebilir.	Arayıp mesaj bırakanlara, 48 saat içinde bir takip yanıtı verilmelidir. İdeal olarak, görüşmeler personel tarafından "canlı" gerçekleştirilir.	Yukarıda olduğu gibi	
Tüm hizmetler rahat ve özel ortamlarda sağlanmalıdır.		- Özel hayata saygı & kişisel bilgilerin korunması, <i>ECHR Md. 8, CPIAPPD Md. 8 & EU Charter Md. 8</i> - İnsanlık onuruna saygı, <i>EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6</i> - Güvenli ve gizli bildirim erişim sağlama taahhüdü, <i>Pekin Platformu, parag. 124'</i>	
Hizmetler bütüncül olmalı ve şunları içermelidir - Hukuki tavsiye/müdafiilik; - Uygulama desteği; - Bilgi ve yönlendirme; - Adalet ve telafi arayışında destek			

¹ Kadınların ve kız çocukların kendilerine yönelik şiddet vakasını misillemekten korkmadan, güvenli /gizli şekilde bildirmeleri ve başvurmaları için kurumsal mekanizmalar kurulması ve güçlendirilmesi gerekir. Bu doğrultuda polise uygulanabilse de, polisle iletişim öncesi veya sonrası güvenli ortamlar yaratmak önem arz eder.

Tablo 8.16: *Hizmete/servise özgü standartlar*
Cinsel saldırıyla mücadele merkezi ve uzman klinik hizmeti

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Cinsel saldırıdan hayatta kalanlara, vakanın koşulları, hukuki veya sosyal statülerine bakılmaksızın aynı standartta bakım sağlanmalıdır.	- Sağlık hizmet sağlayıcıları, kaliteli tıbbi bakıma eşit erişimi sağlamalıdır. - Hizmetler, yaşa uygun protokol ve yaklaşım geliştirmelidir.	Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21.	
Hizmetler, tecavüz kriz merkezleri, sığınma evleri ve diğer yerel hizmet sağlayıcılarla iyi ilişkiler geliştirmelidir.		- İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Önleme& soruşturma, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5	
Hastane acil servislerinde cinsel şiddetle mücadele ve personel eğitimi için protokoller olmalıdır.		- Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, EU Charter Md. 35 - Soruşturma, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5	
Kabul ve tedavi ortamı güvenli, temiz ve kişiye özel olmalıdır.		İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6	
Hastane temelli cinsel şiddet hizmetleri, mağdur hakları modeline göre işlemelidir (bkz. Temel standartlar).		Yukarıda olduğu gibi	
Hizmet faydalanıcıları aksini belirtmedikçe, adli muayene görevlileri kadın olmalıdır. Hizmetler şunları yapmalıdır: - kadın adli muayene görevlilerinin kapasitesini artırmak. - Adli tıp uzmanlarının adli tıp raporları yazmak da dahil olmak üzere kanıt toplama ve dosyalama becerilerini geliştirmek	- Hizmet sağlayıcılar, erişimi artırmak için adli hizmetlerini geliştirmeyi düşünmelidir. - Sağlık hizmetleri, faydalanıcının anadilinde veya anladığı bir dilde sunulmalıdır. - Hizmet faydalanıcıları, travma konusunda deneyimli kadın tercümanlara erişebilmelidir.	- İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Soruşturma, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5 - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21. - Kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı, EU Charter Md.22	

Tablo 8.16: Hizmete/servise özgü standartlar
Cinsel saldırıyla mücadele merkezi ve uzman klinik hizmeti (devamı)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Adli tıp görevlileri, tüm süreç boyunca aydınlatılmış onam süreçleri sağlamalıdır.	Minimum tedavi standartları için, adli tıp muayenesi ve bulguların belgelenmesi için DSÖ Kılavuz İlkeleri takip edilmelidir. ¹	• Tıp alanında, özgürce ve bilgilendirilmiş olarak onay alınması, <i>EU Charter Md. 3</i> • Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, <i>ECHR Md. 8, EU Charter Md.3</i> • Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, <i>Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, EU Charter Md. 35</i>	
Tüm personel, numuneler ve tıbbi kayıtlar dahil olmak üzere veri gizliliği konusunda eğitilmelidir.		• Özel hayata saygı & kişisel bilgilerin korunması, <i>ECHR Md. 8, CPIAPPD Md. 8 & EU Charter Md. 8</i>	
Muayene, tedavi veya danışmanlık sırasında yalnızca aşağıdaki kişiler bulunmalıdır: • Katılımı gerekli olan kişiler; • Faydalanıcın kendisine destek olmaları için talep ettiği kişiler		• İnsanlık onuruna saygı, <i>EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6</i> • Özel hayata saygı <i>ECHR Md. 8</i>	
Hizmetler, ortak fiziksel ve duygusal yaklaşımlar sağlamalıdır.		• Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, <i>Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, EU Charter Md. 35</i>	
Kontrol sonrası kontrasepsiyon ve ilgili durumlarda kürtaj dahil olmak üzere tüm seçenekler sunulmalıdır.		• Yeterli sağlık ve tıbbi tedavi hakkı, <i>Social & Revised Social Charter Md.11, CEDAW Md. 12, ICESCR Md. 12, EU Charter Md. 35</i> • İnsanlık onuruna saygı, <i>EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6</i>	

Tablo 8.16: Hizmete/servise özgü standartlar
Cinsel saldırıyla mücadele merkezi ve uzman klinik hizmeti (devamı)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Herhangi bir adli tıp raporu veya belgesi ücretsiz olarak sağlanmalı ve hukuki amaçlarla kullanım süresi sona ermemelidir.		- Kanun önünde eşit korunma, ICCPR Md. 26, CEDAW Md. 2, UDHR Md. 7, EU Charter Md.20 - Şiddete maruz kalan kadınlara adalet mekanizması ve yollarına erişimini sağlama; koruma sağlama konusunda hükümetin taahhüdü, Pekin Platformu parag. 124	
Herhangi bir tıbbi kanıt ve tıbbi belge, yalnızca faydalanıcının onayı ile teslim alınarak yetkililere teslim edilmelidir.		- Tıp alanında, özgürce ve bilgilendirilmiş olarak onay alınması, EU Charter Md. 3 - Özel hayata saygı & kişisel bilgilerin korunması, ECHR Md. 8, CPIAPPD Md. 8 & EU Charter Md. 8 - İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6	

¹ .Pekin Platformu'na göre ayrıca parag. 128, hükümet, örgütler ve STK'ların "BMMYK'nın Mülteci Kadınların Korunmasına Dair Kılavuz İlkelerinin ve BMMYK'nın Mülteci Kadınlara Yönelik Cinsel Şiddet: Önleme ve Müdahale Kılavuz İlkelerinin yaygınlaştırılmasını ve uygulanmasını teşvik etmelidir.

Tablo 8.17: Hizmete/servise özgü standartlar
Kolluk kuvvetleri/kanun uygulayıcılar

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Hukuki işlemlerin tüm aşamaları için ücretsiz hukuki tavsiye veya hukuki yardım sağlanmalıdır. ¹	İlgili kanun, kendi dillerinde hazırlanmış halleriyle, göçmen toplulukları arasında yaygınlaştırılmalıdır.	- Kanun önünde eşit korunma, ICCPR Md. 26, CEDAW Md. 2, UDHR Md. 7, EU Charter Md.20 - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21. - Gerektiğinde ücretsiz/ düşük maliyetli hukuki yardım sağlama ve göçmen kadınlar için dile uygun erişilebilir hizmetler taahhüdü Pekin Platformu parag. 125²	
Kadına yönelik her türlü şiddet, diğer şiddet suçları kadar ciddiyetle ele alınmalıdır.		- Kanun önünde eşit korunma, ICCPR Md. 26, CEDAW Md. 2, UDHR Md. 7, EU Charter Md.20 - Önleme, soruşturma, kovuşturma LEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5	

Tablo 8.17: Hizmete/servise özgü standartlar
Kolluk kuvvetleri/ kanun uygulayıcılar(devamı)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Hayatta kalanlar, özel eğitilmiş bir görevli tarafından mümkün olan en kısa sürede görülmelidir.		- Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Önleme& soruşturma, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5</i>	
Her polis gücünde, ev içi şiddet ve cinsel şiddet konusunda özel eğitilmiş birer memur bulunmalıdır.		- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, <i>UDHR Md.3, EU Charter Md.2</i> - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & <i>UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Önleme, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5</i>	
Yoğun nüfuslu bölgelerde uzman polis birimleri oluşturulmalıdır.		Yukarıda olduğu gibi	
Polisin özel mülkiyete girme, faili tutuklama ve oradan uzaklaştırma yetkisi olmalıdır.	Koruma kararları; - Kadına yönelik her türlü şiddetle mücadele için polisten erişilebilir olmalı - Hayatta kalanın yaşamı, sağlığı veya özgürlüğü için risk olması durumunda zaruri olarak çıkarılmalıdır. (Fail ev sahibi olsa bile, evden uzaklaştırılması için) uzaklaştırma kararları bulunmalıdır.	Yukarıda olduğu gibi	
Koruma kararının ihlali ceza kanunu kapsamında suç olmalıdır.		Yukarıda olduğu gibi	
Cinsel şiddete ilişkin kanıt toplama ve dava oluşturma incelemeleri sürecinde, çoğu failin bilinmeyen kimseler değil, daha ziyade hayatta kalanların bir şekilde tanıdığı kişiler olduğu akılda tutulmalıdır.		- Soruşturma, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5</i> - Toplumsal cinsiyeti anaakımlaştırma politika, <i>Pekin Platformu parag. 124</i>	
Polis, tüm hayatta kalanları ilgili destek kuruluşlarına yönlendirmelidir.		- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, <i>UDHR Md.3, EU Charter Md.2</i> - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & <i>UDHR Md.1</i> - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, <i>EU Charter Md.3</i> - Önleme, <i>DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5</i>	
Polis, hayatta kalanın talep veya onayına bağlı olarak, polis görüşmeleri ve mahkeme işlemleri sırasında avukatların/müdafiilerin veya diğer destekçi kişilerin katılmasına izin vermeli ve buna olanak sağlamalıdır.		İnsanlık onuruna saygı, <i>EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6</i>	

Tablo 8.17: Hizmete/servise özgü standartlar
Kolluk kuvvetleri/ kanun uygulayıcılar (devamı)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Polis kayıt sistemleri, kadına yönelik şiddet vakalarının tespit edilmesini sağlamalı ve müdahalelerin izlenmesine, vakaların tekrarlanmasını sağlamaya olanak sunmalıdır.		- Önleme, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5 - Kanun önünde eşit korunma, ICCPR Md. 26, CEDAW Md. 2, UDHR Md. 7, EU Charter Md.20	
Polisin diğer kurumlarla - vakadaki anonim toplu verileri kapsayan- bilgi paylaşımına ilişkin protokolleri olmalıdır		- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, UDHR Md.3, EU Charter Md.2 - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Önleme & soruşturma, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5	
Hayatta kalanın vaka öyküsünü ilk görüşmelerden mahkemeye kadar tekrar tekrar anlatma zorunluluğu minimumda tutulmalıdır.		- Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6	
Savcılar, hayatta kalanın duruşmada dinlenilme ve/veya delil sunma hakkına sahip olmasını sağlamalıdır. ⁴		İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6	
Kadına yönelik şiddet vakaları, tanık koruma programlarının politika ve standartlarına dahil edilmelidir..		- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, UDHR Md.3, EU Charter Md.2 - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Önleme & soruşturma, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5 - Toplumsal cinsiyeti anaakımlaştırıcı politika, Pekin Platformu parag. 124	
Kadına yönelik şiddet davalarında ceza yargılamaları hızlandırılmalıdır.	Tercüman ve diğer iletişim araçlarına erişim sağlanmalıdır.	Önleme & soruşturma DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5	
Mahkemeler medyada hayatta kalanların isimlerinin anonim ve gizli kalmasını sağlamalıdır.		- İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Özel hayata saygı ECHR Md. 8, & EU Charter Md. 8	

Tablo 8.17: Hizmet/servise özgü standartlar
Kolluk kuvvetleri/ kanun uygulayıcılar (devamı)

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Mahkeme süreçleri, hem hayatta kalanı yeniden mağduriyetten koruyan hem de en iyi kanıtlarını sunmalarını sağlayan prosedürler benimsemelidir. ⁵	Bu yöntemler şunları içerebilir: - Tanığı faillerden korumak için ekran kullanımı; - Video teknolojisinin kullanımı; - Mahkeme salonunun boşaltılması - Hayatta kalan için hukuki temsil; - Yazılı kanıt kabulü.	- İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Önleme& soruşturma, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5	
Mahkeme, yargılamalar boyunca hayatta kalanlara saygılı davranılmasını sağlamalıdır. ⁶		İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6	
Hayatta kalanlar, tazminat haklarından faydalanabilmeleri için desteklenmelidir. ⁷	Tazminat şunları içermelidir: - davaya tanık olarak katılmak veya başka bir şekilde katılmak için yapılan harcamalar; - uğranılan zarar ve bu zararın bir sonucu olarak ortaya çıkan kayıplar için tazminat.	- İnsanlık onuruna saygı, EU Charter Md. 1, UDHR Md.1 & Millennium Dec parag. 6 - Giderim ve tazminat dahil, adil ve eşit adalet mekanizmalarına erişimini sağlama konusunda hükümet taahhüdü, Pekin Platformu parag. 124	
Tüm hayatta kalanlar için aşağıdakiler sağlanmalıdır: ⁸ - davalarının durumu hakkında bilgi; - hukuki destek ve danışmanlık hizmetleri - başvuru mekanizmalarına ve koruyucu önlemlere erişim; - failin serbest bırakılacağı zaman kefalet koşulları hakkında bilgi; - mevcut desteğe ilişkin bilgiler; - tazminatın nasıl alınacağına ilişkin bilgisi		- Kanun önünde eşit korunma, ICCPR Md 26, CEDAW Md. 2, UDHR Md. 7, EU Charter Md.20 - Şiddete maruz kalan kadınlara adalet mekanizmalarına ve yollarına erişimini sağlama; bu yollarla adalet aramalarında hakları konusunda hükümetin bilgi sağlama taahhüdü, Pekin Platformu parag. 124	
Tüm kanun uygulayıcılara (adli makamlar dahil) verilecek zorunlu eğitim şunları içermelidir: - kadına yönelik şiddetin cinsiyet analizi; - mağduriyet ve buna verilen çeşitli tepkilerin anlaşılması; - en iyi kanıtı dayalı uygulama (kanıt toplama ve mahkeme sürecinde); - hak temelli yaklaşım; - ayrımcılık yapmama.		- Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Önleme& soruşturma, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5 - Kanun önünde eşit korunma, ICCPR Md 26, CEDAW Md. 2, UDHR Md. 7, EU Charter Md.20 - Ayrımcılık yasağı, ECHR Md. 14 & 12. Protokol, Md. 1, CEDAW, UDHR Md 7, & EU Charter Md. 21. - Toplumsal cinsiyeti anaakımlaştırma politikası, Pekin Platformu parag. 124	

¹ Cezaî kovuşturma sırasında mağdurların durumuna ilişkin 15 Mart 2001 tarihli AB Konseyi Çerçeve Kararı, Resmi Gazete L82, 22 Mart 2001, Avrupa Birliği üye ülkeleri için bağlayıcı, AB Konseyi Kararı, Madde 6.

- ² Hükümetler, toplum kuruluşları ve STK'lar için geçerlidir ve kadın göçmen işçileri içerir.
- ³ Kadına yönelik şiddetle ilgili tüm politika ve programlarda toplumsal cinsiyet perspektifini anaakımlaştırmaya yönelik aktif ve görünür bir politika geliştirmek; Kolluk kuvvetleri, polis ve adli, tıbbi personel ve sosyal hizmet görevlileri gibi bu politikaların uygulanmasından sorumlu kişiler arasında ve ayrıca azınlık, göç ve mülteci meseleleri üzerine çalışan kişiler arasında kadına yönelik şiddetin nedenleri, sonuçları ve mekanizmalarına ilişkin bilgi ve anlayışı artırmaya yönelik tedbir ve programları aktif olarak teşvik etmek, desteklemek ve uygulamak; cinsiyete duyarlı olmayan yasalar veya yargı veya yaptırım uygulamaları nedeniyle şiddet mağduru kadınların yeniden mağdur edilmesini önleyecek stratejiler geliştirenler ”.
- ⁴ AB Konseyi Kararı. Madde 2 ve 3. (2001/220/JHA)
- ⁵ Bu, hukuki prosedürün adalet sistemini zayıflatarak biçimde, bir tanığın mahkemeye sunabileceği delillerin kalitesini olumsuz bir şekilde etkilememesini sağlamak içindir, örneğin faille çapraz sorgulaya alınmak veya failin huzurunda ifade vermek zorunda kalmak
- ⁶ AB Konseyi Kararı, Madde 2 (1).
- ⁷ AB Konseyi Kararı, Madde 9 “Her Üye Devlet, mağdurun bazı durumlarda, ulusal hukukun başka şekilde tazminat öngördüğü durumlar dışında, ceza davası sırasında failin tazminatına ilişkin makul süre sınırları içinde karar hakkına sahip olmasını sağlayacaktır. başka bir şekilde hükmedilebilir ”ve” failin mağdurlara yeterli tazminat sağlamasını teşvik etmek için uygun tedbirleri alacaktır ”.
- ⁸ AB Konseyi Kararı Madde 4 (1), bilgi alma hakkı: “Özellikle mağdurlar, kolluk kuvvetleriyle ilk temaslarından, uygun gördükleri herhangi bir yolla ve mümkün olduğunca anlaşılır dilde, çıkarlarının korunması amaçlı ilgili bilgilere erişebilirler.”

Tablo 8.18: Hizmete/servise özgü standartlar
Faillere yönelik programlar

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Programlar kadınların ve çocukların güvenliğine ve refahına öncelik vermemelidir. Bu, failin gizlilik haklarına sınırlandırmayı da içerir. Programlar yine de kadına yönelik şiddete ilişkin bir toplumsal cinsiyet analizi anlayışıyla işletilmelidir.	- Aktif bir çocuk koruma politikası geliştirilmelidir. - Çocuk koruma ve sosyal hizmet kurumları ile aktif bağlantılar kurulmalıdır.	- Yaşam hakkı, ECHR Md.2, ICCPR Md. 6, UDHR Md. 3, EU Charter Md. 2 İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, EU Charter Md.24 - Önleme, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5	
Hayatta kalan için ek veya ilişkili bir kadın destek servisi bulunmalıdır.	Kadın Destek Hizmetleri, kadın partnerler veya eski eşler ile temasa geçme konusunda proaktif olmalı ve destek sunmalıdır (ancak kadınlar sürece katılmaya zorlanmamalıdır).	- Önleme, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5 - Toplumsal cinsiyeti anaakımlaştıran politika, Pekin Platformu parag. 124	
Faillerle çalışmak, kadın destek programından ayrı konumlandırılmalıdır.		- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, UDHR Md.3, EU Charter Md.2 - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, EU Charter Md.24 - Önleme, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5	
Programlar kovuşturma, mahkumiyet veya hapis cezasına alternatif olarak görülmemelidir.		Önleme & kovuşturma, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b) & CoE Rec(2002)5	

Tablo 8.18: Hizmete/servise özgü standartlar
Faillere yönelik programlar

Minimum standartlar	Aşamalı ve istendik standartlar	İnsan hakları	Destek
Programlar herhangi bir ilişki danışmanlığı veya arabuluculuk, öfke yönetimi veya madde bağımlılığı tedavisi uygulamamalıdır.	Yerel madde kullanımı programları ile işbirliği için protokollere sahip olmalıdır.		
Programlar kabul öncesi uygunluk değerlendirmesi yapmalıdır.	Faillerden, programa kaydolmadan önce gizli verilerinin kullanımına ilişkin bir sözleşme imzalamaları istenmelidir.		
Programlar sürekli olarak risk değerlendirmeleri yapmalıdır.		- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, UDHR Md.3, EU Charter Md.2 - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, EU Charter Md.24 - Önleme, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5	
Programlar şunlara sahip olmalıdır: - Fail programı ile kadın destek servisi arasında bilgi paylaşımına ilişkin açık protokoller; - Faillerin mevcut ve eski partnerlerinin adreslerini verme önkoşulu ile programa katılması sağlanır ve bu bilgiler Kadın Destek Servisine aktarılacaktır.	Faillerden, programa kaydolmadan önce gizli verilerinin kullanımına ilişkin bir sözleşme imzalamaları istenmelidir.	Yukarıda olduğu gibi	
Aşağıdaki durumlarda kadın partner/eski partner bilgilendirilmelidir: - Fail programdan ayrılırsa; - Fail programdan uzaklaştırılırsa; - Çocuklarının ve kendilerinin güvenliğiyle ilgili başka endişe varsa.		Yukarıda olduğu gibi	
Programlar hem zorunlu hem de gönüllü yönlendirme yoluyla sağlanmalıdır.	Programlar, katılım için erkek katılımcıdan hizmetle orantılı ücret talep edebilir.		
Programlar hem bireysel hem de grup çalışması sağlamalıdır.			
Fail programlarında çalışan personel, aşağıdakileri kapsayan en az 30 saatlik bir eğitim almış olmalıdır: - Kadına yönelik şiddetin cinsiyet temelli analizi; - Kadınların bakış açıları / deneyimleri; - Faillerin başvurduğu alçaltıcı ve manipülatif kalıplar; - Çocukların deneyimleri; - Hukuki çerçeve - Çocuk Koruma - Çeşitlilik - Madde kullanımı - Değişim sürecini anlamak; - Risk Değerlendirmesi ve Risk Yönetimi		- Yaşam hakkı, ECHR Md. 2, ICCPR Md. 6, UDHR Md.3, EU Charter Md.2 - İnsanlık dışı işlemlere tabi tutulmama, ECHR Md. 3, ICCPR Md. 6 & UDHR Md.1 - Fiziksel, zihinsel, ahlaki bütünlük hakkı, ECHR Md. 8, EU Charter Md.3 - Çocuğun korunma hakkı, CRC Md. 19, Social Charter Md. 14, Revised Social Charter Md.17, EU Charter Md.24 - Önleme, DEVAW Md. 4(c), Pekin Platformu parag.124(b)& CoE Rec(2002)5 - Toplumsal cinsiyeti anaakımlaştırma politika, Pekin Platformu parag. 124	

Ek 1. Terimler Sözlüğü

Yardım Hattı: Tavsiye, bilgi, destek ve kriz danışmanlığı sağlayan ücretsiz telefon hattı

Barınak/sığınma evi/sığınmak:

Kadınların çocuklarıyla kalabileceği güvenli yerlerdir. Bu tür hizmetler ayrıca tavsiye ve destek sunar, çocuklar için özel hizmetlere sahip olmalıdır.

Tecavüz kriz merkezi: Yakın zamanda ve/veya geçmişte, cinsel şiddetten hayatta kalan çocuk ve yetişkin kadınlara yönelik, yardım hattı, müdafilik/avukatlık, destek ve danışma gibi destekler sağlayan toplum temelli merkezlerdir.

Cinsel saldırıyla mücadele/cinsel saldırı sonrası (yönlendirme) merkezi:

Yakın zamanda saldırıdan hayatta kalanlara yönelik, hastanelerde, adli muayene, tıbbi hizmetler ve kriz müdahalesine ek olarak, müdafilik ve kısa dönemli danışmanlık hizmeti veren merkezlerdir.

Müdahale Projesi: Ev içi şiddet konusunda uzmanlaşmış, politika ve protokol temelli ve bazı modellerde vaka çalışması bazlı, tek kurumlu ve

çok kurumlu yaklaşımlar geliştirmeyi amaçlayan proaktif yaklaşıma sahip koordinasyon projesidir.

Sosyal yardım: “Gizli”/“ulaşılması zor topluluklardan kadınlara ulaşarak destek sunan proaktif girişimlerdir. Örneğin, bu gruplardan işitme engelli mahpus kadınlara ulaşmak için, doğrudan yerinde hizmet ve uygun telefon teknolojisi sağlanmasını; işaret dili kullanabilen personel ve/veya tercümanla beraber çalışılmasını gerektirir.

Müdafilik (avukatlık) desteği: Kişilerin haklarından faydalanmalarını sağlamak adına çıkarları gözetilerek yapılacak; kadınların tüm haklarını bilerek haklarından faydalanmalarını sağlayacak eylemlerdir.

Danışmanlık: Kişiler için şiddetin ifade ettiği şeyleri ve şiddetin sonuçlarını değerlendiren birebir veya grup bazlı çalışmalardır. Şiddetin neden olduğu sonuçları görünür kılarak ve alternatif hayatta kalma stratejileri ve bakış açıları sunarak,

bazı hasarların ortadan kaldırılmasını hedefler.

Faillere yönelik programlar: Bu terimle, bu metinde, yalnızca ev içi şiddete dair, mevcut/gelecekteki ilişkilerinde şiddetin önlenmesi amacıyla, faillerin, davranışlarını inceleyip sorumluluk almaya teşvik edilmeleri, başka türlü nasıl davranabileceklerini göstermek amaçlı programlar kastedilmektedir.

Kolluk kuvvetleri/kanun uygulayıcılar:

Suçu soruşturmak ve kovuşturmak; hayatta kalanların daha fazla zarar görmesini engellemek adına koruma sağlamak için toplumsal ve hukuki sorumluluğu olan polis, savcı ve hakimler gibi gruplardır.

Çalışanlar/Personel

Alanda çalışan, eğitim almış gönüllüler dahil tüm çalışanlardır.

Aileye Sağlanan Yer: Üye ülkede aile başına düşen ortalama çocuk sayısına göre kadının çocuklarıyla birlikte barınabileceği yerlerdir. Bu nedenle bu, yer, tek yatak verilen tek bir odadan daha fazlası olmalıdır.

Ek 2. Görüşmeler ve istişare anketine dair tablolar

Anahtar birim

Focal Point (FP) = Ulusal İrtibat Noktası

STK = Sivil toplum kuruluşu

Faz 1: Görüşme/anket

47 üye ülkenin 35'inden katılımcılar

Tablo 2.1: Katılımcı türüne göre verilerin toplanma biçimi

	FP	STK	Diğer	Toplam
Görüşmeler	12	15	0	27
Anketler	15	8	2	25
Toplam	27	23	2	52

Tablo 2.2: Üye ülkeye göre katılımcılar

Katılan Ülkeler	Sayı	FP/STK
Arnavutluk	2	1 FP, 1 STK
Andora	1	1 – Anon
Avusturya	3	1 FP, 2 STK
Belçika	1	1 FP
Bosna-Hersek	3	2 FP, 1 STK
Bulgaristan	2	1 FP, 1 STK
Kıbrıs	1	1 STK, 1 Uzman
Çek Cumhuriyeti	1	1 STK
Danimarka	1	1 FP
Estonya	1	1 FP
Finlandiya	2	1 FP, 1 STK
Gürcistan	2	1 FP, 1 STK
Almanya	1	1 STK
Yunanistan	2	1 FP, 1 STK
Macaristan	2	1 FP, 1 STK
İzlanda	1	1 FP
İrlanda	2	1 FP, 1 STK
İtalya	1	1 STK
Letonya	1	1 FP

Tablo 2.2: Üye ülkeye göre katılımcılar

Katılan Ülkeler	Sayı	FP/STK
Lichtenştayn	1	1 FP
Litvanya	1	1 FP
Lüksemburg	1	1 FP
“Kuzey Makedonya”	1	1 FP
Malta	1	1 FP
Moldova	2	1 STK, 1 Diğer
Norveç	1	1 FP
Polonya	2	1 FP, 1 STK
Portekiz	2	2 STK
Romanya	1	1 STK
Sırbistan	1	1 FP
Slovakya	2	1 FP, 1 STK
Slovenya	2	1 FP, 1 STK
İsveç	2	2 STK
İsviçre	1	1 FP
Ukrayna	1	1 STK
TOPLAM	52	

Faz 2: İstişare Anketi

Çevrimiçi istişare anketini toplam 91 katılımcı yanıtlamıştır.

Tablo 2.3: Katılımcı türüne göre dağılım

Katılımcı Türü	Sayı	%
Kadına yönelik şiddet konusunda çalışan STK	25	27
İrtibat Noktası (FP)	23	25
Kamu Çalışanı	19	21
Kadına yönelik şiddetle mücadele eden şemsiye örgüt/ağ	10	11
Akademisyenler	4	4
Diğer	1	1
Bilinmiyor	10	11
Toplam	91	100

Ek 3: Kaynakça

- Austin, J. & Dankwort J. (1998), *A Review of Standards for Batterer Intervention Programs*, http://new.vawnet.org/category/Main_Doc.php?docid=393
- Bevacqua, M. (2000), *Rape on the Public Agenda: Feminism and the Politics of Sexual Assault*, Northeastern University Press
- Beijing Declaration and Platform for Action, Fourth World Conference On Women, A/Conf.177/20, 1995
- Combating violence against women: Stock-taking study on the measures and actions taken in the Council of Europe member states*, Council of Europe, 2006
- Cook, D., Burton, M., Robinson, A. & Valley, C. (2004), *Evaluation of specialist domestic violence fast track system*, Crown Prosecution Service, <http://www.cps.gov.uk/Publications/docs/specialistdvcourts.pdf>
- Coordinated Action against Domestic Abuse (CAADA) (2007), *Achieving Safety: Evidence and Action*, Somerset
- Council of Europe, Group of Specialists for Combating Violence against Women (1997), *Final Report of Activities of the EG-S-VL including a Plan of Action for combating violence against women*, Strasbourg
- Council of Europe Parliamentary Assembly Recommendation 1582 (2002) on Domestic Violence Against Women
- Council of Europe Recommendation Rec (2002)5 of the Committee of Ministers to member states on the protection of women against violence, adopted on 30 April 2002 and Explanatory Memorandum
- Council of Europe Parliamentary Assembly Resolution 1327 (2003) on So-called "honour crimes"
- Council of Europe *Campaign to Combat Violence against Women, including Domestic Violence*, Campaign Blueprint, EG-TFV (2006) 8 rev 5
- Council of Europe Recommendation Rec (2007) 14 of the Committee of Ministers to member states on the legal status of non-governmental organisations in Europe, 10 October 2007
- Cox, E. & Priest, T. (2005), *Women in Immigration Detention: More Questions than answers*, University of Surrey, Sydney
- Coy, M., Kelly, L. & Foord, J. (2007), *Map of Gaps: The Postcode Lottery of Violence Against Women Support Services*, End Violence Against Women, London, http://www.endviolenceagainstwomen.org.uk/data/files/map_of_gaps.pdf
- Department of Health Children and Mental Health Division and Home Office Violent Crime Unit (2005), *National Service Guidelines for Developing Sexual Assault Referral Centres (SARCS)*, <http://www.crimereduction.gov.uk/sexual/sexual22.htm>
- Dobash, R.E. & Dobash R.P. (1992), *Women, Violence and Social Change*, London, Routledge
- Ertürk, Y. (2006), *The Due Diligence Standard as a Tool for the Elimination of Violence Against Women*. Report of the Special Rapporteur on Violence Against Women its Causes and Consequences, E/CN.4/2006/61
- EU European Parliament Resolution on Violence Against Women (1986) Doc. A2-44/86 OJ. C. 176
- EU Conference on Violence Against Women Cologne (1999), Expert Forums Recommendations
- EU Austrian Presidency of the Council of the European Union (1998), Conference of Experts – *Police Combating Violence Against Women*, Baden
- EU Expert Meeting on Violence Against Women Recommendations (1999), Jyväskylä, Finland
- EU Council Framework Decision of 15 March 2001 on the standing of victims in criminal proceedings, Official Journal L82
- Hageman-White, C (2001), "European research into the prevalence of violence against women", *Violence Against Women*, 7:7, 732-759
- Hanmer, J., Gloor, D. & Meier, H. (2006), *Evaluating agencies and good practice on domestic violence, rape and sexual assault* (CAHRV – Coordination of Action on Human Rights Violations), http://www.cahrvi.uni-osnabrueck.de/reddot/D_16_Agencies_and_evaluation_of_good_practice_pub.pdf
- Home Office (2007), National Domestic Violence Delivery Plan – Annual Progress Report 2006/07, London, <http://www.crimereduction.homeoffice.gov.uk/domesticviolence/domesticviolence066.htm>
- Home Office (undated), *Domestic violence: break the chain – multi-agency guidance for addressing domestic violence* <http://www.crimereduction.homeoffice.gov.uk/dv08d.htm>
- Idaho Council of Domestic Violence and Victim Assistance ICDVSA (undated), Sexual Assault Program Standards: <http://www2.state.id.us/crimevictim/grantee/standards/ICDVSAStds.doc>
- Jaspard, M., Brown, E., Condon, S., Fougeryrollas-Schwebel, D., Houel, A.,

- Lhomond, B., Maillachon, F., Saurel-Cubizolles, M. and Schiltz, M. (2003), *Les violences envers les femmes en France: une enquête nationale. [Violence Against Women in France: a National Survey]*. Paris: La Documentation française (in French)
- Kelly, L. (2008), *Specialisation, Integration and Innovation: Review of Health Service Models for the Provision of Care to Persons who have Suffered Sexual Violence: Final Report*, World Health Organisation
- Kelly, L. (2005), "Inside outsiders: Mainstreaming violence against women into human rights discourse and practice", *International Feminist Journal of Politics*, 7 (4)
- Kelly, L. & Humphreys, C. (2001), "Supporting women and children in their communities: outreach and advocacy approaches to domestic violence", in Taylor-Brown, J. (Ed.), *What works in reducing domestic violence: a comprehensive guide for professionals*, London, Whiting & Birch
- Kelly, L. (1999), *Domestic violence matters: an evaluation of a development project*, Home Office Research Study 193, London, Home Office
- Kelly, L. (1996). "When woman protection is the best kind of child protection: children, domestic violence and child abuse", *Administration* 44 (2): 118-135
- Krisesenter (2006), *Minimum requirements for the member shelters' content and assistance facilities*, Norway
- Logar, R. (2006), *Bridging gaps - from good intention to good cooperation*, WAVE-Network (Women against Violence Europe), Vienna, http://www.wave-network.org/cmsimages/doku/homepage_bg_manual_fromgoodinterventionstogoodcooperation3.pdf
- Logar, R. (2005), *The Austrian model of intervention in domestic violence cases*, Expert Paper for UN DAW, *Violence against women: good practices in combating and eliminating violence against women* 17-20 May 2005, Vienna
- Lokk (Danish National Organisation of Shelters for Battered Women and their Children), *Code of ethics for shelters*
- Lovett, J., Regan L., & Kelly, L. (2004), *Sexual assault referral centres: developing good practice and maximizing potentials*, Home Office Research Study 285, London
- Mayor of London (2005), *The Second London Domestic Violence Strategy*, Greater London Authority
- Merry, S. (2006), *Human rights & gender violence: translating international law into local justice*, University of Chicago Press, Chicago
- Minnesota Office of Justice Programs:
- *Minimum Programmatic Standards for Sexual Assault Program*, <http://www.ojp.state.mn.us/grants/ProgrammaticStandards/SexualAssaultStandards.pdf>
 - *Battered Women Community Advocacy Program (Cap)*, <http://www.ojp.state.mn.us/grants/ProgrammaticStandards/BWCAPStandards.pdf>
 - *Battered Women Criminal Justice Intervention (Cji) Program*, <http://www.ojp.state.mn.us/grants/ProgrammaticStandards/BWCJISStandards.pdf>
 - *Battered Women's Shelter Program*, <http://www.ojp.state.mn.us/grants/ProgrammaticStandards/BWSHelterStandards.pdf>
 - *Battered Women Safe Housing Programs*, <http://www.ojp.state.mn.us/grants/ProgrammaticStandards/SafeHousingStandards.pdf>
 - *Combination Battered Women and Sexual Assault Program*, <http://www.ojp.state.mn.us/grants/ProgrammaticStandards/VAWABW-SASStandards.pdf>
- Missouri Coalition Against Domestic and Sexual Violence (2006), *Service standards for domestic violence programs*
- National Association of Services Against Sexual Violence Project Team (NASASV) (1998), *National Standards of Practice Manual for Services Against Sexual Violence*, CASA House, Melbourne
- New York State Codes Rules and Regulations, Department of Social Services. Title 10 (Health) NYCRR SubPart 69-5; Approval of rape crisis programs for the purpose of rape crisis counselor certification, Appendix N
- New Jersey Office of the Attorney General (1998), *Standards for Providing Services to Survivors of Sexual Assault* <http://www.state.nj.us/oag/dcj/stand.htm>
- NDCAWS/CASAND (2005), *North Dakota sexual assault medical standards of care*
- Ohio Domestic Violence Network (ODVN) (2003), *Promising practices: program standards for domestic violence programs*
- Regan, L. & Kelly, L. (2003), *Rape: still a forgotten issue*. Briefing document for strengthening the linkages – Consolidating the European Network Project, London Metropolitan University, <http://www.rcne.com/downloads/RepsPubs/Attritn.pdf>
- Respect (2004), *Statement of principles and minimum standards of practice for domestic violence perpetrator programmes and associated women's services*, London
- Forced marriages in Council of Europe member states: A comparative study of legislation and political initiatives*, Council of Europe, 2005
- Schechter, S. (1982), *Women and male violence: the visions and struggles of the battered women's movement boston*, South End Press
- Schrötle, M. and Müller, U. (2004), *Lebenssituation, Sicherheit und Gesundheit von Frauen in Deutschland. Eine Repräsentativbefragung zu Gewalt gegen Frauen in Deutschland. [Health, well-being and personal safety of women in germany: a representative study on violence against women in Germany.]* Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth. (In German.) Long version and English short version available online at: <http://www.bmfsfj.de/RedaktionBMFSFJ/Broschuerenstelle/Pdf-Anlagen/Studie-Gewalt-gegen-Frauen,property=pdf.pdf>; <http://www.bmfsfj.de/RedaktionBMFSFJ/Abteilung4/Pdf-Anlagen/langfassungstudie-frauen,property=pdf.pdf>
- Schuler, S.R., Bates, L.M. & Islam, F. (2008), "Women's rights, domestic violence, and recourse seeking in rural Bangladesh", *Violence Against Women*, 14 (3) 326-345
- Seith, C. (2005), "(Un)Organised Responses to Domestic Violence: Challenges and Changes in Switzerland", in W. Smeenk and M. Malsch. (Eds.), *Family violence and police response: learning from research policy and practice in European countries*, Cornwall, Ashgate, 165-189
- Seith, C. & Kelly, L. (2003), *Achievements against the grain: self-defence training for women and girls in Europe*, London, CWASU London Metropolitan University http://www.cwasu.org/page_display.asp?pageid=STATS&pagekey=15&itemkey=17

- Sen, P. (1998), *Searching for routes to safety: a report on the needs of ethnic minority women dealing with domestic violence*, London, Camden Equalities Unit
- SERRICC (South Essex Rape and Incest Crisis Centre) (2007), *Draft National Sexual Violence Service Standards*
- South Carolina Coalition Against Domestic Violence and Sexual Assault (undated), *Service standards and outcomes for sexual assault centres*, <http://www.sccadvasa.org/articles/112.pdf>
- South African Government (2001), *Minimum standards on shelters for abused women*, <http://www.info.gov.za/otherdocs/2001/shelter.pdf>
- Ullman, S.E. & Townsend, S.M. (2007), "Barriers to working with sexual assault survivors: a qualitative study of rape crisis center workers", *Violence Against Women*, 13, 412
- United Nations Secretary General (2006), *In-depth study on all forms of violence against women*, A/61/122/Add.1, <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N06/419/74/PDF/N0641974.pdf?OpenElement>
- The Victorian Centres Against Sexual Assault Forum Inc. (2000), *Standards of practice for Victorian Centres Against Sexual Assault*.
- WAVE (Women against Violence Europe) (2005), *More than a roof over your head. A survey of quality standards in European women's refuges*, Vienna, <http://www.wave-network.org/start.asp?b=6&sub=14>
- WAVE (Women against Violence Europe) (2004), *Away from violence. European guidelines for setting up and running a women's refuge*, Vienna, <http://www.wave-network.org/start.asp?b=6&sub=14>
- WHO/UNHCR (2004), *Clinical management of rape survivors; developing protocols for use with refugees and internally displaced persons*, revised edition
- WHO (2003), *Guidelines for medico-legal care for victims of sexual violence*, Geneva
- Wilcox, P. (2000), "Me mother's back and me nan's, you know, support!" Women who left domestic violence in England and issues of informal support, *Women's Studies International Forum*, 23 (1): 35-47
- Women's Aid Federation England (2007), *Draft national service standards for domestic and sexual violence*

Bu belge Etkiniz AB Programı kapsamında Avrupa Birliği finansal desteği ile İngilizce'den Türkçe'ęevrilmiřtir. Bu belgenin iğeriğinden yalnızca Cinsel şiddetle Mücadele Derneği sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Cinsel şiddetle Mücadele Derneği

Kořuyolu Mahallesi, Kořuyolu Caddesi Aşamlık Sitesi C2 Blok No 75 D 6 İstanbul
www.cinselsiddetlemucadele.org
info@cinselsiddetlemucadele.org
+90 542 585 39 90

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği'nin tüm yeleri dahil olmak üzere, 47 ye ülkeden oluşmaktadır. Tüm Avrupa Konseyi yeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleřmesini imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmenin ye ülkelerdeki uygulamasını denetler: www.coe.int

